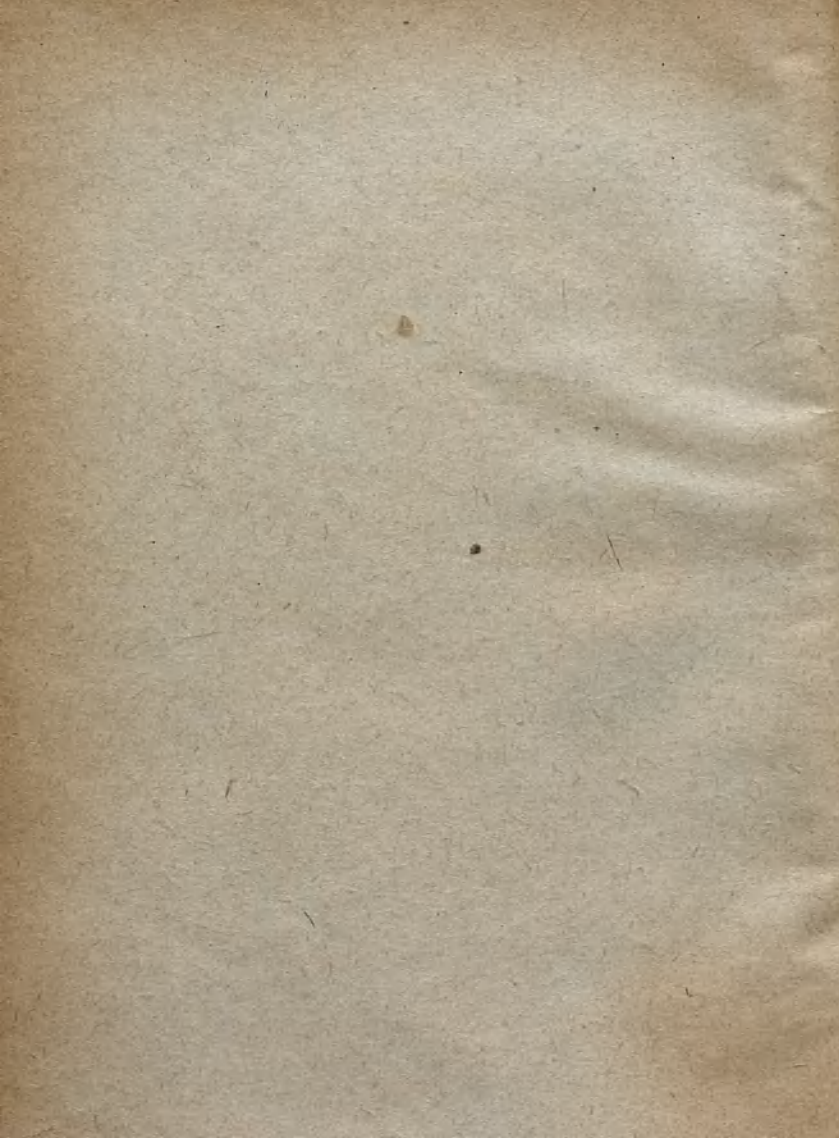

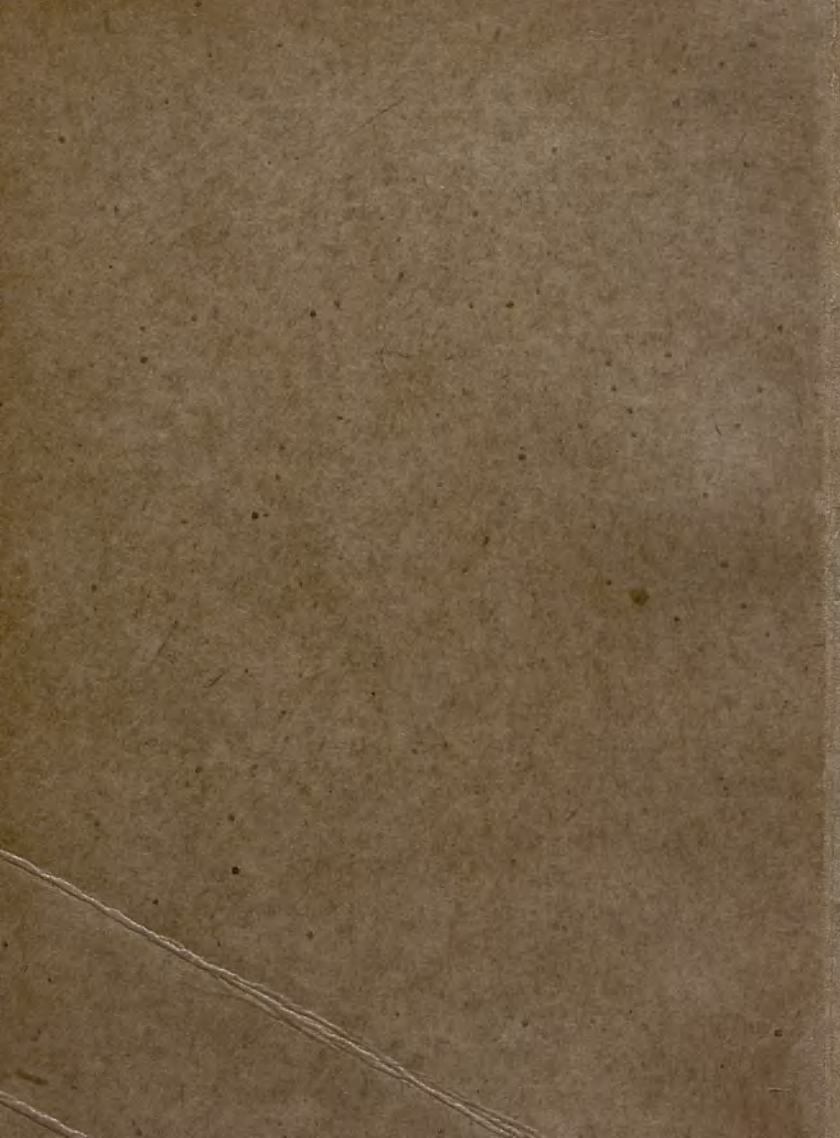
INŻ. Z. MALAWSKI I INŻ. T. MORAWSKI.

NIEMIECKO - POLSKI
POPULARNY
SŁOWNIK GÓRNICZY

WYDANY PRZEZ GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK PRZEMYSŁOWCÓW
GÓRNICZO - HUTNICZYCH z. Z. W KATOWICACH.

DEUTSCH - POLNISCHES
**BERGMÄNNISCHES
WÖRTERBUCH**

HERAUSGEGEBEN DURCH DEN OBERSCHLESIENISCHEN BERG- UND
HÜTTENMANNISCHEN VEREIN z. Z. IN KATOWICE.

3572

Oberschlesischer Berg- und Hüttenmännischer Verein, E. V.
Abteilung Statistik.

Handbibliothek

DEUTSCH - POLNISCHES
BERGMÄNNISCHES
WÖRTERBUCH

FÜR DEN VOLKSGEBRAUCH

BEARBEITET DURCH
ING. ZYGMUNT MALAWSKI
UND
ING. TOMISŁAW MORAWSKI

Herausgegeben durch den
Oberschlesischen Berg- u. Hüttenmännischen Verein z. Z.
in Katowice.

NIEMIECKO - POLSKI
POPULARNY
SŁOWNIK GÓRNICZY

OPRACOWANY PRZEZ
INŻ. ZYGMUNTA MALAWSKIEGO
I
INŻ. TOMISŁAWA MORAWSKIEGO

— — — — —
Górnośląski Związek
Przemysłowców Górniczo-Hutniczych Z. z.
w Katowicach.
Biblioteka

Wydany przez
Górnośląski Związek Przemysłowców
Górnico-Hutniczych z. Z.
w Katowicach.

1-6

94

75321

I

Przedmowa.

Od chwili przyłączenia Górnego Śląska do Polski dawał się dotkliwie odczuwać brak popularnego niemiecko-polskiego słownika górniczego, odpowiadającego potrzebom górnictwa górnośląskiego, któryby z jednej strony jako dzieło podręczne był pomocny przedsiębiorstwom górnośląskim w ich porozumiewaniu się z władzami polskimi w języku polskim, a z drugiej strony uczynił dostępną polską terminologię górniczą dla szerokiego ogółu górniczego a temsamem przyczynił się do jej spopularyzowania i do jaknajszybszego zastąpienia powszechnie używanych wyrażenń niemieckich wyrażeniami polskimi.

Czyniąc zadość skierowanym ku nam licznym życzeniom z pośród sfer interesowanych, podjęliśmy się opracowania takiego słownika.

W pracy naszej uwzględnialiśmy tylko najpotrzebniejsze i najpowszechniej używane wyrażenia niemieckie, kładąc wielką wagę w szczególności na zamieszczenie wyrażenń używanych na Górnym Śląsku. Pomocnymi w zebraniu tych wyrażenń byli nam Pp. dyr. Dr. Fr. Ebeling, dyr. M. Edelmann, dyr. O. Fritsch, inż. W. Hanasiewicz, dyr. B. Kober, dyr. B. Kolbe, dyr. O. Schweinitz, p. Sojka i Dr. inż. J. Tuchółka.

W części polskiej kierowaliśmy się zasadą, że dla jaknajszybszego spopularyzowania wyrażenń polskich należy o ile możności na oznaczenie jednego przedmiotu podawać jedno wyrażenie a mianowicie to, które uważaliśmy za najwłaściwsze i najpowszechniej

Vorwort.

Vom Zeitpunkte der Angliederung Oberschlesiens an Polen an wurde das Fehlen eines volkstümlichen deutsch-polnischen bergmännischen Wörterbuches, welches den Bedürfnissen des ober-schlesischen Bergbaues entspräche, sehr empfunden. Dieses Wörterbuch sollte einerseits als Handbuch den ober-schlesischen Unternehmen bei ihrem Verkehre mit den polnischen Behörden in polnischer Sprache dienen, anderseits die polnische bergmännische Terminologie den weiten bergmännischen Kreisen zugänglich und sie dadurch volkstümlich machen sowie dazu beitragen, dass die allgemein gebrauchten deutschen Ausdrücke schnellmöglichst durch polnische ersetzt werden.

Den vielen an uns seitens der interessierten Kreise gerichteten Wünschen entsprechend, haben wir die Bearbeitung eines solchen Wörterbuches unternommen.

Wir haben nur die notwendigsten und allgemein gebrauchten deutschen Bezeichnungen in unsere Arbeit aufgenommen, wobei wir besonders grossen Wert auf die Berücksichtigung der in Oberschlesien gebrauchten Ausdrücke gelegt haben. Beim Sammeln dieser Ausdrücke waren uns folgende Herren behilflich: Dir. Dr. Fr. Ebeling, Dir. M. Edelmann, Dir. O. Fritsch, Ing. W. Hanasiewicz, Dir. B. Kober, Dir. B. Kolbe, Dir. O. Schweinitz, Herr Sojka und Dr. Ing. J. Tucholka.

Was den polnischen Teil anbelangt, so haben wir den Grundsatz befolgt, dass, um die polnischen Bezeichnungen eines Gegenstandes möglichst bald volks-

używane, oraz posługiwać się już ustalonymi wyrażeniami. Do pomocy dla wyboru ustalonych już wyrażań polskich używaliśmy znanych i cennych dzieł inż. Hieronima Kondratowicza „Górnictwo“, H. Łabęckiego „Górnictwo w Polsce“ i „Słownik Górniczy“, inż. Karola Miłkowskiego „Górnice Urządzenia Wyciągowe“, inż. Feliksa Piestraka „Niemiecko-Polski Słownik Górniczy“, oraz prof. K. i inż. K. Stadtmüllerów „Słownik Techniczny“. Pomocnymi przy tym wyborze i przy ustalaniu niezbędnych wyrażań nowych byli nam Pp. dyr. B. Kolbe, inż. T. Klenczar, inż. St. Majewski i dyr. W. Sierzputowski.

Jak już z powyższego wynika, słownik nasz nie jest w dziedzinie słownictwa górniczego dziełem wyczerpującem; pragnących zapoznać się dokładniej z tem słownictwem odsyłamy do wymienionych wyżej dzieł a w szczególności do „Niemiecko-Polskiego Słownika Górniczego“ Inż. Piestraka lub „Słownika Technicznego“ Stadtmüllerów, jako dzieł wyczerpujących i nader cennych.

W tem miejscu poczuwamy się do miłego obowiązku podziękowania za pomoc i współpracę wszystkim wyżej wymienionym Panom. —

Inż. Malawski.

Inż. Morawski.

tümlich zu machen, wenn irgend möglich nur ein Ausdruck anzugeben ist und zwar derjenige, welchen wir für den richtigsten und meistgebrauchten angesehen haben, sowie auch, dass schon gebräuchliche Ausdrücke anzuführen sind. Zur Unterstützung bei der Auswahl der schon gebräuchlichen polnischen Ausdrücke haben wir uns der nachstehenden bekannten und wertvollen Werke bedient: Ing. Hieronim Kondratowicz „Bergbau“, H. Łabędzki „Bergbau in Polen“ und „Bergmännisches Wörterbuch“, Ing. Karl Miłkowski „Bergmännische Fördereinrichtungen“, Ing. Feliks Piestrak „Deutsch-Polnisches Wörterbuch“ sowie Prof. K. und Ing. K. Stadtmüller „Technisches Wörterbuch“. Bei dieser Auswahl und bei der Festlegung von neuen unumgänglichen Ausdrücken waren die Herren: Dir. B. Kolbe, Ing. T. Kleniczar, Ing. St. Majewski und Dir. W. Sierzputowski behilflich.

Wie schon aus diesen Ausführungen hervorgeht, ist unser Wörterbuch auf dem Gebiete des bergmännischen Wörterbuchwesens kein erschöpfendes Werk; diejenigen, welche sich mit diesem Wörterbuchwesen genauer befassen wollen, verweisen wir auf die oben angeführten Werke und besonders auf „Deutsch-Polnisches bergmännisches Wörterbuch“ von Ing. F. Piestrak oder „Technisches Wörterbuch“ von Stadtmüller als ausführliche und sehr wertvolle Werke.

An dieser Stelle erfüllen wir die angenehme Pflicht, den oben angeführten Herren für ihre Hilfe und Mitarbeit unseren Dank auszusprechen.

Ing. Malawski.

Ing. Morawski.

Skrócenia — Abkürzungen.

- (adj.) — przymiotnik, Eigenschaftswort.
- (adv.) — przyimek, Umstandswort.
- (ak.) — akustyka, Akustik.
- (bud.) — budownictwo, Bauwesen.
- (chem.) — chemja, Chemie.
- (cieś.) — ciesielstwo, Zimmermannskunst.
- (el.) — elektrotechnika, Elektrotechnik.
- (gen.) — II. przypadek, II. Fall.
- (geol.) — geologia, Geologie.
- (geom.) — geometria, Geometrie.
- (gór.) — górnictwo, Bergbau.
- (hut.) — hutnictwo, Hüttenwesen.
- (inż.) — inżynierja, Ingenieurwesen.
- (kol.) — kolejnictwo, Eisenbahnwesen.
- (kow.) — kowalstwo, Schmiedehandwerk.
- (masz.) — maszynoznawstwo, Maschinenwesen.
- (mat.) — matematyka, Mathematik.
- (mech.) — mechanika, Mechanik.
- (mier.) — miernictwo, Vermessungswesen.
- (narz.) — narzędzie, Handwerkszeug.
- (p.) — patrz, siehe.
- (pl.) — liczba mnoga, Mehrzahl.
- (sil. spal.) — silniki spalinowe, Verbrennungsmotore.
- (ślus.) — ślusarstwo, Schlosserhandwerk.
- (sort.) — sortowanie, Aufbereitung.
- (stol.) — stolarstwo, Tischlerhandwerk.
- (techn.) — technologia, Technologie.
- (wier.) — wiertnictwo, Bohrwesen.

A

- Abbau**, der, odbudowa (gór.).
Abbau mit breitem Blick, der, odbudowa szerokim przodkiem (gór.).
Abbauart, die, p. Abbaumethode.
abbauen, odbudowywać (gór.).
Abbaufeld, das, pole odbudowy (gór.).
Abbauhorizont, der, poziom odbudowy (gór.).
Abbaumethode, die, sposób odbudowy, system odbudowy (gór.).
Abbausohle, die, poziom odbudowy (gór.).
Abbaustrecke, die, chodnik odbudowy (gór.).
Abbausystem, das, p. Abbaumethode.
Abbauverfahren, das, p. Abbaumethode.
Abbauverlust, der, strata przy odbudowie (gór.).
Abbauwirkung, die, skutki odbudowy (gór.).
abbauwürdig, godny odbudowy (gór.).
Abbauwürdigkeit, die, nadawanie się do odbudowy (gór.).
abbinden, 1. (b d. Zimmerung) spoić, związać; 2. (v. Mörtel) stężyć.
Abblasehahn, der, kurek spustowy, k. wydmuchowy.
abbohren (eine Gegend), odwiercić.
abbolzen, podeprzeć słupkami (gór.).
abböschen, skarpować.
abbrechen (ein Gebäude), rozebrać.
abbremsen, spuszczać (z pomocą hamulca).
abbrennen (einen Schuss) odpalić.
Abbruch, der, rozbiórka.
abdämmen, zatamować.
Abdampf, der, para wylotowa.
abdecken, 1. p. abräumen; 2. (z B. Wassersaige) przykryć.
abdichten, uszczelniać.
abdrehen, 1. odtoczyć; 2. odkręcić.

- Abdruckbüchse**, die, odcisnik.
Abfahrt, die, odjazd.
Abfahrtsignal, das, sygnał do odjazdu.
Abfallapparat, der, odpadek, nożyce ogniwowe, (wier.)
Abfallschere, die, p. Abfallapparat.
abfangen, 1. podpierać (gór.); 2. podchwycić (wier.).
Abfanggabel, die, widełki podchwytne (wier.).
abfluchten, wylicować.
Abfluss, der, odpływ.
Abgase, die, 1. gazy spalania; 2. spaliny (sil. spal.).
abhängen, p. abkuppeln.
Abhau, der, chodnik upadowy (gór.).
abhauen, 1. pracować upadowo (gór.); 2. (ein Seil) odciąć.
abkarren, odwieść taczkami.
Abkehr, die, odejście, zwolnienie (z pracy).
Abkehrschein, der, świadectwo odejścia.
Abklärungs Vorrichtung, die, urządzenie odmętniające, oczyszczające.
abklopfen, 1. opukiwać; 2. (den Kesselstein) odbijać.
abkühlen, ochładzać.
Abkühlungsfläche, die, powierzchnia ochładzania.
abkuppeln, odczepiać.
abladen, wyładować.
Ablagerung, die, 1. (von Schichten) uławicenie, uwarstwienie; 2. (d. Kohlenstaub§) nagromadzenie się.
Ablass, der, 1. spust; 2. rów odpływowy.
Ablasshahn, der, kurek spustowy.
Ablauf Vorrichtung, die, (für Wagen) urządzenie rozpędowe.
abläutern (Erze), opłókać, obmyć.
Ablegen (des Förderseiles), das, odłożenie liny wyciągowej.
ableiten (das Wasser, die Gase), odprowadzać.
Ableitungsdraht, der, drut odwodowy (el.).

- Ableitungsstrom**, der, prąd odwodowy (el.).
ablenken (die Magnetnadel) odchyłać, zbaczać.
Ablenkung, die, 1. (der Magnetnadel) odchylenie, zbow-
 czenie; 2. (des Bohrlochs) skrzywienie.
ablesen, odczytać (mier.).
Ablesevorrichtung, die, urządzenie odczytowe (mier.).
Ablesung, die, odczytanie (mier.).
Ablesungsfehler, der, błąd w odczytaniu (mier.).
ableuchten, zbadać przy pomocy lampki (gór.).
ablösen, 1. (bei der Arbeit) zmienić się, zluźować się;
 2. (z. B. eine Schieferlage) odłupać, oderwać.
Ablösung, die, (bei der Arbeit) zmiana.
ablöten, pionować.
abmessen, odmierzyć.
Abnahme, die, 1. zmniejszenie się; 2. odbiór.
abnehmen, 1. zmniejszać się; 2. odbierać (robotę); 3.
 mierzyć (mier.).
Abnützungskoeffizient, der, współczynnik zużycia.
Abort, der, wychodek, ustęp.
Abortkübel, der, kubel.
abpfänden, zabezpieczyć obudową wbijaną (gór.).
abprobieren (mit der Sicherheitslampe), zbadać.
Abraum, der, 1. (Abdeckarbeit) wybieranie (piasku), od-
 krywanie; 2. warstwy nakładowe.
Abraumarbeiter, der, robotnik przy odkrywaniu.
abräumen, odkrywać.
Abraumhalde, die, zwał odkrywkowy.
Abraummasse, die, warstwy nakładowe.
Abraumsalze, sole okruchowe.
abriegeln, zamknąć.
Abrutschung, die, osunięcie się.
Absatz, der, 1. ustęp; 2. (einer Ware) zbyt.
absatzweise, ustęпами.
abschalten, odłączyć (el.).
Abschaltung, die, odłączenie (el.)

abschiessen, odstrzelić.

abschlagen, 1. odbijać; 2. (Wagen) odpinać.

Abschlagzahlung, die, zaliczka.

abschlämmen (z. B. Erze), odmulać, spławiać.

Abschmelzsicherung, die, bezpiecznik topikowy.

Abschmelzdraht, der, drut topikowy.

abschneppern, przetaczać na sposób angielski.

Abschnitt, der, oddział (gór.).

abschrägen, ścinać na ukos.

Abschrägung, die, ukos.

abschützen (das Wasser), zastawić.

absenkeln, spionować.

absenken, p. abteufen.

absetzen, 1. (von Stößen) oberwać się; 2. odsadzić, odstąpić.

absorbieren, pochłaniać.

Absorption, die, pochłanianie.

Absperrbaum, der, zapora.

absperren, zamknąć.

Absperrventil, das, p. Ventil.

Absperrvorrichtung, die, zamykadło, zawieradło.

abspreizen, 1. podpierać (gór.); 2. rozpierać (gór.).

absprengen, p. abschiessen.

Abspritzverfahren, das, system rozmywania (gór.).

abstecken, wytyczać (mier.).

Absteckstab, der, tyka, żerdź (mier.).

Absteckstange, die, p. Absteckstab.

abstreben, p. abspreizen.

Abstreicher, der, (Seil-) wyłącznik.

abstufen, porobić stopnie.

Abszisse, die, odcięta.

Abteilung, die, przedział; **Fahr-**, przedział zjazdowy;

Förder-, przedział dobowczy, wyciągowy; **Pum-**

pen-, przedział pompowy.

Abteilungsquerschlag, der, przekop oddziałowy (gór.).

abteufen (einen Schacht) pogłębiać, bić szyb.

Abteufpumpe, die, p. Pumpe.

abtragen (ein Gebäude), rozebrać.

Abtreibearbeit, die, wykonywanie obudowy wbijanej (gór.).

abtreiben, 1. (mit Getriebe zimmern) wykonywać obudowę wbijaną; 2. (z. B. eine Kohlenwand), zbić, oderwać.

Abtreibefahl, der, wścianka (gór.).

Abtreibezimmerung, die, obudowa wbijana (gór.).

abtun (einen Schuss), odpalić.

abwägen, poziomować (mier.).

Abwässer, die, odpływy.

abweichen (von der Stunde), zboczyć.

Abweichung, die, odchylenie, zboczenie.

abwiegen, p. abwägen.

abzapfen (das Wasser) ściągać, spuszczać.

abziehen, 1. (von der Schale), ściągać; 2. (von Wetter) odpływać.

Abzieher, der, ściągacz.

Abziehtrichter, der, lej spustowy.

Abziehzündung, die, odpalenie przez pociągnięcie.

Abzug, der, 1. przewiewnik (bud.); 2. (Lohn-) potrącenie; 3. (Wetter-); odpływ.

Abzugsbühne, die, pomost odbiorczy.

Abzugsrohr, das, rura odprowadzająca.

Abzugsrösche, die, chodnik wodny odpływowy (gór.).

Abzugsstrecke, die, chodnik odpływowy.

Abzweigdose, die, gniazdko, pudełko odgałęźne (el.).

Abzweigkabel, das, kabel odgałęźny (el.)

Abzweigklemme, die, zacisk odgałęźny (el.).

Abzweigleitung, die, przewód odgałęźny (el.).

Abzweigmuffe, die, kielich odgałęźny.

Abzweigstrom, der, prąd odgałęźny.

Abzweigung, die, odgałęzienie.

- Achsbüchse**, die, maźnica, smarownica (masz.).
Achse, die, oś.
Achsengabel, die, (bei Förderwagen) widełki osiowe.
Achsenfehler, der, błąd osiowy (mier.).
Achsenlagerbüchse, die p. Achsbüchse.
Achsenlager, das, łożysko osi.
Achsenzapfen, der, czop osi.
Ader, die, żyła.
Aggregat, das, agregat.
Ahle, die, szydło; **Reib-**, wiertak.
Akkumulator, der, akumulator.
akustisch, akustyczny.
Alarmsignal, das, sygnał alarmowy.
Alaun, der, alun.
Alhidade, die, celownica, allhidada (mier.).
Alkalien, die, alkalia.
Alkohol, der, alkohol, okowita.
Alluvialgebilde, das, utwór napływowy.
Alluvium, das, aluwium; pokłady napływowe.
Aloeseil, das, lina aloesowa.
alter Mann, stare zroby (gór.).
Aluminium, das, glin, aluminium.
Amalgam, das, amalgam, ortęć.
Amboss, der, kowadło; **Gesenk-**, kowadło wykrojowe;
Klein-, klepadło; **Puckel-**, klepadło wypukłe;
Schalen-, kowadło misowe; **Sperrhorn-**, dwurożek.
Stock-, kowadło nasadowe.
Ambosshorn, die, płask kowadła.
Ambosshorn, das, róg kowadła.
Ambosskern, der, jądro kowadła.
Ambosstock, der, pień kowadła.
Ammoniak, das, amonjak.
Ammonium, das, amon.
Ammonsprenggelatine, die, amonowa żelatyna wybuchowa.

- Ammonsalpetersprengstoff**, der, materiał wybuchowy amono-saletrzany.
- amorph**, bezpostaciowy.
- Ampère**, das, amper (el.).
- Ampèr-meter**, das, amperomierz (el.).
- Analyse**, die, analiza.
- analysieren**, analizować.
- Anbau**, der, (am Gebäude) przybudówka.
- anbauen** (Kohle), zostawić (gór.).
- anbohren**, nawiercić (gór.).
- Anemometer**, der, anemometr.
- Anerkennungsgebühr**, die, należytość za uznanie.
- Aneroid**, das, aneroid.
- anfahren**, 1. zjeżdżać (gór.); p. fahren; 2. pracować (w kopalni); 3. (eine Lagerstätte) natrafić (na pokład); 4. (vom Motor) ruszyć.
- Anfahrwiderstand**, der, opór przy ruszaniu.
- Anfangsbohrer**, der, świder początkowy (wier.).
- Anfechtung**, die, zaczepienie.
- angeflogen**, naleciały.
- Angeschwemmtes**, namulenie.
- Angestelltenrat**, der, rada funkcyjnarjusz.
- Angriffspunkt**, der, miejsce włomu (gór.); — **der Kraft**, punkt zaczepienia siły.
- Anhalten**, das, (eines Minerals) trwanie.
- Anhängevorrichtung**, die, urządzenie do przyczepienia.
- Anhängewagen**, der, przyczepka.
- anhauen**, 1. (eine Strecke) zacząć; 2. (z. B. ein Flöz) natrafić (na).
- Anhub**, der, 1. (des Kolbens) początek suwu; 2. (der Pumpe) początek ssania; 3. (der Fördermaschine) podźwig.
- ankeilen**, przyklinować.
- Anker**, der, 1. twornik (el.); 2. kotew, ściąg (bud.), 3. drążek (gór.).

- Ankerdraht**, der, drut twornikowy (el.).
Ankerkern, der, rdzeń twornika (el.).
Ankerring, der, (bei Senkschächten) wieniec żelazny.
Ankerstange, die, (bei Senkschächten) podciąg.
Ankerspule, die, cewka twornika (el.).
Ankerstromkreis, der, obwód prądu w tworniku (el.).
Ankerwelle, die, wał twornika (el.).
Ankerwicklung, die, uzwojenie twornika (el.).
Ankerwiderstand, der, opór twornika (el.).
anklammern, przytwierdzić sponą.
Ankleideraum, der, ubieralnia.
Anknüpfungspunkt, der, punkt węzłowy (mier.).
ankuppeln, przypiąć.
Anlage, die, 1. (Werks-) zakład; 2. (Maschinen-) urządzenie.
anlassen, (eine Maschine) puścić, rozruszać.
Anlasser, der, rozrusznik (el.); **Oel-**, rozrusznik olejowy.
Anlasserkontakt, der, styk rozrusznikowy (el.).
Anlasskontakt, der, styk rozruchowy (el.).
Anlasskurbel, die, korba rozruchowa (el.).
Anlassperiode, die, okres rozruchu (el.).
Anlassschalter, der, wyłącznik rozrusznikowy (el.).
Anlassschaltung, die, układ rozruchowy (el.).
Anlasstrom, der, prąd rozruchowy (el.).
Anlassventil, das, p. Ventil.
Anlassvorrichtung, die, przyrząd rozruchowy (el.).
Anlasswiderstand, der, opornik rozruchowy (el.).
Anlauf, der, 1. rozpęd; 2. rozruch (el.).
anlegen, 1. przyjąć do roboty; 2. (eine Zeichnung) podmalować; 3. (einen Schacht) założyć.
Anode, die, anoda (el.).
Anordnung, die, zarządzenie.
Anpfahl, der, 1. przypora; 2. (Fusspfahl) podkładka (gór.).
Anreicherung, die, (Erz-) zubożenie (sort.).
Ansatz, der, 1. nasada, nasadka; 2. (Kessel-) osad.

Ansatzpunkt, der, (von Grubenbauen) punkt rozpoczęcia.

anschirren, (Pferde) ubrać, założyć (konie).

Anschlag, der, 1. kosztorys; 2. przyłga (bud.); 3. p. Puffer; 4. (Bekanntmachung durch) wywieszka.

anschlagen, przypiąć, przyczepić (wózek), przywiązać (drzewo) (gór.).

Anschläger, der, sygnalista, zapinacz (gór.).

Anschlagort, der, nakładnia (gór.).

Anschlagsohle, die, poziom nadawczy (gór.).

Anschlagsicherung, die, zabezpieczenie nakładni gór.).

Anschluss, der, 1. złącz, przyłączenie (el.); 2. nawiązanie (mier.).

Anschlusspunkt, der, punkt nawiązania (mier.).

Anschlussvermessung, die, pomiar nawiązujący (mier.).

Anschlusszug, der, ciąg nawiązany (mier.).

anschuhlen, (einen Pfahl) okuć, obić.

Anschüttung, die 1. nasyp; 2. nasypka (bud.).

anschweissen, spawać.

anseilen, przywiązać (do liny).

ansetzen, (Bohrlöcher) rozpocząć.

Ansetzpunkt, der, p. Ansatzpunkt.

Ansetztürstock, der, odrzwia główne (gór.).

Anstalt, die, zakład.

anstecken, 1. (einen Schuss) zapalać; 2. (die Getriebe) zakładać, wbijać wścianki.

Ansteckgeviert, das, wieniec główny (gór.).

Ansteckjoch, das, podłużka główna (gór.).

Ansteckstempel, der, stojak główny (gór.).

Anstecktürstock, der, p. Ansetztürstock (gór.).

anstehen, (z. B. vom Kohle) występować (gór.).

ansteigen, wznosić się.

Anstrich, der, 1. powłoka; 2. malowanie.

Anthrazenöl, das, olej antracynowy.

Anthrazit, der, antracyt.

- Antrieb**, der, napęd.
Antriebs-, napędowy.
Anzeige, die, doniesienie.
Anziehschlüssel, der, p. Schraubenschlüssel.
Anziehungskraft, die, siła przyciągająca.
Anzug, der, (des Keils) zbieżność.
Anzugsmoment, das, moment rozruchowy (el.).
anzünden, (einen Schuss) p. abtun.
Apparat, der, przyrząd.
Arbeit, die, praca, robota.
arbeiten, pracować, robić.
Arbeiter, der, robotnik.
Arbeiterrat, der, rada robotnicza.
Arbeitgeber, der, pracodawca.
Arbeitnehmer, der, pracobiorca.
Arbeitsaufwand, der, nakład pracy.
Arbeitsbuch, das, książka robocza.
Arbeitskraft, die, siła robocza.
Arbeitsleistung, die, praca wykonana, sprawność, wydajność pracy.
Arbeitslohn, der, zarobek.
Arbeitsmaschine, die, maszyna robocza.
Arbeitsnachweis, der, pośrednictwo pracy.
Arbeitspause, die, przerwa w pracy.
Arbeitsordnung, die, porządek pracy.
Arbeitsstoss, der, przodek (gór.).
Arbeitstag, der, dzień roboczy.
Arbeitsübertragung, die, 1. przenoszenie pracy (masz.);
 2. poruczenie pracy.
Arbeitsunfähigkeit, die, niezdolność do pracy.
Arbeitsverdienst, der, zarobek.
Arbeitsverlust, der, strata pracy.
Arbeitsvermögen, die, możliwość pracy.
Arbeitszeit, die, czas pracy.
Arbeitszeug, das, narzędzia robocze.

archaische Bildungen, utwory archaiczne.

Arm, der, ramię.

arm, (z. B. vom Erz) ubogi.

Armatur, die, 1. (einer el. Lampe) oprawa; 2. (eines Kessels) uzbrojenie.

Armenfürsorge, die, opieka nad biednymi.

armieren, 1. oprawić; 2. uzbroić.

arretieren, wstrzymać, zahamować.

Arrelierung, die, wstrzymanie, zahamowanie.

Arsen, das, arsen.

artesischer Brunnen, der, studnia artezyjska.

Asbest, der, azbest.

Asbestumhüllung, die, obwój azbestowy.

Asche, die, popiół.

Aschenfall, der, popielnik.

Aschenfallrösche, die, rów popielnika.

Aschenfalltür, die, (Aschenklappe) drzwiczki popielnika.

Aschengehalt, der, zawartość popiołu.

Aschenkasten, der, popielnik.

Aschenkanal, der, kanał popiołowy.

Aschenschaufel, die, łopata do popiołu.

Asphalt, der, asfalt, smoła ziemna.

Asphaltlack, der, lak asfaltowy.

astronomisch, astronomiczny.

Asynchrongenerator, der, prądnica asynchroniczna, generator niezgodny (el.).

Asynchronmotor, der, silnik (motor) asynchroniczny, niezgodny (el.).

Äther, der, eter.

Atmosphäre, die, atmosfera.

atmosphärischer Druck, der, ciśnienie atmosferyczne.

atmosphärische Niederschläge, opady atmosferyczne.

Atmungsapparat, der, przyrząd do oddychania (gór.).

Atom, das, atom, niedziałka.

Aetzkalk, der, wapno żrące.

aufbereiten, przygotować, sortować (sort.).

Aufbereitung, die, przygotowanie, sortowanie, (sort.).

Aufbereitungsanstalt, die, zakład służący do przygotowania, sortowania (sort.).

Aufbereitungsgut, das, materiał do przygotowania, do sortowania (sort.).

Aufbereitungsprozess, der, przebieg przygotowania, przebieg sortowania (sort.).

Aufbereitungsverlust, der, strata skutkiem przygotowania, sortowania (sort.).

Aufblattung, die, nakładka.

Aufbruch, der, (Überbrechen) wdzierka w strop (gór.).

auffahren, (eine Strecke) wykonać (gór.).

Auffahren von Weichen, das, wjazd na zwrotnicę (kol.).

auffrischen, odświeżyć.

Aufgabetrichter, der, lej nadawczy.

aufgeben 1. (eine Grubenabteilung) porzucić, zaniechać;
2. nadawać (sort.).

aufhaspeln, wyciągać kołowrotem.

aufhauen, wdzierać się w strop (gór.).

Aufhieb, der, p. Aufbruch.

Auflegen, das, (der Förderseile) nakładanie.

Aufnahme, die, zdjęcie, pomiar (mier.).

Aufräumer, der, (Bohrer) wyrównywacz (wier.).

Aufriss, der, rzut pionowy.

Aufrücker, der, nadawacz, wpychacz (gór.).

aufsatteln, podwyższyć (gór.).

Aufsatzkranz, der, wieniec nasadowy (gór.).

Aufsatzvorrichtung, die, podchwyt (gór.).

aufschieben, (Wagen) nadawać, wpychać (gór.).

aufschliessen, otwierać (gór.).

Aufschluss, der, (einer Lagerstätte) otwarcie.

Aufschlussarbeit, die, praca (robotą) otwierająca (gór.).

Aufschlussstrecke, die, chodnik otwierający (gór.).

aufschütten, nasypać.

Aufseher, der, dozorca.

Aufsicht, die, dozór, nadzór.

Aufsichtsperson, die, osoba dozorujaça.

Aufsichtsrat, der, rada nadzorcza.

aufspannen, (das Zeichenpapier) naciągnąć, napiąć.

aufstauen, (das Wasser) spiętrzyć.

aufsteigend (z. B. von Wettern) wznoszący się.

Aufstellung, die, 1. ustawienie się; 2. (-spunkt) stanowisko (mier.).

aufsuchen, poszukiwać (gór.).

auftauen, (das Dynamit) odtajać.

Auftrag, der, 1. nasyp; 2. zlecenie.

auftragen, 1. sypać; 2. rysować, nanosić (mier.).

aufreiben, (aufquellen) (v. d. Sohle) pęcznieć.

aufwältigen, (eine Strecke) przebudować.

Aufwältigung, die, przebudowa (gór.).

aufziehen, (Reifen) nasadzać.

Aufzug, der, 1. (Maschinenaufzug) wyciąg; 2. (bei Elevatoren) dźwig; 3. (eine Förderungstour) wyciąg.

Auge, das, 1. oko; 2. tuleja; 3. (Hammer-) uszko; 4. p. Seilgehänge.

Aureole, die, krąg świetlny, aureola (gór.).

Ausbau, der, obudowa (gór.); **endgültiger**-, ob. ostateczna; **provisorischer**-, obudowa tymczasowa; **verlorener**-, obudowa stracona, tymczasowa.

Ausbauchprobe, die, próba wyděcia.

Ausbauchung, die, wyrzuczenie, wyděcia.

ausbauen, obudować (gór.).

Ausbauholz, das, budulec kopalniany (gór.).

Ausbeute, die, zysk.

Ausbiss, der, (einer Lagerstätte) wychodnia.

Ausblasehahn, der, kurek wydmuchowy.

Ausblasehals, der, szyja wywiewna, wydmuchowa.

Ausblaselutte, die, lutnia wydmuchowa (gór.).

- ausblasen**, (von einem Schuss) wyfuknąć.
ausbohren, wywiercić.
Ausbruch, der, 1. wylom; 2. (von Gasen) wybuch.
ausbüchsen, wypuzdrować.
ausdehnbar, ciągliwy.
Ausdehnbarkeit, die, ciągliwość.
Ausdehnung, die, 1. rozszerzanie; 2. wydłużanie; 3. (von Schichten) rozciągłość; 4. p. Expansiom.
Ausdehnungsvermögen, das, rozprężliwość.
Ausdrückmaschine, die, maszyna do wytłaczania.
ausfahren, wyjechać.
Ausfahrt, die, 1. wyjazd; 2. wyjście (gór.).
ausiluchten, wytyczyć.
ausfüllen, 1. wypełniać; 2. podsadzać (gór.).
Ausfüllung, die, 1. wypełnienie; 2. podsadzka (gór.).
Ausgehendes, wychodnia, (gór.).
Ausgleichung, die, wyrównanie (mier.).
Ausgussrohr, das, rura wylewna.
aushalten, p. ausklauben.
Aushang, der, wywieszka.
Aushieb, der, 1. odbudowa (gór.); 2. wyrobisko (gór.).
Aushub, der, wykop.
auskehlen, wyźłobić, wygniazdować (gór.).
Auskehlung, die, wyźłobienie, gniazdo (gór.).
auskeilen, (sich auskeilen) wykliniać się (gór.).
auskesseln, oberwać się (gór.).
Auskesselung, die, dziura w stropie (z powodu wypadnięcia kamienia) (gór.).
ausklauben, wybierać, przebierać (sort.).
Ausklaubegut, das, wybiórki, przebiórki (sort.).
auskochen, (von einem Schuss) spalić się (gór.).
auskohlen, wybrać (gór.).
Auslauf, der, (auf der Halde), tor zwałowy.
auslaugen, ługować, wylugować.
Ausleger, der, (des Drehkrans) wysięg.

- auslesen, wybierać, przebierać (sort.).
 ausletten, uszczelnić iletm (gór.).
 Auslöseschloss, das, wymykadło (gór.).
 Auslösevorrichtung, die, p. Auslöseschloss.
 Auslösung, die, (des Seiles) odłączenie, wymknięcie się, zwolnienie.
 auslüften, wywietrzyć.
 Ausmass, das, wymiar, miara.
 ausmauern, wymurować.
 Ausmauerung, die, wymurowanie.
 ausmessen, wymierzyć.
 auspfeifen (von einem Schuss) wyfuknąć.
 auspflocken, wypalikować (mier.).
 Auspuff, der, wydmuch.
 Auspuffdampf, der, para wydmuchowa.
 Auspufftopf, der, garnek wydmuchowy.
 auspumpen, wypompować.
 ausrichten, otwierać, przygotować (gór.).
 Ausrichtung, die, otwarcie, przygotowanie (gór.).
 ausrücken, 1. (Maschinenteile) rozłączać; 2. (Maschinen) unieruchomić.
 Ausrücker, der, wyłączacz (masz.).
 Ausrückkupplung, die, sprzęgło rozłączne (masz.).
 Ausrückung, die, wyłączenie (masz.).
 Ausrüstung, die, 1. p. Armatur; 2. wyposażenie, zaopatrzenie, urządzenie.
 ausschachten, wybrać dół.
 ausschalen, opierzyć, obić (gór.).
 ausschalten, wyłączyć, (el.).
 Ausschaltung, die, wyłączenie (el.).
 Ausschaltwiderstand, der, opornik wyłącznikowy (el.).
 ausschlagen, wybrać żużel.
 Ausschlag, der, (der Magnetnadel) odchylenie (mier.).
 ausschlagen, wybrać, wytłuc (sort.).
 Ausschlagwinkel, der, kąt odchylenia (mier.).

- ausschlämmen**, wymulić, wypławić (sort.).
ausschrämen, wyrąbać (gór.).
Aussenzündung, die, odpalanie zewnętrzne.
ausspülen, (einen Versager), wypłókać.
ausstecken, 1. wyznaczyć; 2. wytknąć, wytyczyć (mier.).
Ausströmung, die, 1. (einer Flüssigkeit) wypływ; 2. (von Gasen) wylot.
ausstürzen, (versetzen), zasypać, podsadzić (gór.).
Aussturzvorrichtung, die, wywrót.
Austrag, der, (beim Pochwerk) wynios, wysyp.
auswaschen, wypłókać (sort.).
Ausweiche, die, (Ausweichstelle) wymijalnia.
Ausweichgleis, das, tor rozjazdowy, tor wymijający.
Ausweichnische, die, wnęka dla wymijania (gór.).
Ausweiskarte, die, wykaz.
ausziehend, 1. (Schacht) wyciągający; 2. (Wetterstrom) wychodzący.
auszimmern, obudować drzewem (gór.).
Auszimmerung, die, obudowa drzewem (gór.).
Auszugsrohr, das, (bei Senkpumpen) rura rozsuwna.
automatisch, samodiałający.
Automatwiderstand, der, opornik samodiałający (el.).
Automobil, das, samochód.
Axt, die, siekiera.
Azetylengas, das, acetylen, gaz acetylenowy.
Azetylen-, acetylenowy.
Azimut, der, azymut, kąt kierunkowy (mier.).

B

- Backe**, die, p. Bremsbacke.
backen, (bei Steinkohlen) spiekać się.
Backenquetsche, die, p. Steinbrecher.
Backenbrecher, der, p. Steinbrecher.
Backfähigkeit, die, spiekalność.

Bad, das, 1. kąpiel; 2. łazienka.

Badeanstalt, die, łazienki.

Bademeister, der, kąpielowy.

Bagger, der, 1. (Tief-) pogłębiarka; 2. (Hoch- oder Tief-) czerpaka; **Eimerketten-**, pogłębiarka (czerpaka; kubłowa; **Greif-**, pogłębiarka (czerpaka) chwytna; **Löffel-**, czerpaka łyżkowa; **Schaufel-**, czerpaka łopatowa; **Schaufelrad-**, czerpaka z kołem łopato wem; **Schräm-**, czerpaka wrębowa.

Baggerarbeit, die, pogłębianie, czerpanie.

Baggerbetrieb, der, p. Baggerarbeit.

baggern, czerpać, pogłębiać.

Bahn, die, kolej, tor, droga; **Drahtseil-**, kolejka linowa; **Feld-**, kolej polowa; **Industrie-**, kolej przemysłowa; **Ketten-**, kolej łańcuchowa; **Lokomotiv-**, kolej parowozowa; **Pferde-**, kolej konna; **schmalspurige-**, kolej wąskotorowa; **Seil- mit feststehendem Tragseil-** kolejka polinowa; **Seil- mit laufendem Tragseil-** kolejka nalinowa; **Sekundär-**, kolej drugorzędna; **Strassen-**, kolej nadrożna, tramwaj.

Bahn, die, (Hammer-) płatnia.

Bahnabzweigung, die, odnoga kolei.

Bahnerhaltung, die, utrzymanie kolei.

Bahnhof, der, dworzec; **Güter-**, dworzec towarowy; **Personen-**, dworzec osobowy; **Rangier-**, dworzec przetokowy.

Bahnkörper, der, poddroże, podtorze.

Bahnmeister, der, nadzorca drogowy.

Bahnstrecke, die, tor kolejowy.

Bahnübergang, der, przejazd, przejście.

Bahnwärter, der, dróżnik.

Bahnwagen, der, wóz kolejowy.

Balanzier, der, wahacz.

Balata, die, balata.

Balken, der, belka.

- Balkendamm**, der tama belkowa.
Balkennadel, die, igła beleczkowa (mier.).
Balkenträger, der, belka, dźwigar prosty.
Band, das, 1. (Aufsatz-) zawiasa; 2. (Transport-) pas.
Bandage, die, (Rad-) obroż.
Bandbremse, die, hamulec taśmowy.
Bandeisen, das, żelazo taśmowe.
Bandförderer, der, przenośnik pasowy.
Bandmass, das, p. Messband.
Bandsäge, die, p. Säge.
Bandseil, das, lina płaska.
Bandverbindung, die, 1. złączenie pasa; (bei Lutten)
 złączenie taśmowe.
Bank, die, (eines Flözes) ława; **Ober-**, ława górna;
Unter-, ława dolna.
Bank, die, (Dreh-) totarka.
Bankett, das, pobocze (kol.).
Bär, der, 1. obciążnik (wier.); 2. (Ramm-) baba.
Baracke, die, barak.
Barometer, das, barometr.
Barometerstand, der, stan barometryczny.
barometrische Höhenmessung, die, pomiar wysokości ba-
 rometrem.
Barriere, die, rogatka.
Bart, der, (einer Hacke) broda.
Basalt, der, bazalt.
Base, die, zasada.
Basis, die, podstawa (mier.).
Bassin, das, (Wasser-) zbiornik.
Bast, der, lyko.
Batterie, die, bateria; **Akkumulatoren-**, bateria akumu-
 latorów (el.); **Puffer-**, bateria wyrównawcza (el.).
Bau, der, 1. (-werk) budowla; 2. (Gruben-) wyrobisko.
Bau (Abbau), der, odbudowa; **Bruch-**, odbudowa zała-
 mowa, zwaliskowa; **Duckel-**, odbudowa dukłowa;

Firsten-, odbudowa stropowa; **Kammer-** (Weitungs-), odbudowa komorowa; **Magazins-**, odbudowa magazynowa; **Oerter-**, odbudowa chodnikowa; **Pfeiler-**, odbudowa filarowa; **Querbau-**, odbudowa poprzeczna; **Schachbrett-**, odbudowa w szachownicę; **Scheiben-**, odbudowa warstwami; **Sinkwerks-**, odbudowa przez ługowanie; **Stockwerks-** (Etagen-), odbudowa piętrowa; **Stoss-**, odbudowa pasami; **Streb-**, odbudowa ściemowa; **Strossen-**, odbudowa spagowa; **Tage-**, odbudowa odkrywkowa; **Weitungs-**, odbudowa komorowa.

Bauabteilung, die, 1. oddział odbudowy (gór.); 2. oddział budowlany (bud.).

Baubedarf, der, materiał budowlany.

bauen, 1. budować; 2. (abbauen) odbudowywać (gór.).

baufällig, grożący zawaleniem.

Bauführer, der, kierownik budowy.

Baugrund, der, grunt budowlany.

Bauholz, das, budulec.

Baumaterial, das, materiał budowlany.

Baumeister, der, budowniczy.

Baumwolle, die, bawełna; **Schiess-**, bawełna strzelnicza.

Baumwollumspinnung, die, owinięcie bawełną (el.).

Bauordnung, die, przepisy budowlane.

Bauplan, der, plan budowlany.

Bauunternehmung, die, przedsiębiorstwo budowlane.

Beanspruchung, die, 1. (des Materials) napięcie; 2. (der Leitung) obciążenie.

bearbeiten, obrabiać.

Bearbeitung, die, obrabianie.

Becher, der, kubełek, wiadro (masz.).

Becherkette, die, łańcuch kubelkowy.

Becherwerk, das, czerpak kubelkowy.

Becken, das, zagłębienie, kotlina (geol.).

Bedienung, die, obsługa.

- Befähigung**, die, kwalifikacja, uzdolnienie.
befahren, (die Grube) objechać.
Befahrung, die, (der Grube) objazd.
Befahrungsbuch, das, książka objazdowa.
Beflechtung, die, oplecenie.
Befund aufnehmen, spisać wywód oględzin.
Begleitstrecke, die, chodnik równoległy.
begradigen, sprostować.
Behälter, der, naczynie.
Beharrungsvermögen, das, bezwładność.
Beharrungszustand, der, stan ustalenia (el.).
Behörde, die, władza.
Beil, das, topór.
Bein, das, noga.
Beisitzer, der, ławnik.
Beisszange, die, obcęgi nożycowe.
Beitrag, der, składka.
Beladung, die, (der Wagen) naładowanie.
Belastung, die, obciążenie; **zulässige-**, obciążenie dozwolone.
belegen, obłożyć (gór.).
Belegschaft, die, załoga.
Beleuchtung, die, oświetlenie.
Beleuchtungskörper, der, lampka.
Beleuchtungsanlage, die, urządzenie do oświetlenia.
Beleuchtungsmaterial, das, świetliwo.
Benzin, das, benzyna.
Beobachtung, die, spostrzeżenie.
Beobachtungsfehler, der, błąd spostrzeżenia.
berappen, 1. (eine Wand) obrzucić; 2. p. beräumen.
beräumen, (den Stoss) odłupać (skały, grożące oberwaniem się).
bereissen, p. beräumen.
Bereitschaft, die, pogotowie.
Berg, der, góra.

- Berg-**, górniczy.
Bergausschuss, der, wydział górniczy.
Bergbau-, górniczy.
Bergbaufreiheit, die, wola górnicza.
Bergbauhilfskasse, die, górnicza kasa zapomogowa.
Bergbaukunde, die, nauka o górnictwie, górnictwo.
Bergbehörde, die, władza górnicza.
Berge, die, skała płonna (gór.).
Bergeisen, das, żelazko górnicze (gór.).
Bergemittel, das, przerost (gór.).
Bergeversatz, der, podsadzka sucha (gór.).
bergfertig, inwalida górniczy.
Bergfeste, die, skała ochronna.
bergfrei, wolny pod względem górniczym.
Bergfreies, pole wolne, pod względem górniczym.
Berggeist, der, duch górniczy.
Berggeschworener, przysięgły górniczy.
Berggesetz, das, ustawa górnicza; **allgemeines-**, po-
 wszechna ustawa górnicza.
Berggesetzgebung, die, ustawodawstwo górnicze.
Berggewerbegericht, das, górniczy sąd przemysłowy.
Berghauptmann, der, starosta górniczy.
Bergingenieur, der, inżynier górniczy.
Berginspektor, der, inspektor górniczy.
Bergmann, der, górnik.
bergmännisch, górniczy.
Bergmannsleder, das, skóra górnicza.
Bergmannstand, der, stan górniczy.
Bergmannstracht, die, strój górniczy.
Bergpolizei, die, policja górnicza; **-Verordnung**, rozpo-
 rządzenie górniczo-policyjne; **-Vorschriften**, przepi-
 sy górniczo-policyjne.
Bergpat, der, radca górniczy.
Bergrecht, das, prawo górnicze.
Bergregal, das, królewczyzna górnicza, regal górniczy.

- Bergrevier**, das, okręg górniczy.
Bergrevieramt, das, okręgowy urząd górniczy.
Bergrevierbeamte, der, naczelnik okręgowego urzędu górniczego.
Bergschaden, der, szkoda górnicza.
Bergschraffur, die, kreskowanie wzgórz.
Bergschule, die, szkoła górnicza.
Bergstadt, die, miasto górnicze.
Bergverwalter, der, zarządca górniczy.
Bergverwaltung, die, zarząd górniczy.
Bergvorschule, die, przygotowawcza szkoła górnicza.
Bergwand, die, 1. ściana góry; 2. bryła.
Bergwerk, das, 1. kopalnia; 2. pole górnicze.
Bergwerksabgabe, die, danina górnicza.
Bergwerksanlage, die, zakład górniczy.
Bergwerksbesitzer, der, posiadacz kopalni.
Bergwerksbetrieb, der, ruch kopalni (kopalniany).
Bergwerksdirektion, die, dyrekcja kopalni.
Bergwerksdirektor, der, dyrektor kopalni.
Bergwerkseigentum, das, własność górnicza.
Bergwerkseigentiimer, der, 1. właściciel kopalni; 2. właściciel pola górniczego.
Bergwerksunternehmer, der, przedsiębiorca górniczy.
Bergwesen, das, górnictwo.
Bergzeichen, das, godło górnicze.
Bericht, der, sprawozdanie.
Berichtigung, die, 1. sprostowanie; 2. (des Instruments) poprawienie.
berieseln, zraszać.
Berieselung, die, zraszanie.
Berme, die, odsada, ława.
Berührungspunkt, der, punkt zetknięcia.
Besatz, der, przybitka; **Aussen-**, przybitka zewnętrzna; **Innen-**, przybitka wewnętrzna.

- Besatzmaterial**, das, materiał do przybitki.
beschlagen, 1. okuć; 2. (Holz) przyciosać; 3. (vom Glas) zająć parą.
beschleunigen, przyspieszyć.
Beschleunigung, die, przyspieszenie.
Beschluss, der, uchwała.
besetzen, przybijać.
Besitz, der, posiadanie, posiadłość.
Bestand, der, zapas.
Bestäubung, die, (mit Gesteinsstaub) napylenie.
Bestätigung, die, zatwierdzenie.
Beton, der, beton; **Eisen-**, żelbeton; **Press-**, beton wciśkany; **Stampf-**, b. ubijany.
betonieren, betonować.
Bestreuung, die, (mit Gesteinstaub) posypanie.
Betrieb, der, 1. ruch; 2. zakład.
Betriebsanlage, die, zakład.
Betriebsabteilung, die, oddział ruchu.
Betriebsaufseher, der, dozorca ruchu.
Betriebsausschuss, der, wydział rady zakładowej.
Betriebsbeamte, der, urzędnik ruchu.
Betriebsbericht, der, sprawozdanie o ruchu.
Betriebsdirektor, der, dyrektor ruchu.
Betriebseinstellung, die, zastanowienie ruchu, zaniechanie ruchu.
betriebsfähig, zdatny do ruchu.
Betriebsführer, der, kierownik ruchu.
Betriebsinspektor, der, inspektor ruchu.
Betriebskosten, die, koszta ruchu.
Betriebskraft, die, siła robocza.
Betriebsleiter, der, zawiadowca ruchu.
Betriebsleitung, die, zawiadowstwo ruchu.
Betriebsmaterialien, die, materiały ruchu.
Betriebsobmann, der, starszy zakładowy.
Betriebspersonen, (pl.), służba ruchu.

- Betriebsplan**, der, plan ruchu.
Betriebsrat, der, rada zakładowa.
Betriebsraum, der, pracownia, ubikacja robocza.
Betriebssicherheit, die, bezpieczeństwo ruchu.
Betriebsspannung, die, napięcie robocze (el.).
Betriebsstörung, die, przeszkoda w ruchu.
Betriebsversammlung, die, zgromadzenie zakładowe.
Betriebsvertretung, die, przedstawicielstwo załogi.
Bettsetzmaschine, die, sadzarka.
Bettung, die, podłoże.
Beule, die, (beim Dampfkessel) guz.
Bewegung, die, ruch.
bewettern, przewietrzać (gór.).
Bewetterung, die, przewietrzanie (gór.).
Bezirkswirtschaftsrat, der, okręgowa rada gospodarcza.
Biegsamkeit, die, giętkość, wyginalność.
Biegemaschine, die, giętarka, wyginarka.
biegsam, giętki.
Biegung, die, 1. gięcie, wyginanie; 2. (der Schichten) pocięcie.
Biegungsfestigkeit, die, p. Festigkeit.
Biegungsmoment, das, p. Moment.
Bimstein, der, pumeks, gąbczak.
Bindedraht, der, drut do wiązania.
Bindemittel, das, spoiwo, cement.
Binder, der, 1. wiązar (bud.); 2. główka, cegła wiążąca (bud.).
Binderriemen, der, rzemień do szycia.
Bindeverband, der, wiązanie główkami (bud.).
Bitumen, das, bitum, żywica ziemna.
bituminös, bitumiczny.
blähen, pęcznieć.
Blähung, die, (der Sohle) pęcznienie.
Blasebalg, der, miech.
Blase, die, 1. (der Libelle) bańka; 2. (im Guss) bąbel.

blasen, dać, dmuchać, tłoczyć.

Bläser, der, wydmuch (gazów).

Blatt, das, 1. nakładka (bud.); 2. (b. d. Säge) taśma;
3. (b. d. Axt) ostrze.

blatten, łączyć na nakładkę.

Blattung, die, złożenie, zakład.

Blech, das, blacha; **Fein-**, blacha cienka; **Grob-**, bl. gruba; **Kessel-**, bl. kotłowa; **Rifel-**, bl. karbowana;

Weiss-, bl. biała; **Well-**, bl. falista.

Blechlutte, die, lutnia z blachy.

Blechtafel, die, arkusz blachy.

Blei, das, ołów; **gediegen-**, ołów rodzimy.

Bleierz, das, ruda ołowiana.

Bleigang, der, żyła ołowiu.

Bleigehalt, der, zawartość ołowiu.

Bleiglanz, der, blyszcz ołowiu.

Bleikabel, das, kabel obołowiany.

Bleimantel, der, opona ołowiona (el.).

Bleimantelumhüllung, die, powłoka opony ołowianej (el.).

Bleimennige, die, minia ołowiana.

Bleimörser, der, morderz ołowiany.

Bleiweiss, das, biel ołowiana.

Blende, die, 1. (Schutzwand) ściana ochronna; 2. (Wettertür) drzwi; 3. Zinkblende) blenda; 4. (Grubenlicht) lampka górnicza; 5. zastawka (mier.).

Blindflansch, der, kołnierz ślepy.

Blindschacht, der, szyb ślepy.

Blitzableiter, der, odgrom, piorunochron.

Blitzschutzsicherung, die, bezpiecznik odgromnikowy (el.)

Blitzschutzvorrichtung, die, urządzenie odgromnikowe (el.).

Block, der, (erratischer Bl.) gład przybłądny.

Blockverband, der, wiązanie wieńcowe.

Blockwärter, der, strażnik blokowy.

Bobine, die, 1. bobina (masz.); 2. cewka (el.).

Bock, der, 1. kobylica, kozioł, stojak (bud.); 2. baba (inż.).

Bockzimmerung, die, obudowa kozłowa.

Bockwinde, die, wspornica śrubowa.

Boden, der, 1. (Erdboden) ziemia, grunt; 2. (Dachbod.) strych, poddasze; 3. (Fussbod.) podłoga; 4. (Fass-) dno, spód; **angeschwemmter-**, grunt napływowy; **durchlässiger-**, grunt przepuszczalny; **fester-**, grunt stały; **gewachsener-**, grunt rodzimy; **lockerer-**, grunt lekki.

Bodenentleerer, der, wóz wypróżniany spodem.

Bodensenkung, die, zapadlina.

Bogen, der, (Kreis-) łuk, krzywizna.

Bogenlampe, die, lampa łukowa.

Bogenlicht, das, światło łukowe (el.).

Bohle, die, dyl, bal.

Bohlenbelag, der, dylina, pomost dyłowy.

Bohlenkranz, der, krążyna z dyli.

Bohlenschrotzimmerung, die, obudowa dyłowa.

Bohlenwand, die, ściana dyłowa.

Bohrapparat, der, przyrząd wiertniczy.

Bohrbank, die, 1. tarczownica (masz.); 2. ława wiernicza.

Bohrbär, der, obciążnik.

Bohrbetrieb, der, wiercenie.

Bohrdocke, die, koziół wiertniczy.

Bohrduckel, der, jama wiertnicza.

bohren, wiercić (gór.).

Bohren, das, wiercenie; **drehendes-**, wiercenie obrotowe; **stossendes-**, wiercenie udarowe.

Bohrer, der, świder; **Flügel-**, świder skrzydlaty, rozszerzacz; **Kern-**, świder rdzeniowy, św. próbny; **Löffel-**, świder łyżkowy; **Meissel-**, świder dłutowy, dłuto; **Stoss-**, świder udarowy; **Ventil-**, świder wentylowy, czerpak.

Bohrfund der, odkrycie dokonane wierceniem (gór.)

Bohrgabel, die, widelki podchwytny.

Bohrgeräte, die, narzędzia wiertnicze.

- Bohrgerüst**, das, koziół wiertniczy.
Bohrgestänge, das, drażki wiertnicze, żerdzie wiertnicze.
Bohrhammer, der, taran udarowy, młotek wiertniczy.
Bohrkern, der, rdzeń.
Bohrknarre, die, grzechotka.
Bohrkran, der, żóraw wiertniczy.
Bohrkrätzer, der, 1. (Krätzer) zgrzebełko (gór.); 2. (Seilfänger) kleszcze.
Bohrkrone, die, koronka wiertnicza.
Bohrkrüchel, der, rączka wiertnicza.
Bohrloch, das, otwór wiertniczy.
Bohrlöffel, der, łyżka wiertnicza.
Bohrmaschine, die, wiertarka.
Bohrmehl, das, mączka świdrowa (gór.).
Bohrmeissel, der, dłuto.
Bohrmeister, der, wiertniczy, wiertacz (gór.).
Bohrpfeife, die, piętka (gór.).
Bohrprobe, die, próba wiertnicza (gór.).
Bohrröhre, die, rura wiertnicza.
Bohrsäule, die, słup, stojak wiertarki (gór.).
Bohrschacht, der, szyb wiercony (gór.).
Bohrscheibe, die, 1. przykrywa (otworu); 2. wieniec otworowy.
Bohrschlauch, der, wąż wiertniczy.
Bohrschmand, der, mączka świdrowa, błoto świdrowe (gór.).
Bohrschneide, die, ostrze świdra.
Bohrschuh, der, trzewik rurowy (gór.).
Bohrschwengel, der, wahacz wiertniczy (gór.).
Bohrseil, das, lina wiertnicza (gór.).
Bohrspreize, die, rozpóra wiertnicza.
Bohrstange, die, drażek wiertniczy, żerdź wiertnicza.
Bohrturm, der, wieża wiertnicza.
Bohrung, die, wiercenie (gór.); Tief-, wiercenie głębokie.
Bohrwidder, der, taran wiertniczy (gór.).

Bohrwirbel, der, okrętka.

Bolzen, der, 1. (Durchsteckbolzen) sworzeń; 2. (Schraubenbolzen) trzpień; 3. (Stempel) słupek.

Bolzenschrotzimmerung, die, wieńcowa obudowa słupkowa (gór.).

Bolzenzimmerung, die, obudowa słupkowa (gór.).

Bordschwelle, die, próg boczny.

Bordring, der, pierścień brzeżny.

Böschung, die, stok, skarpa.

Böschungsverhältnis, das, stoczystość.

Böschungswinkel, der, 1. kąt nachylenia; 2. (natürlicher) kąt zesypu.

böse Wetter, złe powietrze.

Brand, der, pożar; **Gruben-**, pożar w kopalni.

Branddamm, der, tama pożarna.

Brandfeld, das, pole pożarne.

Brandgase, die, gazy pożarne.

Brandkohle, die, węgiel nieczysty, skłonny do zapalania się.

Brandschiefer, der, łupek palny.

Brauneisenerz, das, żelaziak brunatny, limonit.

Braunkohle, die, węgiel brunatny.

Brause, die, natrysk.

Brausebad, das, kąpiel natryskowa.

Breccie, die, druzgot, brekcja.

brechen, łamać; **hochbrechen**, wdzierać się ponad siebie.

Brecher, der, łamacz.

Brechung, die, łamanie.

Brechmaul, das, paszcza łamacza.

Brechstange, die, łamulec.

Brechwalze, die, walec łamiący.

Brechwerk, das, łamacz.

Breithaue, die, motyka.

Breiversatz, der, posadzka mułowa.

Bremsauslösung, die, uruchomienie hamulca.

- Bremsbacke**, die, szczeka hamulca.
Bremsband, das, taśma hamulcza.
Bremsberg, der, pochylna hamulcza.
Bremsbergverschluss, der, zamknięcie pochylni hamulczej.
Bremsbock, der, kozioł hamulczy.
Bremse, die, hamulec; **Backen-**, hamulec szczękowy; **Band-**, hamulec taśmowy; **Bock-**, hamulec kozłowy; **Dampf-**, hamulec parowy; **Differential-**, hamulec różnicowy; **Klotz-**, hamulec kładowy; **Sicherheits-**, hamulec bezpieczeństwa; **selbsttätige-**, hamulec samoczynny; **Vakuum-**, hamulec próżniowy.
bremsen, hamować.
Bremser, der, hamulczy.
Bremshaspel, der, kołowrót hamulczy.
Bremshebel, der, dźwignia hamulcza.
Bremsknüttel, der, drążek (kij) hamulczy (hamulcowy).
Bremsscheibe, die, tarcza hamulcza.
Bremsschuh, der, trzewik hamulcowy.
Bremsspindel, die, wrzeciono hamulcze, śruba hamulcowa.
Bremsstrecke, die, 1. chodnik hamulczy; 2. droga wy-
magająca hamowania.
Bremstrommel, die, bęben hamulca.
Bremswagen, der, wóz hamulcowy.
Brenndauer, die, 1. czas palenia się; 2. czas świecenia.
Brenner, der, (Lampen-) palnik; **Flach-**, palnik płaski; **Rund-**, palnik okrągły.
Brennmaterial, das, materiał opałowy; środek, służący do opalania.
Brempunkt, der, 1. (Focus) ognisko; 2. temperatura zapalności.
Brennweite, die, odległość ogniskowa.
Brett, das, deska.
Brettschneider, der, tracz.

Brikett, das, brykiet.

Brikettierung, die, brykietowanie.

brisant, gwałtownie działający.

bröcklig, kruchy.

Broden, der, para.

Bronze, die, bronz, spiż.

Bruch, der, 1. (des Gebirges) zawał, zawalisko; 2. (eines Minerals) przełam; 3. (eines Metalls) złom; przełom; 4. ułamek (mat.).

zu **Bruche bauen**, odbudowywać na zawał; zu **Bruche gehen**, zawalić się; zu **Bruche werfen**, zawalić.

Bruch des Seiles, der, zerwanie się liny.

Bruchbelastung, die, obciążenie na złamanie, obciążenie na zerwanie.

Bruchfeld, das, zawalisko.

brüchig, kruchy.

Bruchpfeiler, der, filar załamowy.

Brücke, die, most.

Brückenbelag, der, pokład mostu.

Brückenfeld, das, przesło mostu.

Brückenglühzünder, der, mostowy palnik żarowy.

Brunnen, der, studnia.

Buchhalter, der, książkowy.

Büchse, die, puszka; 2. (Lager-) pudło.

büchsen, wypochwić.

Buffer, der, p. Puffer.

Bügel, der, 1. kabłąk, pałak; 2. (eines Lagers) strzemień.

Bügelkontakt, der, ślizg pałakowy (el.).

Bügelsäge, die, piła kabłąkowa.

Bühne, die, pomost.

Bühnloch, das, 1. wrób; 2. otwór w pomoście.

Bunker, der, zbiornik.

Bürste, die, szczotka.

Bürstenabhebevorrichtung, die, przyrząd do podnoszenia szczotek (el.).

Bürstenhalter, der, obsadka szczotkowa, oprawka do szczotek (el.).

Bürstenklemme, die, zacisk szczotkowy (el.).

Bürstenspannung, die, napięcie na szczotkach (el.).

Bussole, die, busola (mier.).

Butzen, der, buła.

C

Cannelkohle, die, p. Kannelkohle.

Caps, der, p. Keps.

Chemie, die, chemja.

Chemikalien, die, chemikalja.

chemisch, chemiczny.

Chemiker, der, chemik.

Chlorrat, das, chloran.

Chlorid, das, chlorek.

Chlorit, das, chloryt.

Chlormagnesiumlauge, die, roztwór chlorku magnezu.

Chronometer, der, chronometr, czasomierz.

D

Dach, das, 1. dach, strzecha (bud.); 2. nakład (gór.).

Dachgebirge, das, skała nakładowa, warstwy nakładowe.

Dachziegel, der, dachówka.

Damm, der, 1. tama (gór.); 2. nasyp (kol.); 3. (Deich) grobla.

Dammthür, die, drzwi tamowe.

Dampf, der, para; **Ab-**, para wylotowa; **Auspuff-**, p. wydmuchowa; **Hochdruck-**, p. wysokoprężna; **kondensierter-**, p. skroplona; **Kontre-** (Gegen-), przeciwpara; **Niederdruck-**, p. niskoprężna; **überhitzter-**, p. przegrzana; **Wasser-**, p. wodna.

Dampf-, parowy.

dampfdicht, szczelny, nieprzepuszczający pary.

Dampfidom, der, kopuła parowa.

- Dampfdruck**, der, ciśnienie pary.
Dampfentnahmerohr, das, odbiornica pary.
Dampfkessel, der, kocioł parowy, p. Kessel.
Dampfkessel-Ueberwachungsverein, der, Stowarzyszenie dozoru kotłów parowych.
Dampfkolben, der, tłok parowy.
Dampfkraft, die, siła parowa.
Dampfmaschine, die, maszyna parowa; **Auspuff**-, die, masz. par. wydmuchowa; **Balanzier**-, die, masz. par. wahadłowa; **Compound**-, masz. par. sprzężona; **doppelwirkende**-, masz. par. o działaniu obustronnem (podwójnem); **einfachwirkende**-, masz. par. o działaniu jednostronnem (pojedynczem); **Expansions**-, masz. par. rozprężna; **Hochdruck**-, masz. par. wysokoprężna; **Kondensations**-, masz. par. ze skraplaniem; **Niederdruck**-, masz. par. niskoprężna; **oszillierende**-, masz. par. wahadłowa; **rotierende**-, masz., par. obrotowa; **schnelllaufende**-, masz. par. szybkobieżna; **Tandem**-, masz. par. sprzężona (ustrój: Tandem); **transportable**-, masz. par. przenośna; **umsteuerbare**-, masz. par. nawrotna; **Voll-druck**-, masz. par. bez rozprężu; **Zweicylinder**-, masz. par. dwucylindrowa; **Zwillings**-, masz. par. bliźniacza.
Dampfpumpe, die, pompa parowa, p. Pumpe.
Dampfstrahlapparat, der, smoczek parowy.
Dampfturbine, die, turbina parowa, p. Turbine.
Dampfüberdruck, der, nadciśnienie pary, nadprężność.
Dampfüberhitzer, der, przegrzewacz pary.
Dampfverbrauch, der, zużycie pary.
Dauerbetrieb, der, praca stała, ruch stały.
Daumen, der, (einer Welle) kciuk, paluch.
Decke, die, 1. (Flöz-) nadkład; 2. pułap, sufit (bud.).
Deckel, der, pokrywa, dno.
Deckenbeleuchtung, die, oświetlenie sufitu.

Deckgebirge, das, warstwy nadkładowe.

Defektwerden, das, zepsucie się, uszkodzenie.

Deflagration, die, deflacja.

dehnbar, ciągliwy, rozciągliwy, rozszerzalny.

Dehnbarkeit, die, ciągliwość, rozciągliwość, rozszerzalność.

Dehnung, die, rozciągłość, rozszerzenie, wydłużenie.

Deklination, die, (der Magnetnadel) zboczenie, deklinacja.

Deklinationsbussole, die, busola (mier.).

Demobilmachungskommissar, der, komisarz demobilizacyjny.

demontieren, rozebrać.

Denudation, die, obnażenie, denudacja.

Dephlegmator, der, deflegmator.

Depression, die, depresja.

Depressionsmesser, der, manometr, przyrząd do mierzenia depresji.

Deputat, das, deputat.

derb, zbity, lity.

Destillation, die, destylowanie, pędzenie.

Destillierapparat, der, przekraplacz, przyrząd do pędzenia, destylator.

Destillationsprodukt, das, destylat.

Detonation, die, wybuch, detonacja.

Detailaufnahme, die, zdjęcie szczegółowe.

Devon, das, dewon.

diagonal, przekątny.

Diagonale, die, przekątnia.

Diagramm, das, diagram, wykres, nakres, wskaz.

Diamantbohren, das, wiercenie diamentami.

Diamantbohrer, der, świder diamentowy.

Diamantkrone, die, koronka diamentowa.

Diaphragma, das, diafragma, przepona.

- dicht**, 1. (bei festen Körpern) ścisły, zbity; 2. (bei Flüssigkeiten) gęsty; 3. szczelny.
- Dichte**, die, 1. ścisłość; 2. gęstość.
- dichten**, uszczelniać (masz.).
- Dichtung**, die, uszczelnienie (masz.).
- Dichtungsmaterial**, das, szczelniwo.
- Diebel**, der, klin, zaporek.
- Diele**, die, tarcica, deska.
- Dienstanweisung**, die, instrukcja służbowa.
- Dienstordnung**, die, porządek służbowy.
- Differentialstrom**, der, prąd różniczkowy.
- Differenz**, die, różnica.
- Diffusion**, die, dyfuzja, przenikanie.
- Diffusor**, der, dyfuzor, rozdzielacz.
- Diluvium**, das, dyluwjum, formacja dyluwjalna.
- Dimension**, die, wymiar (mier.).
- Dioptr**, das, przeziernik (mier.); **Objektiv-**, przeziernik przedmiotowy; **Okular-**, przeziernik oczny.
- Dioptrilineal**, das, celownica, dioptra (mier.).
- diskordant**, niezgodny.
- Distanz**, die, odległość.
- Distanzmesser**, der, przyrząd do mierzenia odległości.
- divergent**, rozbieżny.
- Divergenz**, die, rozbieżność.
- divergieren**, rozchodzić się.
- Docke**, die, 1. słupek; 2. przesuwница (masz.).
- Dolomit**, der, dolomit.
- Doppel-**, podwójny.
- Doppelklotzbremse**, die, podwójny (obustronny) hamulec klockowy (gór.).
- Doppelmass**, das, miara podwójna.
- Doppelstrecke**, die, chodnik podwójny (gór.).
- Doppelstreckenbetrieb**, der, pędzenie chodników podwójnych.
- doppeltrümig**, dwuprzediałowy (gór.).

Doppeltür, die, drzwi podwójne.

doppelwirkend, obustronnie działający, dwuczynny.

Doppelweiche, die, zwrotnica podwójna, rozjazd podwójny.

Dorn, der, 1. (Amboss-) róg; 2. trzpień (bud.).

Dose, die, 1. puszka; 2. pudełko, gniazdko (el.); **Abzweig**-, gniazdko odgałęźne.

Draht, der, drut.

Drahtbruch, der, złamanie drutu, przerwanie drutu.

Drahtgeflecht, das, plecionka druciana, siatka druciana.

Drahtglas, das, szkło na siatce.

Drahtkorb, der, kosz druciany.

Drahtleitung, die, przewód druciany (el.).

Drahtnagel, der, ćwiek, druciak.

Drahtnetz, das, siatka druciana.

Drahtseil, das, lina druciana.

Drahtseilantrieb, der, napęd liną drucianą.

Drahtseilbahn, die, kolejka linowa.

Drahtseilleitung, die, wozidło linowe, ślizg linowy.

Drahtsieb, das, sito druciane.

Drahtspule, die, cewka druciana.

Drallzüge, die, wyżłobienia podłużne.

Drehaxe, die, 1. oś obrotowa; 2. oś wirowania; 3. oś kręcenia.

Drehbank, die, tokarka.

Drehbohren, das, wiercenie obrotowe (gór.).

drehen (drechseln), toczyć, wytoczyć.

Dreher, der, tokarz.

Drehgestell, das, podstawa obrotowa.

Drehplatte, die, zwrotnica rozjazdowa.

Drehpunkt, der, punkt obrotu, punkt podpory.

Drehscheibe, die, obrotnica.

Drehschieber, der, suwak obrotowy.

Drehstrom, der, prąd trójfazowy, trójprąd.

Drehstrom-, trójprądowy.

Dreieck, das, trójkąt.

dreieckig, trójkątny.

Dreieckschaltung, die, połączenie w trójkąt (el.).

Dreifuss, der, trójnóg.

Dreiphasen-, trójfazowy.

Dreiweghahn, der, kurek trójdrożny.

Drillbohrer, der, wiertak, świder korbowy.

Drittel, das, dniówka ośmgodzinna, ośmiogodzinny czas pracy.

Drittelführer, der, przodowy zmiany.

Drosselklappe, die, dławik.

drosseln, dławić.

Drosselregelung, die, regulacja dławikowa (masz.).

Drosselspule, die, dławik, cewka dławikowa (el.).

Drosseltür, die, drzwi dławikowe, tłumiące.

Druck, der, ciśnienie.

Druckbaum, der, drąg naciskowy, (wier.).

Drückel, der, (Bohrdrückel) dźwignia naciskowa.

Druckgefälle, das, spadek ciśnienia.

druckhaft, cisnący (gór.).

Druckknopf, der, przycisk.

Druckleitung, die, rurociąg (przewód) tłoczny.

Druckluft, die, powietrza ściśnione, pow. zgęszczone.

Druckluftlokomotive, die, lokomotywa, pędzona ściśnionem powietrzem.

Druckprobe, die, próba (wytrzymałość) na ciśnienie.

Druckpumpe, die, pompa tłocząca.

Druckring, der, (bei Senkschächten) pierścień naciskowy.

Drucksatz, der, zespół tłoczący.

Druckschreiber, (registr. Gasdruckmesser) der, przyrząd wykreślający ciśnienie.

Druckstufe, die, stopień ciśnienia (masz.).

Druckverlust, der, strata ciśnienia.

Druse, die, skorupa kryształowa.

Dübel, der, kołek stalowy (el.).

Duckel, der, dukla, szybik (gór.).

Durchbiegung, die, ugięcie.

Durchbruch, der, 1. (von Wasser oder Gasen) przedarcie się; 2. przebitka (gór.).

durchfahren, przejechać.

Durchfall, der, (Sieb-) przesiewki.

Durchfluss, der, (einer Flüssigkeit) przepływ.

Durchhang, der, zwis (el.).

Durchhieb, der, przebitka (gór.).

Durchlass, der, przepust (kol.).

durchlässig, przepuszczalny.

Durchmesser, der, średnica.

durchhörtern, przebić, przejechać.

durchschieben, przepychać (wózki).

Durchschlag, der, 1. przebitka (gór.); 2. przebicie (el.); 3. (Durchtreiber) przebijak.

durchschlagen, 1. przebić (gór.); 2. (ein Fernrohr) przerwucić (mier.).

Durchschlaghammer, der, przebijak trzonowy, młotek do przebijania dziur.

durchschlägig werden, przebić się (gór.).

durchschlitzen, przeciąć, naciąć (gór.).

Durchschnitt, der, przekrój.

Durchstich, der, przekop.

durchteufen, przebić.

Düse, die, dysza (masz.).

Dynamit, das, dynamit; **Gelatine-**, dynamit żelatynowy.

Dynamitpatrone, die, patron dynamitowy.

Dynamo, das, dynamo, prądnica.

Dynammon, dynamon; **Wetter-**, dynamon powietrzny.

Dynamoöl, das, olej prądnicowy.

Dyne, dyna (el.).

E

Ebene, die, 1. równia (geol.); 2. płaszczyzna, równia;
schiefe-, równia pochyła.

Ebensohle, die, poziom.

Ebonit, der, ebonit.

Ecke, die, 1. (Schacht-) kąt, róg; 2. (Kristall-) naroże;
 3. węgiel, (bud.); 4. wierzchołek (geom.).

Eckbolzen, der, słupek narożny (gór.).

Eckpfahl, der, pal narożny.

Eckpfeiler, der, filar narożny (bud.).

Eckrolle, die, gałka katowa.

Ecksäule, die, (beim Wagenkasten) węg. ar.

Effekt, der, sprawność, efekt.

Eichen-, dębowy.

Eigengewicht, das, (spezifisches Gewicht) ciężar gatun-
 kowy, ciężar właściwy.

Eimer, der, wiadro, kubeł.

Einankerumformer, der, przetwornica jednotwornikowa.

Einband, der, oprawa.

einbauen, ustawić.

einbeiniger Türstock, półodrzewia (gór.).

einbrechen, wedrzeć się (gór.).

Einbruch, der, wdzierka (gór.).

einbühnen (einen Stempel), osadzić, zapuścić w gniazdo.

eindämmen, zatamować (gór.).

Einfahrer, der, objazdowy.

Einfahrt, die, zjazd, wjazd (gór.).

einfallen, 1. (von Lagerstätten) upadać; 2. (von Wettern)
 wpadać.

Einfallen, das, 1. (einer Lagerstätte) upad; 2. (von
 Wettern) przypływ.

Einfallende, die, upadowa (gór.).

einflügelig, jednostronny.

Einfuhr, die, przywóz.

- Eingang**, der, wejście.
Eingangstür, die, drzwi wejściowe.
eingesprengt (von Erzen), wpryśnięty, rozsiany.
eingewachsen, wrosły.
einhängen, spuszczać (gór.).
Einheit, die, jednostka.
Einigungsamt, das, urząd pojednawczy.
Einlage, die, wkładka.
Einlaufplatte, die, płyta wbiegowa (gór.).
Einlegeschiene, die, szyna wkładkowa.
Einphasen—, jednofazowy.
Einrichtung, die, urządzenie.
Ein- und Ausrückhebel, der, przesuwak (masz.).
Einrücken, das, włączenie (masz.).
Einrucker, der, przesuwak. (masz.).
Einsatzstück, das, wstawka.
Einsatztür, die, drzwi wstawiane.
Einsatzspitze, die, (für Keilhauen) ostrze wsadzane.
einschalten, włączyć (masz.).
Einschnitt, der, wrąb (gór.).
Einschneiden, das, celowanie, wcinanie (mier.); **Rückwärts**—, cel., wcin. wstecz; **Seitwärts**—, cel., wcin. w bok; **Vorwärts**—, cel., wcin. naprzód.
Einsenkung, die, zapadlina (gór.).
einspielen 1. (v. d. Nadel); ustawić się: 2. (v. d. Libelle) zerować.
Einsprengung, die, wpryśnięcie.
Einspritz—, wtryskowy.
Einspritzkondensation, die, skraplanie wtryskowe.
Einspritzkondensator, der, skraplacz wtryskowy, skraplacz bezprzeponny.
einstellen (ein Instrument), nastawić (mier.).
Einstrich, der, rozpora (gór.).
Einsturz, der, zawal, zapadnięcie się (gór.).
einstürzen, zawalić się, zapaść się.

eintreiben 1. (einlassen) wpuszczać; 2. (einen Pfahl) wbić.
Eintritt, der, wejście.

eintrümic, jednoprzędzłowy.

Ein- und Ausfahrt, die, zjazd i wyjazd.

Ein- und Ausrückvorrichtung, die, urządzenie wsuwne i wysuwne, urz. do łączenia i wyłączenia.

einziehend 1. wciągający (Schacht); 2. wpadający (Wetterstrom).

Eisberg, der, góra lodowa.

Eisen, das, żelazo; **Band-**, żelazo taśmowe; **Doppel-T-**, dwuteownik; **fassoniertes-**, żel. fasonowe; **flaches-**, żel. płaskie; **hohles-**, żel. wydrążone; **Kaliber-**, żel. wymiarowe; **Quadrat-**, żel. czworograniaste, kratówka; **rundes-**, żel. okrągłe; **Stab-**, żel. drążkowe; **T-**, teownik; **U-**, ceownik; **Winkel-**, żel. katowe.

Eisen, das, (Spitz-) żelazko.

Eisenausbau, der, obudowa żelazna (gór.).

Eisenbahn, die, kolej żelazna.

Eisenbandarmatur, die, pancerz ze wstęgi żelaznej.

Eisenerz, das, ruda żelazna.

Eisenerzförderung, die, wydobywanie rudy żelaznej (gór.).

Eisenerzflöz, das, pokład rudy żelaznej.

Eisengang, der, żyła żelazna.

eiserner Hut, czapa żelazna.

Eisenriemen, der, pasek żelazkowy.

Ejektor, der, przetryskiwacz.

Ekonomiser, der, podgrzewacz, ekonomajzer.

elastisch, elastyczny, sprężysty.

Elektrizität, die, elektryczność; **negative-**, ujemna; **positive-**, dodatnia.

Elektrizitätswerk, das, elektrownia.

Elektrizitätszähler, der, licznik elektryczny.

Elektrolyt, das, elektrolit.

Elektromagnet, der, elektromagnes.

- Elektromotor**, der, motor, silnik elektryczny.
Element, das, 1. (Grundstoff) pierwiastek; 2. (Maschinen-) część, element (maszynowy); 3. stos (el.).
Elevationsschraube, die, śruba elewacyjna, podnosząca (mier.).
Elevator, der, elewator, podmośnik.
Ellipse, die, elipsa.
elliptisch, eliptyczny.
empfindlich, czuły.
Endbohrer, der, świder końcowy.
Endgeschwindigkeit, die, prędkość końcowa.
Endhub, der, dodźwig (masz. gór.).
Energie, die, energia; **kinetische-**, kinetyczna; **potentielle-**, potencjalna.
Enteignung, die, wywłaszczenie.
Entgasungsanlage., die, odgaziarnia, zakład (urządzenie) do odgazowania.
entgegenarbeiten, pracować naprzeciw siebie (gór.).
Entgelt, das, zapłata.
entgleisen, wykoleić się.
Entgleisung, die, wykolejenie.
Enthärtung, die, zmiękczenie.
entladen, 1. wyładować; 2. wyprądzać (el.).
Entladungsstrom, der, prąd przy wyładowaniu.
entlasten (den Schieber) odciążyć.
Entöler, der, odtlustnik.
entsäuern, odkwaszać.
Entschlammungsanlage, die, urządzenie odmulające.
Entstaubung, die, odpylanie.
Entwässerung, die, odwadnianie.
Entzündlichkeit, die, zapalność.
Erbkuks, der, kuks dziedziczny.
erbohren, dowiercić się (do).
Erbs (-kohle), groszek.
Erbstollen, der, sztolnia dziedziczna.

Erdbewegung, die, robota ziemna.

Erdbohrer, der, świder ziemny.

erden, uziemić, doziemić (el.).

Erdleitung, die, przewód uziemiający, przewód doziemny (el.).

Erdöl, das, olej skalny, ropa, nafta.

Erdpech, das, smoła ziemna (el.).

Erdplatte, die, płyta ziemna (el.).

Erdschluss, der, zwarcie z ziemią (el.).

Erdspannung, die, napięcie doziemne (el.).

Erdumwallung, die, obwałowanie ziemią.

Erdung, die, uziemienie (el.).

Erdwachs, der, воск ziemny.

Erg, das, erga (el.).

Ergänzungsmitglied, das, (des Arbeiterrats) członek uzupełniający (rady robotniczej).

ergiebig, wydajny.

erhalten, utrzymywać (gór.).

Erhaltung, die, utrzymanie.

erlöschen, zgasnąć, wygasnąć.

Erreger, der, wzbudzac (el.).

Erreger-, wzbudzający.

Ersatz, der, 1. zwrot, odszkodowanie; 2. dopełnienie, zapas.

Ersatzstück, das, część zapasowa.

ersaufen, 1. (unter Wasser setzen) zatopić; 2. (unter Wasser gesetzt werden), zatonać.

erschliessen, p. aufschliessen.

erschroten, natrafić na, dokopać się do.

Erstfinder, der, pierwszy znaleźca (gór.).

Eruption, die, wybuch.

Erweiterungsbohrer, der, rozszerzacz (wier.).

Erwerbsunfähigkeit, die, niezdolność do zarobkowania.

Erz, das, ruda.

erzführend, rudonośny.

- Erzgang**, der, żyła rudy.
Erzklein, das, ruda drobna.
Erzkluft, die, szczelina rudonośna.
Erzlager, das, pokład rudy.
Erzscheiden, das, przebiórka rudy (sort.).
Erzscheider, der, przebieracz rudy.
Erzschlänmen, das, oczyszczanie rudy z mułu.
Erzschlich, der, miał rudny (sort.).
Erzsetzen, das, osadzanie rud.
Erzwäsche, die, płóczka rud.
Erwerbslosenfürsorge, die, opieka nad bezrobotnymi.
Erzzerkleinerung, die, rozdrabnianie rud.
Esse, die, 1. komin; 2. (Schmiedeesse) ognisko kowalskie.
Etage, die, piętro.
ewige Teufe, głębokość nieskończona, bezdenna, niezmierniona (gór.).
Exhaustor, der, 1. wywiewnik; 2. (bei Lokomotiven) dmuchawka.
expandieren, rozprężać się.
Expansion, die, rozpręż.
Expansionsgrad, der, stopień rozprężenia.
Explosion, die, eksplozja, wybuch.
Explosionsmotor, der, silnik spalinowy.
Explosionstür, die, drzwi przeciwybuchowe.
Explosiv, das, materiał wybuchowy.
explosiv, wybuchowy.
Exzenter, das, mimośród (masz.).
exzentrisch, mimośrodowy.
Exzenterantrieb, der, napęd mimośrodowy.
Exzenterbügel, der, pierścień mimośrodu.
Exzenterstange, die, dźwignia mimośrodu.
Exzentersetzmaschine, die, osadza ka mimośrodowa.
Exzentrizität, die, mimośrodkowość.

F

- Facharbeiter**, der, robotnik wykwalifikowany.
Fachwerk, das, ściana rozworowa, mur pruski.
Fackel, die, pochodnia.
Fadenkreuz, das, krzyż nitkowy (mier.).
Fadenplanimeter, der, planimetr nitkowy (mier.).
Fahrabteilung, die, przedział drabinowy (gór.).
fahrbar, dostępny (gór.).
Fahrbühne, die, spocznik (gór.).
Fahrdeckel, der, przykrywa wchodowa (gór.).
Fahrdienstleiter, der, kierownik ruchu (kol.).
Fahrdraht, der, drut ślizgowy (el.).
fahren, 1. zjeżdżać, wyjeżdżać (z kopalni); 2. chodzić (po kopalni), objeżdżać (kopalnie).
Fahrgeschwindigkeit, die, prędkość jazdy.
Fahrkunst, die, schody ruchome.
Fahrloch, das, przełaz (gór.).
Fahrmeister, der, dozorca jazdy.
Fahrschacht, der, szyb zjazdowy.
Fahrstrecke, die, chodnik przechodni (gór.).
Fahrt, die, 1. (das Fahren) jazda; 2. (Leiter) drabina
Fahrtgriff, der, uchwyt drabinowy (gór.).
Fahrthacken, der, hak drabinowy (gór.).
Fahrtrum, das, przedział drabinowy (gór.).
Fahrtschenkel, der, bok drabinowy (gór.).
Fahrtspreize, die, podpora drabinowa (w szybie) (gór.).
Fahrtsprosse, die, szczebel (gór.).
Fahrüberhauen, das, chodnik dowierzchni, komin przechodowy (gór.).
Fahrung, die, 1. jazda; 2. przejście, wyjście (gór.).
Fahrzeit, die, czas jazdy.
Fall, der, spadek.
Fallbremse, die, chwytadło.
Fallklappe, die, zapadka.

- Fallrichtung**, die, (von Lagerstätten) kierunek upadu.
Fallwinkel, der, kąt upadu.
Falte, die, (Gebirgs-) fałda.
Falz, der, 1. (Anschlag) przyłga; 2. (Nut) wpust, rowek;
 3. (Wulst) zagietka (bud.).
falzen, (Bleche) zawijać, zaginać.
Fangprobe, die, próba chwytała.
Fangvorrichtung, die, chwytało.
Faschine, die, faszyna, wiazka.
Faserkohle, die, węgiel włóknisty.
fassen (das Wasser), ująć, uchwycić.
Fasstrübe, die, męty beczkowe (sort.).
Fassung, die, 1. (eines Gesetzes) brzmienie; 2. (einer
 Glühlampe) oprawa; 3. (einer Quelle) ujęcie.
Fassungsraum, der, pojemność.
Fäulnis, die, zgnilizna; **nasse-**, gnicie; **trockene-**, próchnienie.
Fäustel, das, młotek, pięstnik.
Fäustelhelm, der, trzonek.
Feder, die, 1. pióro; 2. sprężyna; 3. wypust.
Feder-, 1. sprężynowy; 2. wypustowy.
federn, uginać się.
Feder und Nut, wypust i wpust.
Fehler, der 1. błąd; 2. (z. B. an Maschinen) wada; **Able-**
sungs-, błąd w odczytaniu.
Fehlerdreieck, das, trójkąt błędów.
feiern, nie pracować, świętować.
Feile, die, pilnik.
Feinregulierung, die, regulowanie (miarkowanie) czułe,
 drobne (mier.).
Feinscheiden, das, (der Erze) przebieranie końcowe.
Feinstellschraube, die, śruba nastawnicza czuła (mier.).
Feinstellung, die, nastawianie drobne, czułe (mier.).
Feinwalzwerk, das, walce do rozdrabniania ostatecznego.

Feld, das, 1. pole (gór. el.); 2. (Brücken-) przesło; **Gruben-**, pole kopalniane, pole górnicze.

Feldesgrenze, die, granica pola.

Feldesreservation, die, zastrzeżenie pól górniczych.

Feldesstreckung, die, oznaczenie granic pola górniczego.

Feldesumwandlung, die, przemiana pól górniczych.

Feldmagnetspule, die, cewka magnesowa.

Feldmesser, der, miernik.

Feldschmiede, die, kuźnia polna.

Feldweg, der, droga polna.

Fernleitung, die, linia zamiejscowa.

Fernrohr, das, luneta, teleskop.

Fernrohablesung, die, odczytanie przez lunetę.

Fernsprecher, der, telefon.

Fernwirkung, die, działanie na odległość (gór.).

Fertig! Gotów!

Festigkeit, die, wytrzymałość; **Biegungs-**, wytrzymałość na wyginanie, na wygięcie; **Bruch-**, wytrzymałość na złamanie; **Druk-**, wytrzymałość na ciśnienie; **Trag-**, wytrzymałość statyczna; **Zug-**, wytrzymałość na ciągnięcie, na rozciąganie.

Festigkeitsprobe, die, próba wytrzymałości.

Festmeter, der, metr ścisły, metr sześcienny wypełniony.

Festpunkt, der, punkt stały, znak stały (mier.).

Fettkohle, die, węgiel tłusty.

Feuchtigkeit, die, wilgoć, wilgotność.

Feuchtigkeitsgehalt, der, zawartość wilgoci, wilgotność.

Feuer, das, 1. ogień; 2. (Herd-) ognisko.

feuerbeständig, ogniotrwały.

Feuerbrücke, die, (beim Kessel) przewał ogniowy.

Feuerbüchse, die, skrzynia ogniowa, paleniskowa.

Feuerdamm, der, tama pożarna.

feuerfest, ogniotrwały.

Feuerlöschapparat, der, przyrząd pożarny.

Feuerlöschgeräte, die, narzędzia pożarne.

Feuerlöschordnung, die, regulamin pożarny.

feuerlose Lokomotive, parowóz bez paleniska.

Feuerspritze, die, sikawka pożarna.

Feuerung, die, (Dampfkessel-) palenisko; **Innen-**, palenisko wewnętrzne; **mit künstlichem Zug**, palenisko przedmuchowe; **Unter-**, palenisko podolne; **Unterwind-**, palenisko nadmuchowe; **Vor-**, palenisko zewnętrzne.

Feuerung, die, (Heizung) opalanie, palenie; **Staub-**, opalanie pyłem.

Feuerungsraum, der, palenisko.

Feuerzeug, das, zapalniczka.

Feuerzug, der, (Rauchkanal), kanał spalinowy.

Fiber, die, fibra.

Filter, der, filtr, przesącznik, cedzidło.

Filtration, die, filtrowanie, przesączanie, cedzenie.

Filtrierapparat, der, przyrząd do filtrowania, przesączania.

filtrieren, przesączać, cedzić.

Filzring, der, krążek pilśniowy, pierścień pilśniowy.

Fimmel, der, klin żelazny (gór.).

fimmeln, klinować (gór.).

Fimmelfäustel, der, młotek górniczy, pucka.

Finder, der, znaleźca (gór.).

Findling, der, (erratischer Block) głaz przybłądny.

Firnis, der, pokost.

Firste, die, strop (gór.).

Firsten-, stropowy.

Fixpunkt, der, punkt stały, znak stały (mier.).

flach, płaski.

Flächenbeanspruchung, die, moc ciśnienia, napięcie przekroju.

Flächeninhalt, der, wielkość powierzchni, powierzchnia.

flacher Riss, rzut płaski.

- Flachmeissel**, der, dłuto szerokie.
Flachschacht, der, szyb pochyły.
Flachseil, das, lina płaska.
Flechtwerk, das, plecionka.
Flamme, die, płomień.
Flammenerscheinung, die, zjawisko płomienne.
Flammkohle, die, węgiel płomienny.
Flammrohr, das, płomienica.
Flansche, die, kołnierz.
Flaschenrohr, das, rura kołnierzowa.
Flaschenzug, der, wielokrażek, wciąg.
Flotation, die, (Schwimm-Aufbereitung) flotacja.
Flöz, das, pokład.
flözartig, pokładowy.
Flözkarte, die, mapa pokładowa.
flözleer, próżny, bez pokładów.
Flucht, die, 1. (Gebäude-) lico, czoło; 2. (Richtung) kierunek; 3. (vor Gefahren) ucieczka.
Fluchttort, das, schronisko.
Fluchtweg, der, droga do ucieczki.
Flugasche, die, popiół lotny.
Flügel, der, skrzydło.
Flügelanemometer, der, anemometr skrzydełkowy.
Flügeleisen, das, (Doppelkeilhau) oskard, dwuciosak.
Flügelrad, das, skrzydło wiatrakowe, koło skrzydłowe.
Flugsand, der, piasek lotny.
Flurkarte, die, mapa własności gruntowej, karta pól.
Flusseisen, das, żelazo zlewne.
flüssige Luft, die, powietrze płynne.
Flüssigkeitsanlasser, der, rozrusznik płynowy.
Flusstahl, der, stal zlewna.
Flutgraben, der, rów upustowy; rów dla odpływu wezbranej wody.
Flutzeit, die, czas przypływu (morza); czas wielkiego przypływu wody.

- Förderabteilung**, die, 1. (in Schächten) przedział wyciągowy; 2. (in Strecken) przedział przewozowy (gór.).
- Förderaufseher**, der, dozorca przewozu (gór.).
- Förderband**, das, pas transportujący (gór.).
- Fördergefäß**, das, naczynie przewozowe, naczynie wozowe.
- Fördergerüst**, das, wieża szybowa (gór.).
- Fördergeschwindigkeit**, die, 1. (in Schächten) chyżość wyciągania; 2. (in Strecken) chyżość przewozu (gór.).
- Fördergestell**, das, (in Bremsbergen) kołyska wózkowa (gór.).
- Fördergurt**, der, pas transportujący (gór.).
- Fördergut**, das, materiał wywozowy (gór.).
- Förderhaspel**, der, kołowrót (gór.).
- Förderhöhe**, die wysokość wydźwigu (gór.).
- Förderhorizont**, der, poziom wydobywczy (gór.).
- Förderhund**, der, wózek kopalniany (gór.).
- Förderkasten**, der, skrzynia wyciągowa, wydobywcza (gór.).
- Förderkohle**, die, pospółka (gór.).
- Förderkorb**, der, 1. (Förderschale) klatka wyciągowa; 2. (Seilkorb) bęben wyciągowy, bęben linowy (gór.).
- Förderkübel**, der, kubeł wyciągowy (gór.).
- Fördermann**, der, wozak (gór.).
- Fördermaschine**, die, maszyna wyciągowa.
- Fördermaschinist**, der, maszynista (przy maszynie wyciągowej).
- fördern**, 1. (in Schächten) wywozić, wydobywać, wyciągać; 2. (in Strecken) przewozić (gór.).
- Förderplatte**, die, płyta zwrotnicza (gór.).
- Förderquerschlag**, der, przekop przewozowy.
- Förderrinne**, die, koryto transportowe, k. przenośne, żłób transportowy, żłób przenośny (gór.).
- Förderrolle**, die, (Füllrolle) komin zsypczy (gór.).

- Förderschacht**, der, szyb wyciągowy, szyb dobywczy (gór.).
- Förderschale**, die, klatka wyciągowa, kosz wyciągowy (gór.).
- Förderschicht**, die, dniówka (zmiana) wywozowa (gór.).
- Förderseil**, das, lina wyciągowa (gór.).
- Fördersohle**, die, poziom wydobywczy (gór.).
- Förderstollen**, der, sztolnia dobywczą (gór.).
- Förderstrecke**, die, chodnik przewoźowy (gór.).
- Förderteufe**, die, głębokość wyciągowa (gór.).
- Fördertrommel**, die, bęben wyciągowy, bęben linowy (gór.).
- Fördertrum**, das, przedział wyciągowy (gór.).
- Förderturm**, der, wieża wyciągowa.
- Förderung**, die, 1. (in Schächten) wyciąganie, wydobywanie; 2. (in Strecken) przewóz.
- Förderwagen**, der, wózek kopalniany.
- Förderzeit**, die, czas wyciągania, czas wywozu.
- Formation**, die, formacja.
- Formstein**, der, kształtówka.
- fortglimmen**, tlić się.
- fossil**, 1. mineralny; 2. (versteinert) skamieniały.
- Fraime**, die, rama, podstawa.
- fräsen**, żłobić, zbierać.
- frei**, p. bergfrei.
- Freifall**, (freier Fall) der, wolny spad.
- Freifallapparat**, der, przyrząd wolnospadowy, nożyce ogniowe (wier.).
- Freifallbohren**, (Freifallbohrung) das, wiercenie wolnospadowe.
- Freifallbohrer**, der, świder wolnospadowy.
- Freifallscheere**, die, p. Freifallapparat.
- Freikux**, der, wolny kuks.
- Freikuxgelderfonds**, der, fundusz wolnych kuksów.
- Freileitung**, die, przewód napowietrzny.

freistehend, oddzielnie stojący.

Freizügigkeit, die, prawo dowolnego przesiedlenia się.

Frequenz, die, częstotliwość (el.).

Frequenzmesser, der, miernik częstotliwości.

Friktion, die, tarcie.

Friktions-, cierny.

Frosch, der, (Daumen) kciuk, paluch.

Froschlampe, die, kaganek górniczy (gór.).

Frostschale, die, zmarznięta bryła.

Frühschicht, die, zmiana ranna.

Frühzündung, die, zapalenie przedwczesne.

Fuchs, der, 1. (im Bohrloch) skrzywienie; 2. (-kanal) przelot dymny.

Fuchsschwanz, der, piłówka (narz.).

Fuge, die, wpust, rowek.

Führerstand, der, stanowisko maszynisty.

Führung, die, (Gleitbahn) wodzidło.

Führungsbaum, der, kierownik, ślizg (gór.).

Führungskopf, der, wodzik kulisowy, przesuwak (masz.).

Führungsrolle, die, 1. krążek wodzący; 2. krążek kierowniczy (el.).

Führungsschiene, die, (im Schacht) kierownik żelazny, ślizg żelazny (gór.).

Führungsschlitten, der, (bei Kübelförderung) sanki kierownicze.

Führungsseil, das, lina kierownicza, lina ślizgowa (gór.).

füllen, (mit einer Flüssigkeit) napełniać.

Füller, der, młodszy wozak (gór.).

Füllort, das, podszybie (gór.).

Füllrumpf, der, kosz zasobowy.

Fülltrog, der, (Bergtrog) niecka.

Füllungsgrad, der, stopień napełniania (masz.).

Füllungsregelung, die, regulacja ilościowa (masz.).

Fund, der, znalezienie, odkrycie (gór.).

Fundament, das, fundament.

Fundamentanker, der, kotew fundamentowa, ściąg fundamentowy.

Fundgrube, die, pole górnicze zastrzeżone pierwszemu znaleźćcy.

Fundort, der, miejsce znalezienia (gór.).

Fundpunkt, der, miejsce znalezienia (gór.).

Fundstück, das, okaz znaleziony.

Funke, der, iskra.

Funkenbildung, die, powstawanie iskier.

Funkenfänger, der, przyrząd do wstrzymywania iskier.

Funkeninduktor, der, cewka indukcyjna, induktor (el.).

Funkenzünder, der, zapalnik iskrowy (el.).

Fusspfahl, der, podkładka.

Futter, das, (Lager-) wyprawa (łożyska).

Futtermauer, die, (Stützmauer) mur oporowy.

G

Gabel, die, 1. widły; 2. p. Gabelung.

Gabellager, das, łożysko widełkowe (masz.).

gabeln sich, rozszczepiać się, rozdwajać się.

Gabelung, die, 1. (eines Flözes) rozszczepienie się, roz-dwojenie się; 2. (des Gestänges) rozdwajenie się.

Galenit, (Bleiglanz) błyszcz ołowiu, galena.

Gallische Kette, łańcuch przegubowy.

Galmei, der, galman.

galvanisch, galwaniczny.

Gang, der, 1. (Erz-) żyła; 2. (einer Maschine) chód, bieg, ruch.

Gang-, żylny.

Gas, das, gaz.

Gasanalyse, die, analiza gazu.

Gas-, gazowy.

Gasflammkohle, die, gazowy węgiel płomienny.

Gaskohle, die, węgiel gazowy.

Gaskoks, der, koks gazowy.

gasreich, zawierający dużo gazu.

Gassauger, (Exhaustor), der, ssak gazowy.

Gatter, das, trak; **Bund-**, trak wielopiętkowy; **Voll-**, trak całopiętny.

Gattersäge, die, piła trakowa.

Gebilde, das, (Gebirgs-) utwór.

Gebirge, das, 1. (Berge) góry, górotwór, skały; 2. formacja, warstwy.

gebirgsbildend, górotwórczy.

Gebirgsdruck, der, ciśnienie skał.

Gebirgsschichten, die, warstwy gór, skał.

Gebirgsstörung, die, zaburzenie górotworu, skał (warstw.).

Gebläse, das, dmuchawa.

gediegen, (Erz) szczery, lity, rodzimy.

Gedinge, das, akord.

Gedingebuch, das, książka akordowa.

Gedingelohn, das, płaca akordowa.

Gefälle, das, (Neigung) pochyłość, upad.

Gefäss, das, naczynie.

geflammt, (von Mineralien) płomienisty.

gefleckt, (von Mineralien) centkowany, nakrapiany.

Gelluder, das, żłób odpływowy, rynna odpływowa.

Gefrierverfahren, das, sposób zamrażania.

Gefüge, das, (bei Mineralien) złożenie, budowa, struktura.

Gegenbau, der, przodek pędzony naprzeciw drugiego; wyrobisko pędzone naprzeciwko.

Gegendampf, der, przeciwpára, para wsteczna.

Gegendruck, der, przeciwcisnienie.

Gegengewicht, das, przeciwwaga.

Gegenmutter, die, dokrętka, naśrubek zabezpieczający.

Gegenort, das, p. Gegenbau.

Gegenprobe, die, próba przeciwna.

Gegenstrom-, przeciwprądowy.

- Gegenzug**, der, ciąg wsteczny, przeciwny (mier.).
Gehäuse, das, 1. oprawa, osłona, pudło; 2. kadłub (el.).
gehen zu Bruche, zaważyć się.
Gekrösestein, der, kiszkwieć.
Gelatine, die, żelatyna.
Gelatinedynamit, das, dynamit żelatynowy.
Gelenk, das, przegub.
Gelenkkette, die, łańcuch przegubowy.
Geleucht, das, światło, świetliwo (gór.).
gemeinschädlich, szkodliwy dla ogółu.
gemeinsamer Betriebsrat, wspólna rada zakładowa.
Genauigkeit, die, dokładność.
Genehmigung, die, zezwolenie.
Genehmigungsurkunde, die, zezwolenie, dokument zezwolenia.
Generator, der, prądnica, Gas-, czadnica.
Generatorgas, das, gaz czadnicowy.
Geodäsie, die, geodezja, miernictwo polne (mier.).
Geologie, die, geologia.
Geometer, der, geometra, miernik.
geometrisches Mittel, średnia geometryczna.
geothermische Tiefenstufe, stopień geotermiczny.
geradlinige Bewegung, ruch prostoliniowy.
Geräte, die, 1. narzędzia; 2. przyrządy; 3. sprzęty.
Gerölle, das, otoczaki.
geruchlos, bez zapachu.
Gerüst, das, 1. (Arbeits-) rusztowanie; 2. (Bock) koziół.
Gesamtbetriebsrat, der, ogólna rada zakładowa.
gesättigt, nasycony.
Geschäftsausschuss, der, wydział wykonawczy.
geschichtet, uwarstwiony.
Geschiebe, das, rumowisko.
geschlossener Bau, obudowa zamknięta (gór.).
geschweisst, spawany, spojony.
Geschwindigkeit, die, prędkość, chyżość, szybkość.

Geschwindigkeitsmesser, der, tachometr, miernik prędkości, chyżości, szybkości.

Geschwindigkeitsstufe, die, stopień szybkości (masz.).

Gesenk, das, 1. szybik (gór.); 2. (für die Schmiede) wykrój.

Gesichtsfeld, das, pole widzenia (mier.).

Gestänge, das, 1. ciągadło, przewód w żerdzi (sztywny); 2. ciąg szynowy.

Gestängebohren, das, wiercenie na przewodzie sztywnym (wier.).

Gestehungskosten, die, koszta własne.

Gestein, das, skała, kamień; **eruptives-**, skała wybuchowa; **festes-**, skała twarda, zwięzła; **geschichtetes-**, skała uwarstwiona; **loses-**, skała sypka; **mildes-**, skała miękka; **rolliges-**, skała sypka; **schieferiges-**, skała łupkowa; **taubes-**, skała płonna; **weiches-**, skała miękka.

Gesteinsarbeit, die, praca w kamieniu; robota w kamieniu.

Gesteinsbohrer, der, świder skalny.

Gesteinsbohrmaschine, die, wiertarka skalna.

Gesteinsfeste, die, skała ochronna.

Gesteinsmaue, die, nosak skalny, spiczak skalny.

Gesteinssprengstoff, der, materiał wybuchowy skalny.

Gesteinsstaub, der, pył kamienny.

Gesteinsstrecke, die, chodnik w kamieniu.

Gestell, das, 1. (Bohr-) podstawa, koziół; 2. (Wagen-) nasad, spód.

Gestellwagen, der, kołyska wózkowa.

Getriebe, das, p. Abtreibearbeit.

Getriebearbeit, die, wykonywanie odbudowy wbijanej (gór.).

Getriebepfahl, der, wcianka (gór.).

Getrieberöhre, die, (beim Gefrierverfahren) rura wbijana (gór.).

- Getriebezimmerung**, die, obudowa wbijana (gór.).
Geviertzimmerung, die, obudowa wieńcowa, obudowa zamknięta (gór.).
Geviertfeld, das, pole górnicze w kształcie czworoboku (gór.).
Gewerbeordnung, die, ordynacja przemysłowa.
Gewerke, der, gwarek.
Gewerkenbuch, das, książka gwarków.
Gewerkentag, der, zebranie gwarków.
Gewerkschaft, die, gwarectwo.
Gewicht, das, ciężar, waga.
Gewindebohrer, der, gwintnik, świder gwinciarski.
Gewinde, das, gwint, skręt śruby.
Gewindschneidkluppe, die, gwintownica.
Gewindeschneidmaschine, die, gwinciarka.
gewinnbar, dobywalny.
gewinnen, dobywać, wydobywać, urabiać.
Gewinnungsarbeit, die, praca dobywcza, robota dobyw-
 cza, urabianie.
Gewölbe, das, sklepienie (bud.).
Gewölbespannweite, die, rozpiętość sklepienia.
Gezähe, das, narzędzia (gór.).
Gezähekammer, die, komora narzędzi.
Gezähekasten (-kiste), der, skrzynia na narzędzia.
Gezeugstrecke, die, chodnik główny (gór.).
Gips, der, gips.
Gitter, das, 1. krata (bud.); 2. rzeszoto (sort.).
Gittermast, der, słup kratowy, kratówkowy.
Gitterwerk, das, kratownica (bud.).
Glanz, der, (der Mineralien) połysk, blask.
Glanzkohle, die, węgiel lśniący, połyskujący.
Glas, das, szkło; **Wasserstands-**, szkło wodowskazowe.
Glaspapier, das, papier szklany.
Glätte, die, 1. (Blei-) glejta, tlenek ołowiu; 2. (Zahnrad-) gładzidło.

- Gleichgewicht**, das, równowaga.
gleichmässig, równomierny, jednostajny.
Gleichrichter, der, prostownik (el.).
Gleichstrom, der, prąd stały (el.).
Gleichstromdynamomaschine, die, prądnica (dynamomazyna) prądu stałego; **Hauptschluss-**, szeregowy; **Nebenschluss-**, bocznikowa.
Gleichstromgenerator, der, prądnica prądu stałego (el.).
Gleichstromkondensator, der, skraplacz współprądowy.
Gleichstrommaschine, die, maszyna prądu stałego.
Gleichstrommotor, der, silnik (motor) prądu stałego (el.).
Gleichstromschaltung, die, układ prądu stałego (el.).
Gleichstromtransformator, der, przetwornik (transformator) prądu stałego (el.).
Gleichstromumformer, der, przetwornica prądu stałego (el.).
Gleis, das, tor, tor kolejowy; **totes-**, tor martwy.
Gleisabsperrvorrichtung, die, zapór torowy.
Gleiserweiterung, die, rozszerzenie toru.
Gleiskrümmung, die, łuk toru.
Gleisrückmaschine, die, maszyna do przesuwania toru.
Gleissperre, die, zapor na torze.
Gleisüberhöhung, die, podwyżka toru, wywyższenie toru.
Gleisweite, die, prześwit toru, szerokość toru.
Gleitbahn, die, 1. suwaczka (gór.); 2. wodzidło (masz.).
gleiten, ślizgać się (masz.).
Gleitfläche, die, powierzchnia ślizgowa (masz.).
Gleitlager, das, siodło przesuwcze.
Gleitschuh, der, (am Förderkorb) trzewik ślizgowy.
Gletscher, der, lodowiec.
Glied, das, (Ketten-) ogniwo.
Gliederkette, die, łańcuch ogniwowy.
Glimmer, der, łyszczyk, mika.
Glocke, die, (im Hangenden) dzwon.
Glockenbildung, die, tworzenie się dzwonów (gór.)

Glockenisolator, der, izolator dzwonkowy.

Glückauf! Szczęść Boże!

Glückshaken, der, sierpnik, zaczepnik, hak chwytny (wier.).

Glühkörper, der, żarzywo, ciało żarowe (el.).

Glühlampe, die, żarówka, lampa żarowa.

Glühlicht, das, światło żarowe.

Glühzünder, der, 1. (beim Sprengen) zapalnik żarowy;
2. (beim Verbrennungsmotor) zapłonka.

Glühzündung, die, zapalanie żarowe (gór. el.).

Glyzerin, das, gliceryna.

Gneis, der, gnajs, gnejs.

Gold, das, złoto.

Göpel, der, kołowrót konny, kierał.

Graben, der, rów.

Grad, der, stopień.

Gradbogen, der, półkole górnicze, półkole stopniowe,
stopniowane (mier. gór.).

Gradierwerk, das, (zum Kühlen) chłodnica.

Gramm, das, gram.

Granit, der, granit.

Graphit, der, grafit.

Graphittiegel, der, tygiel (tygielek) grafitowy.

Grauwacke, die, szarowaka, waka szara.

Gravitation, die, grawitacja, ciężenie.

Greifscheibe, die, tarcza chwytna.

Greifzirkel, der, cyrkiel chwytny.

Grenzpfeiler, der, filar graniczny (gór.).

Grenzstein, der, kamień graniczny (mier.).

Gries, der, grysik.

Griff, der, 1. (Hand-) ręczka, rękojeść, uchwyt; 2. (Heft-) trzonek; 3. uchwycenie.

Grobkohle, die, węgiel gruby.

Grobsicherung, die, bezpiecznik silny.

Grossfäustel, das, młot, perlik, pucka (gór.).

- Grotte**, die, pieczara, jaskinia, grotta.
- Grube**, die, 1. (Bergwerk) kopalnia; 2. (Bodenausschachtung) dół.
- Gruben-**, kopalniane, górniczy, kopalni (gen.).
- Grubenanschlussbahn**, die, bocznica kopalniana.
- Grubenbahn**, die, kolej kopalniana.
- Grubenbau**, der, wyrobisko górnicze (kopalniane).
- Grubenbeleuchtung**, die, oświetlenie kopalni.
- Grubenbild**, das, plan kopalni, mapa kopalniana (gór.).
- Grubenbrand**, der, pożar w kopalni (gór.).
- Grubenfeld**, das, pole górnicze, pole kopalniane.
- Grubengas**, das, gaz kopalniane.
- Grubengebäude**, das, 1. (Bauwerk) zabudowanie kopalniane; 2. (Bergwerk) kopalnia; 3. (Grubenbaue) wyrobiska kopalniane (gór.).
- Grubenhund**, der, wózek kopalniane (gór.).
- Grubeklein**, das, 1. (Erzklein) ruda drobna; 2. (Kohlenklein) wgiel drobny.
- Grubenkompass**, der, kompas górniczy.
- Grubenlampe**, die, lampka górnicza; **geschlossene-**, lampka górnicza zamknięta; **offene-**, lampka górnicza otwarta.
- Grubenquerschnitt**, der, przekrój kopalni; **äquivalenter-**, przekrój równoznaczny.
- Grubenriss**, der, plan kopalni, mapa kopalniana (gór.).
- Grubenrevier**, das, rewir kopalniane.
- Grubenschiene**, die, szyna kopalniana.
- Grubentheodolit**, der, teodolit górniczy.
- Grubenwasser**, das, woda kopalniana.
- Grubenweite**, die, przekrój kopalni.
- Grund**, der, (Boden) grunt, ziemia.
- Grundbuch**, das, księga wieczysta, księga hipoteczna.
- Grundfläche**, die, powierzchnia zasadnicza.
- Grundlinie**, die, podstawa.
- Grundlohn**, der, płaca zasadnicza.

Grundriss, der, rzut poziomy.

Grundschwelle, die, (beim Grubenausbau) podkład, podwalina.

Grundsohle, die, podkład (gór.).

Grundstrecke, die, chodnik główny (gór.).

Grundwasser, das, woda zaskórna.

Grus, der, gruz, rumowisko.

Guhr, die, pl. Kieselguhr.

Guhrdynamit, das, dynamit krzemionkowy.

Gummi, das, guma, lep; **vulkanisiertes-**, guma wulkanizowana.

Gummiaderleitung, die, przewodnik w gumie (el.).

Gummiband, das, taśma gumowa.

Gummisolation, die, izolacja gumowa (el.).

Gurt, der, pas.

Gurtband, das, taśma.

Gurtbogen, der, (Tragbogen) podłęczce.

Gurtförderer, der, przenośnik taśmowy.

Guss, der, odlew; **Temper-**, żelazo lane odwęglone.
żelazo lane dające się kuć.

Gusseisen, das, żelazo lane.

Gussstahl, der, stal lana.

Guttapercha, die, gutaperka.

H

Haarhygrometer, das, hygrometr włosowy.

Hacke, die, oskard.

Hahn, der, kurek (masz.).

halber Türstock, półodrzewia.

Halbholz, das, poła, półdrzewie, półokrągłak.

Halbkreis, der, półkole.

Halbkugel, die, półkula.

Halbmesser, der, promień.

Halde, die, zwał, hałda.

Haldenberge, die, skała płonna na zwale (ze zwału).

Haldenbrand, der, pożar zwału.

Haldenplatz, der, miejsce zwału.

Haldensturz, der, zwał.

Haldenvorrat, der, zasób na zwale.

Halter, der, szpon (el.).

Haltestelle, die, przystanek.

Hammer, der, młotek, młot.

Hammerhelm, der, trzon młotka, toporzysko.

Hand-, ręczny.

Handgriff, der, 1. rękojeść, uchwyt; 2. uchwycenie.

Handlanger, der, podawacz, robotnik pomocniczy.

Handwerker, der, rzemieślnik.

Hanf, der, konopie.

Hanfkordel, die, przędza.

Hanfseele, die, dusza konopna.

Hanfseil, das, lina konopna.

Hängebank, die, nadszybie.

Hängebogen, der, (am Kompass) wieszadło (mier.).

Hängekompass, der, p. Hängezeug.

hängen, 1. spuszczać; 2. (die Stunde) wyznaczać, zawiesz-
szać (godzinę).

hängend, nadkładowy.

Hangendes, nadkład (gór.).

Hängerutsche, die, żłób wiszący, koryto wiszące.

Hängeschacht, der, szyb spustowy.

Hängeseil, das, lina zwisająca.

Hängezeug, das, zawiesie, kompas wiszący (mier.).

Harke, die, grabie, graca.

Harnisch, der, gładź żylna (geol.).

hart, twardy.

Härte, die, twardość.

Härtegrad, der, stopień twardości.

härten, twardzić, hartować.

Hartgummi, das, kauczuk wulkanizowany, ebonit.

- Hartlot**, das, lutowie twarde.
Haspe, die, skobel, hak.
Haspel, der, kołowrót (masz.).
Haspel-, kołowrotowy.
Haspler, der, kołowrotowy.
Haue, die, kilof.
Haueisen, das, czakan (gór.).
hauen, rąbać, kopać.
Häuer, der, rębacz; **Lehr-**, rębacz młodszy; **Ober-**, starszy rębacz (górnik); **Raub-**, górnik rabujący drzewo; **Vorzimmer-**, przodownik drużyny ciesielskiej; **Zimmer-**, cieśla.
Häuerleistung, die, wydajność rębacza.
Haufwerk, das, urobek (gór.).
Haupt-, główny.
Hauptförderschacht, der, główny szyb wyciągowy.
Hauptfördersohle, die, główny poziom przewozowy.
Hauptstrecke, die, główny chodnik przewozowy.
Hauptpol, der, biegun główny.
Hauptquerschlag, der, główny przekop.
Hauptsperre, die, (Gesteinsstaub-) zaporą główną.
Haupttrum, das, przedział główny.
Hausstandsgeld, das, dodatek na gospodarstwo.
Hauwerk, das, urobek (gór.).
Hebebaum, der, drąg, dźwignia.
Hebebock, der, koziół.
Hebedaumen, der, kciuk, paluch.
Hebel, der, dźwignia; **Knie-**, dźwignia dwuramienna.
Hebeschalter, der, wyłącznik nożowy.
Hebemaschine, die, dźwignica (masz.).
heben, podnosić.
Hebepumpe, die, pompa podnosząca.
Heber, der, lewar.
Heberad, das, koło podnoszące.
Heft, das, (Griff) trzonek.

- Heilgehilfe**, der, cyrulik, sanitariusz.
- heisslaufen**, zagrzać się, 1. (von Lagern) wytopić się;
2. (von Kolben) zatrzeć się.
- Heizapparat**, der, ogrzewacz (el.).
- heizen** (einem Kessel), ogrzewać, opalać.
- Heizer**, der, palacz.
- Heizfläche**, die, powierzchnia ogrzewalna.
- Heizgase**, die, gazy ogrzewające.
- Heizkörper**, der, ogrzewacz.
- Heizwert**, der, wartość opałow.
- Helm**, der, (Stiel) trzon, toporzyisko.
- hemmen** (ein Rad), hamować.
- Hemmschuh**, der, hamulec sankowy, trzewik hamulcowy.
- Henkel**, der, (eines Eimers) obłak, kabłak, pałak.
- Herd**, der, 1. (Feuer-) ognisko; 2. (Wasch-) stół płótkowy, spławek.
- hereinbrechen**, 1. zawalić się; 2. zbić, oderwać.
- hermetisch**, szczelny, hermetyczny.
- Herzschraube**, die, śruba sercowa (mier.).
- Herzstück**, das, krzyżownica, rozjazd (kol.).
- Hilfeleistung**, die, udzielenie pomocy; **erste- bei Unglücksfällen**, udzielenie pierwszej pomocy w razie nieszczęśliwych wypadków.
- Hilfs-**, pomocniczy.
- Hilfsbau**, der, 1. obudowa pomocnicza; 2. wyrobisko pomocnicze (gór.).
- Hilfsstempel**, der, stojak pomocniczy (gór.).
- Hinterbliebene**, osieroceni członkowie rodziny.
- Hintereinanderschaltung**, die, połączenie szeregowo (el.).
- Hinterseil**, das, lina tylna.
- Hin- und Herbewegung**, die, ruch nawrotny.
- hin- und hergehend**, poruszający się naprzód i wstecz, tam i z powrotem.

Hitzdrahtampèremeter, das, amperomierz cieplikowy (el.).

Hitzdraht-Messinstrument, das, mierniczy przyrząd cieplikowy; **aperiodisches-**, aperiodyczny; **elektromagnetisches-**, elektromagnetyczny; **elektrostatisches-**, elektrostatyczny.

Hitzdrahtvoltmeter, das, woltomierz cieplikowy (el.).

Hitze, die, żar, gorąco.

Hobel, der, hebel, strug.

Hobelbank, die, strugielnica, stół stolarski.

Hobelmaschine, die, strugarka.

hobeln, strugać.

Hobelspäne, die, wióry.

Hochbrechen, das, p. Ueberbrechen.

Hochdruck, der, ciśnienie wysokie, prężność wysoka.

Hochdruck-, wysokoprężny.

Hochofenschlacke, die, żużel wielkopiecowy.

Hochspannung, die, wysokie napięcie (el.).

Hochspannungsanlage, die, urządzenie o prądzie wysokiego napięcia (el.).

Hochwasser, das, wysoki stan wody, powódź.

Höhenlinie, die, warstwica.

Höhenmarke, die, znak wysokości.

Höhenzahl, die, kwota wysokości.

Hohlborer, der, świder wydrażony (gór.).

Hohlmass, das, miara pojemności.

Hohlraum, der, puste miejsce.

Hohlraumschiessen, das, strzelanie z próżnią.

Holm, der, oczep, kaptur.

Holzbohrer, der, świder drzewny.

Holzhammer, der, goczka, dobniak.

Holzhängeschacht, der, szyb do spuszczenia drzewa.

Holzplatz, der, skład drzewa.

Holzrauben, das, rabowanie (wyrywanie) drzewa (gór.).

Holzverbrauch, der, zużycie drzewa.

Holzverdümmung, die, zatamowanie drewniane.

Holzzimmerung, die, obudowa z drzewa.

Horizont, der, 1. (Grubensohle) poziom; 2. poziom, horyzont (mier.).

horizontal, poziomy.

Horizontale, die, linia pozioma.

Horizontalkreis, der, koło poziome (mier.).

Horizontalschub, der, 1. napór poziomy; 2. (eines Gewölbes) rozpór.

Horizontiervorrichtung, die, (der Messinstrumente) nastawa (mier.).

Horn, das, 1. róg, rózek; 2. (Haspel-) korba (kołowrotowa).

Hornblende, die, rogowiec.

Hörnerblitzableiter, der, odgromnik rożkowy, rożki odgromnikowe (el.).

Hornhaspel, der, kołowrót korbowy.

Horst, der, siodło uskokowe (geol.).

Hosenrohr, das, 1. portki (gór.); 2. rura rozdwojona.

H. P. (Pferdestärke) moc konia, koń mechaniczny.

Hub, der, 1. (Kolben-) skok, suw; 2. podniesienie.

Hubbegrenzung, die, ograniczenie skoku (masz.).

Hubhöhe, die, wysokość podniesienia.

Hubmaschine, die, p. Hebemaschine.

Hubsatz, der, zespół pomp podnoszących.

Hubventil, das, wentyl (zawór) podnoszący.

Hufeisen, das, podkowa.

Hülle, die, (Kessel-) okrywa, osłona (masz.).

Hülse, die, 1. (an Zündern) łuska; 2. (an Maschinen) pochwa, tuleja.

Humuskohle, die, węgiel ziemisty.

Hund, der, (Grubenwagen) wózek kopalniany.

Hupe, die, tuba.

Hütchen, das, (einer Magnetnadel) kapelusik.

Hütte, die, huta, zakład hutniczy.

hydraulisch, wodny, hydrauliczny.

Hydrant, der, kurek (zawór) wodociagowy, hydrant.

Hygrometer, das, hygrometr.

Hygroskop, das, hygroskop.

hygroskopisch, hygroskopijny.

I

Imprägnation, die, 1. (des Gesteins mit Erz) wprysnięcie (rudy w skale); 2. (mit Naphta) przepojenie; 3. (Holz-) nasycanie, napawanie, impregnacja.

imprägnieren, 1. (Holz) napawać, nasycać, impregnować; 2. przepajać (el.).

Indikator, der, wskaźnik, indykator.

indizieren, wskaźcować, indykować.

Induktion, die, wzniesanie, indukcja (el.).

Induktionsapparat, der, przyrząd indukcyjny.

Induktions-, indukcyjny.

Influenz, die, influencja, wpływ.

Influenz-, influencyjny.

Ingenieur, der, inżynier.

Inhalt, der, objętość, zawartość.

Initial-, początkowy.

Initialimpuls, der, impuls początkowy.

Injektor, der, smoczek, injektor.

Inklination, die, (der Nadel) nachylenie, inklinacja.

Installation, die, urządzenie, instalacja (el.).

Instandhaltung, die, utrzymanie w dobrym stanie.

Instandsetzung, die, naprawa, remont.

Instruktion, die, instrukcja.

Instrument, das, przyrząd, narzędzie, instrument.

Integral, das, całka (mat.).

Intensität, die, natężenie.

Interpolation, die, interpolacja.

Inventar, das, inwentarz.

Ion, der, jon (el.).

Isolation, die, izolacja (el.).

Isolationsmesser, der, miernik izolacji.

Isolationsprüfer, der, miernik oporu izolacji.

Isolator, der, izolator (el.).

Isolatorstütze, die, trzon (trzępień) izolatora (el.).

Isolier-, izolacyjny (el.).

Isolierband, das, taśma izolacyjna.

isolieren, 1. izolować (el.); 2. (Rohre) osłaniać.

Isolierung, die, 1. (der Rohrleitungen) otulanie; 2. izolacja (el.).

Istleistung, die, wydajność rzeczywista.

J

Joch, das, jarzmo.

Jochkappe, die, poprzeczka, rozpóra (gór.).

Jochkranz, der, wieniec jarzmowy.

Joule, der, dżaul (el.).

jugendlicher Arbeiter, robotnik młodociany.

Jura, der, jura, formacja jurajska.

Juraperiode, die, okres jurajski.

justieren (die Messinstrumente), sprawdzać, rektyfikować.

Justierung, die, sprawdzanie, rektyfikowanie (mier.).

Jute, die, juta.

K

Kabel, das, kabel (el.).

Kabelanschluss, der, złącze kablowe (el.).

Kabelbewehrung, die, osłona kabla.

Kabelmuffe, die, mufa; **Abzweig-**, -odgałęźna; **End-**, -końcowa; **Verbindungs-**, -połączeniowa.

Kabelschuh, der, końcówka kabla (el.).

Kabelwinde, die, dźwizek linkowy.

Kali, das, potas.

kalibriert, kalibrowany, wzorcowany.

Kalium, das, potas.

Kalk, der, wapno.

kalken, bielić.

Kalkspat, der, kalcyt.

Kalorie, die, ciepłotka, kaloria.

Kalorimeter, das, ciepłomierz, kalorymetr.

Kältemaschine, die, oziębiarka.

kambrische Formation, die, formacja kambryjska. kam-
ber.

Kameradschaft, die, rota.

Kamin, der, komin.

Kaminkühler, der, chłodnica kominowa.

Kamm, der, 1. (bei der Zimmerung) wrąg, zacios; 2. (Ge-
birgs-) grzbiet.

Kammer, die, 1. komora; 2. (Gerichts-) izba.

Kamm lager, das, łóżysko grzebieniaste (masz.).

Kammrad, das, koło palczaste.

Kanne, die, konewka, dzban, bańka.

känozoische Formation, formacja kenozoiczna.

kanten, 1. (auf die Kante stellen) przewracać (na bok);
2. (mit Kante versehen) przyciosać graniasto.

Kantholz, das, drzewo obrobione (kantówka).

Kaolin, das, kaolin, ziemia porcelanowa.

Kapazität, die, pojemność.

Kapilarität, die, włoskowatość.

Kappe, die, 1. (Türstock-) stropnica; 2. (Joch-) po-
przeczka.

Kappenzimmerung, die, obudowa stropnicami (gór.).

Kapsel, die, 1. opona, osłona, kaptur; 2. (Zünd-) spłon-
ka, kapiszon.

Karbon, das, karbon; formacja węglowa.

Karbonat, das, 1. (Bohrdiamant) karbonat; 2. węglan.
(chem.)

Karborundum, das, karborundum.

- Karren**, der, 1. żłoby (geol.); 2. (Schubkarren) taczka.
Karrenförderung, die, przewóz taczkami.
Karenzzeit, die, czas czekania.
Karte, die, mapa, plan (mier.).
Kaskaden-, stopniowy.
Kasten, der, 1. skrzynia; 2. (an der Sturzrolle) kosz wysypowy; 3. (Versatz-) filar (kaszt) oporowy.
Kastenzimmerung, die, obudowa występową.
Katasteraufnahme, die, zdjęcie katastralne.
Katasterkarte, die, mapa katastralna.
Kathete, die, przyprostokątnia.
Kathode, die, katoda (el.).
Kaue, die, jata.
Kausche, die, chomonto, strzemie linowe.
Kegel, der, stożek.
Kegel-, stożkowy.
Kehleinstrich (Kehlholz), der, rozpora wyżłobiona.
kehlen (einen Stempel), żłóbkować, krajkować.
Kehlung, die, 1. krajenik, żłódek; 2. żłóbkowanie.
Kehrerz, das, zmiotki rudne.
Kehrherd, der, stół płóczkowy, zamiatalny (sort.).
Kehrrad, das, (eines Wassergöpels) koło obrotowe.
Keil, der, klin.
Keilhaue, die, kilof.
Keilhauenspitze, die, ostrze kilofa.
Keilkranz, der, wieniec okliniony, wieniec klinowy (gór.).
Keilring, der, pierścień klinowy, pierścień z klinem (masz.).
Kelle, die, (Maurer-) kielnia.
Keps, der, podchwyt.
Kerbe, die, wcinka, wręb.
kerben, wcinąć, wrębywać.
Kern, der, rdzeń, jądro.
Kernbohren, das, wiercenie rdzeni.
Kernbohrer, der, świder wydrażony, świder rdzeniowy.

Kerndraht, der, drut rdzeniowy.

Kernpunkt, der, punkt rdzenny.

Kerze, die, świeca.

Kerzeneinheit, die, świeca jednostkowa.

Kerzenstunde, die, świeco-godzina.

Kessel, der, kocioł; **beweglicher**-, ruchomy; **Cornwall**-,

kocioł kornwalijski; **Einflammrohr**-, kocioł jedno-

plómienicowy; **Flammrohr**-, kocioł plómienicowy;

Heizrohr-, kocioł plómieniówkowy; **Hochdruck**-,

kocioł wysokoprzężny; **Lokomobil**-, kocioł loko-

mobilowy; **Lokomotiv**-, kocioł parowozowy;

Niederdruck-, kocioł niskoprzężny; **Röhren**-, kocioł

rurowy; **Siederohr**-, kocioł z ogrzewaczami (z o-

grzewalnikami); **Steilrohr**-, kocioł stromorurkowy;

Wasserrohr-, kocioł wodnorurkowy; **Zweiflamm**-

rohr-, kocioł dwupłómienicowy.

Kesselarmatur, die, uzbrojenie kotłowe.

Kesselbatterie, die, zespół kotłów.

Kesselhaus, das, kotłownia.

Kesselmauerwerk, das, obmurowanie kotła.

kesseln, wzmacniać przewietrzanie paleniem pod szy-
bem (gór.).

Kesselschmied, der, kotlarz.

Kesselstein, der, kamień kotłowy,

Kesselwärter, der, kotłowy.

Kette, die, łańcuch.

Ketten-, łańcuchowy.

Keuper, der, kaiper.

Kies, der, żwir.

Kiesel, der, 1. (-stein) krzemień; 2. (Silizium) krzem.

Kieselguhr, die, ziemia krzemionkowa.

Kieselguhrdynamit, das, dynamit krzemionkowy.

Kieselzinkerz, das, kalamín, galman krzemowy.

Kilogramm, das, kilogram.

Kilometer, das, kilometr.

Kilovolt, das, kilowolt.

Kilowatt, das, kilowat.

Kilowattstunde, die, kilowatogodzina.

Kilowattstundenzähler, der, licznik kilowatogodzin.

Kippachse, die, oś obrotu.

Kippe, die, zwał.

kippen, 1. (einen Wagen), wywrócić; 2. (ein Fernrohr) pochylić (mier.).

Kipperanlage, die, wywrotnik.

Kippregel, die, celownica lunetowa, kierownica lunetowa (mier.).

Kippschraube, die, leniwka wysokościowa (mier.).

Kippvorrichtung, die, przyrząd wywrotowy, (gór.).

Kippwagen, der, wózek wywrotny.

Kitt, der, kit, zlepiwo, spoiwo.

Kittel, der, koszulka gór., kaftan gór., kitla górnicza.

Klafter, die, sążen.

Klammer, die, spona.

Klappe, die, 1. (Fahrlochverschluss) wieko, zapad, klapa; 2. (Klappenventil) klapa, przepust; 3. (bei Pumpenkolben) fałel.

klar, 1. czysty; 2. drobny.

Kläranlage, die, odmętniarnia.

Klärbassin, das, odmętnik.

klären, odmętniać (wodę).

Klärkohle, die, węgiel miałki.

Klärsumpf, der, rzap oczyszczający.

Klärteich, der, osadnik.

Klasse, die, klasa, gatunek, sorta.

Klassierapparat, der, przyrząd do gatunkowania według wielkości ziarna.

klassieren, gatunkować według wielkości ziarna.

Klaubband, das, pas do przebierania.

klauben, przebierać.

Klaubgut, das, przebiórki, minerał przebrany.

Klaubtisch, der, stół do przebierania; **rotierender-**, obrotowy stół do przebierania.

Klaue, die, szpona.

Kleber, der, 1. lepidło, kleidło; 2. (-leim) klej roślinny

Kleineisen, das, żelazo drobne.

Kleinkohle, die, węgiel drobny.

Klemme, die, 1. (Seil-)ściskacz; 2. zacisk (el.); 3. sprzęg (mier.).

Klemmenspannung, die napięcie międzyzaciskowe, napięcie na zaciskach.

Klemmrolle, die, gałka zaciskowa (el.).

Klemmvorrichtung, die, przyrząd zaciskowy.

Klumpner, der, blacharz.

Klinker, der, dźwiękówka, zendrówka.

Kloben, der, 1. (in der Werkstatt) imadło; 2. (b. Erdbohren) nożyce.

Klopfsignal, das, sygnał przez uderzanie (gór.).

Klotz, der, kłoda, pniak; **Brems-**, kłoda hamulcowa.

Klotzbremse, die, hamulec kłodowy.

Kluft, die, 1. (Spalte) szczelina; 2. (schwacher Gang) żyłka; 3. (b. Erdbohren) chwytacz.

klüftig, popękany, szczeliniasty.

Kluppe, die, 1. (Nieten-) zaklepadło; 2. (Bohr-) chwytacz kotwiczny; **Schneid-**, gwintownica, zwojownica.

Knagge, die, (an der Drehbank) szczęki.

Knallgas, das, gaz piorunujący.

Knallkapsel, die, spłonka piorunująca.

Knallquecksilber, das, rtęć piorunująca.

Knallsatz, der, masa piorunująca.

Knappschaft, die, bractwo górnicze.

Knappschaftsältester, starszy bractwa górniczego.

Knappschaftskasse, die, kasa bracka.

Knarre, die, grzechotka.

Knebel, der, przetyczka, zapych.

Knickung, die, wyboczenie.

Knie, das, 1. (eines Maschinenteils) kolano; 2. (-rohr) kolanko.

Kniehebel, der, dźwignia dwuramienna.

Kniestück, das, kolanko, rura kolankowa.

Knollen, der, buła (gór.).

Knopf, der, guzik, przycisk (el.).

Knörpelkohle, die, orzeszek.

Knoten, der, węzeł (bud.).

Knotenpunkt, der, punkt węzłowy (mier. i el.).

Knüppelholz, das, okraglaki.

Kochsalz, das, sól kuchenna.

Koeffizient, der, współczynnik.

Kohäsion, die, spójność.

Kohle, die, węgiel.

Kohlen-, węglowy.

Kohlenberge, die, skały płonne węglowe (gór.).

Kohlenbürste, die, szczotka węglowa.

Kohlenfaden, der, włókno węglowe (el.).

Kohlenfadenlampe, die, żarówka węglowa (el.).

Kohlenfall, der, oberwanie się węgla. (gór.).

Kohlenflöz, das, pokład węglowy.

Kohlenformation, die, formacja węglowa, utwór węglowy.

Kohlenoxyd, das, tlenek węgla.

Kohlensäure, die, kwas węglowy.

Kohlenschneider, der, (eine Art Schrämmaschine) krawarka węglowa.

Kohlenstaub, der, pył węglowy.

Kohlenstift, der, pręt węglowy (el.).

Kohlenstrecke, die, chodnik w węglu (gór.).

Kohlenwasserstoff, der, węglowodór.

Kohlenwäsche, die, płóczka węgla.

Koks, der, koks.

Koksanstalt, die, koksownia.

koksen, koksować.

Kokskohle, die, węgiel koksujący.

Koksofen, der, piec koksowy.

Kolben, der, tłok (masz.); **durchbrochener**-, (Ventil-)
tłok wentylowy; **Taucher**-, nurnik.

Kolben-, tłokowy.

Kolbendeckel, der, pokrywa tłoka.

Kolbenführung, die, wodzidło.

Kolbenhub, der, skok tłoka, suw tłoka.

Kolbenmaschine, die, maszyna tłokowa.

Kolbenring, der, pierścień tłokowy.

Kolbenstange, die, drąg tłokowy, trzon tłokowy.

Kolbenstopfbüchse, die, dławik tłokowy.

Kolbenventil, das, wentyl tłokowy, zawór tłokowy.

Kolbenweg, der, droga (suw) tłoka.

Kollektor, der, kolektor, zbieracz (el.).

Kollergang, der, gniotownik.

Kollermühle, die, p. Kollergang.

Kollimationsfehler, der, błąd kolimacyjny.

Kollodiumwolle, die, wełna strzelnicza.

Kolonie, die, osada, kolonia.

Kolonne, die, (Arbeiter-) drużyna.

Kommutator, der, przerzadnik, komutator (el.).

Kompass, der, kompas (mier.).

Kompasszug, der, ciąg kompasowy (mier.).

Kompensation, die, zrównoważenie, kompensacja (el.)

Kompensationsrohr, das, wydłużka (masz.).

Kompensator, der, kompensator, wetownik (el.).

Komponente, die, składowa.

Kompression, die, sprężanie.

Kompressor, der, sprężarka, kompresor; **Stufen**-, kom-
presor okresowy, sprężarka okresowa.

komprimieren, sprężyć.

komprimierte Luft, powietrze zgęszczone, sprężone, ści-
śnione.

Kondensation, die, skraplanie, kondensacja; **Einspritz-**, skraplanie wpryskowe, bezprzeponne; **Misch-**, skraplanie bezprzeponne; **Oberflächen-**, skraplanie naprzeponne.

Kondensator, der, skraplacz, kondensator.

kondensieren, 1. skraplać; 2. skraplać się.

Kondenstopf, der, odwadniacz.

Kondenswasserableiter, der, odwadniacz.

Konglomerat, das, zlepienie, konglomerat.

kongruent, przystający do siebie.

Königsstange, die, trzon główny, trzon królewski

konisch, stożkowaty.

konkav, wklęsły.

konkordant, zgodny (geol.).

Konkretion, die, skupienie, konkrecja.

Konsole, die, konsola, wspornik.

Konsolidation, die, złączenie, konsolidacja.

Konstante, die, stała.

konstruieren, konstruować.

Konstruktion, die, konstrukcja.

Kontakt, der, styk (el.).

Kontakt-, stykowy.

Kontaktschraube, die, śrubka stykowa, kontaktowa.

kontinuierlich, ciągły, ustawiczny.

Kontrollmarke, die, znak kontrolny, marka kontrolna.

Konus, der, stożek.

konvex, wypukły.

konzentrieren, koncentrować, skupiać, gromadzić, nasycać.

Koordinate, die, spółrzedna.

Koordinatensystem, das, układ spółrzednych.

Köpeförderung, die, wyciąganie sposobem Koepego.

Kopf, der, głowa, głowica.

Kopfführung, die, kierowanie (klatki) z przodu i z tyłu.

Kopfleitung, die, p. Kopfführung.

- Kopfspreize**, die, rozpora.
Korb, der, 1. (Seil-) beben; 2. (Förder-) klatka.
Korn, das, ziarno (sort.).
Korngrösse, die, ziarnistość, wielkość ziarna (sort.).
körnig, ziarnisty.
Körnung, die, ziarnistość.
Körper, der, ciało; **fester-**, ciało stałe; **flüssiger-**, ciało płynne; **gasförmiger-**, ciało lotne; **starrer-**, ciało sztywne.
Kote, die, kota, wymiar.
Kraft, die, siła; **Pferde-**, siła konia, koń mechaniczny; **resultierende-**, siła wypadkowa; **Schwer-**, siła ciężkości.
Kraftanlage, die, elektrownia (el.).
Kraftgas, das, gaz motorowy.
Kraftlinie, die, oś sił.
Kraftmaschine, die, silnik, motor.
Kraftübertragung, die, przenoszenie energii (masz.).
Kralle, die, 1. (Riemen-) sprzączka pazururowa, szpon; 2. łapka, szpony (el.).
Krampe, die, skobel; **Spitz-**, oskard.
Kran, der, żóraw (masz.).
Krankengeld, das, zasiłek w czasie choroby.
Krankenkasse, die, kasa chorych.
Krankenschicht, die, dniówka opuszczona z powodu choroby.
Krankenversicherung, die, ubezpieczenie na wypadek choroby.
Krankenzettel, der, kartka lecznicza.
Kranz, der, wieniec.
Kranzplatte, die, płyta zwrotnicza z krawędziami.
Kranzzimmerung, die, obudowa wieńcowa (gór.).
Kratzband, das, zgrzebło taśmowe.
Kratzbürste, die, drapaczka, szczotka druciana.
Kratze, die, zgrzebło, graca.

Krätzer, der, 1. (Bohr-) zgrzebelko (gór.); 2. (Seilfänger) kleszcze; 3. (beim Schachtbohren) zgrzebło szybowe (gór.).

Kreideformation, die, formacja kredowa, kreda.

Kreis, der, koło; **elektrischer**-, obwód elektryczny (el.).

Kreisbogen, der, łuk kołowy.

Kreisel, der, bąk.

Kreiselbrecher, der, łamacz kołowy.

Kreiselrätter, der, sito kołowe, rzeszoto kołowe (sort.).

kreisförmig, kołowy, kolisty.

Kreistransporteur, der, transporter kołowy.

Kreuz, das, 1. (Gang-) krzyż; 2. (Gestänge-) wahacz kątowy; 3. (Strecken-) krzyż.

Kreuzführung, die, wodzidło krzyżulcowe.

Kreuzgewölbe, das, sklepienie krzyżowe.

Kreuzhacke, die, oskard.

Kreuzkopf, der, krzyżulec, wodzik (masz.).

Kreuzlibelle, die, libela krzyżowa (mier.).

Kreuzmeissel, der, 1. wycinak, dłuto wąskie; 2. (bohrer) świder krzyżowy.

Kreuzplatte, die, tarcza na skrzyżowaniu.

Kreuzpunkt, der, punkt krzyżowania.

Kreuzschlitten, der, suwadło poprzeczne.

Kreuzstück, das, krzyżka, łącznik krzyżowy.

Kreuzverband, der, układ krzyżowy.

Kreuzzug, der, ciąg skrzyżowany (mier.).

Kristall, der, kryształ.

kristallinisch, krystaliczny.

Kristallisation, die, krystalizacja.

kristallisieren, krystalizować, skryształizować.

Krone, die, (Beleuchtungskörper) żyrandol.

kröpfen, (ein Blech) zaginać pod kątem prostym.

Krücke, die, 1. (Ofen-) ożóg; 2. (Bohr-) rączka wiertnicza (gór.).

Krückel, das, rączka wiertnicza, drag wiertniczy (gór.).

- Krümm**er, der, (Rohr-) krzywka, kolano.
Krümmung, die, krzywizna, krzywosc, łuk.
Krümmungskreis, der, koło krzywizny.
Kübel, der, kubel.
Kubikinhalt, der, objętość, pojemność.
Kubikmeter, das, metr sześcienny.
Kugel, die, kula.
Kugeldamm, der, tama kulista (gór.).
kugelförmig, kulisty.
Kugelgelenk, das, przegub kulisty, kolano kuliste.
Kugelmühle, die, młyn kulowy, młyn galkowy.
Kugelzapfen, der, czop kulisty.
kühlen, chłodzić, ochładzać.
Kühlkasten, der, chłodnica.
Kulisse, die, jarzmo, kulisa, kierownica stawidla; **geschlossen**-, jarzmo krzyżne; **offen**-, jarzmo niedokrzyżne; **Schieberventil**-, jarzmo suwakowe.
Kulissenstein, der, wodzik kulisowy.
Kulm, der, kulm, formacja kulmowa.
kündigen, wypowiedzieć.
Kunst, die, 1. (Wasserkunst) maszyna wodociągowa kopalniana; 2. (Fahrkunst) schody ruchome.
Kupfer, das, miedź.
kupferhaltig, zawierający miedź.
Kupferleiter, der, przewodnik miedziany.
Kuppe, die, (Berg-) kopuła, wierzchołek.
Kuppelhaken, der, hak sprzęgłowy, ogniwo łącznikowe.
kuppeln, (Wagen) spinać, sprzęgać.
Kuppelstange, die, trzon sprzęgła.
Kupplung, die, sprzęgło, sprzęg; **Ausrück**-, sprzęgło rozłączne; **Friktions**-, sprzęgło cierne; **Kreuzgelenk**-, sprzęgło przegubowe.
Kurbel, die, korba (masz.); **gekröpft**-, kolano korbowe.
Kurbelstange, die, drąg korbowy, trzon korbowy.

Kurbelstossbohrmaschine, die, udarowa wiertarka korbowa.

Kurbelwelle, die, wał korbowy.

Kurve, die, krzywizna, krzywa.

Kurvenabsteckung, die, tyczenie krzywych.

Kurvenrolle, die, krążek łukowy.

kurzschliessen, zwierać (el.).

Kurzschluss, der, zwarcie (el.).

Kurzschlusschaltung, die, połączenie na zwarcie (el.).

Kurzschlussstrom, der, prąd zwarcia (el.).

Kurzschlussvorrichtung, die, przyrząd do zwierania, urządzenie zwiernikowe.

Küvelage, die, obudowa wodoszczelna (gór.).

küvelieren, obudować wodoszczelnie.

Kux, der, kuks.

Kuxschein, der, list kuksowy.

kyanisieren, cyjanizować, kianizować.

L

labil, chwiejny.

Lachter, die, sążen.

Lack, der, lak.

Ladebühne, die, pomost ładunkowy.

laden, 1. (einen Wagen) ładować, napełniać; 2. (ein Bohrloch) nabijać; 3. (eine Batterie) ładować, nabijać (el.).

Ladestock, der, nabijak, stempor (gór.).

Ladung, die, 1. ładowanie, napełnianie; 2. (verladene Ware) ładunek; 3. (das Laden eines Bohrlochs) nabijanie; 4. (im Bohrloch) nabój; 5. ładunek, nabój (el.).

Ladungsgrenze, die, granica ładowania, nabijania (el.).

Ladungsmenge, die, waga naboju (gór.).

Ladungsstrom, der, prąd przy ładowaniu, przy nabijaniu.

- Lage**, die, 1. (eines Ortes) położenie; 2. (Schicht) warstwa.
- Lager**, das, 1. (Flöz) pokład; 2. (Niederlage) skład, magazyn; 3. łożysko (masz.); **Fuss-**, łożysko stopowe, łożysko zwykłe; **Gleit-**, łożysko przesuwowe; **Hals-**, łożysko naszyjne; szyjowe; **Hänge-**, łożysko wiszące; **Kamm-**, łożysko grzebieniaste; **Kugel-**, łożysko kulkowe; **Rollen-**, łożysko wałkowe; **Spur-**, łożysko stopowe; **Steh-**, łożysko siodłowe; **Trag-**, łożysko siodłowe; **Zapfen-**, łożysko czopa.
- Lagerbock**, der, koziół łożyska.
- Lagerdeckel**, der, przykrywa łożyska (masz.).
- Lagermetall**, das, metal łożyskowy.
- Lagerplatte**, die, płyta łożyska (masz.).
- Lagerplatz**, der, składowisko.
- Lagerschale**, die, wyprawa łożyska, panewka łożyska (masz.).
- Lagerstätte** die, złoże.
- Lagerung**, die, (der Schichten) ułożenie (warstw), uwarstwienie.
- Lamelle**, die, 1. płytka, deseczka (mier.); 2. pasmo, działka (el.).
- Lampenkammer**, die, lampownia (gór.).
- Landesvermessung**, die, pomiar kraju.
- Länge**, die, długość.
- Längendurchschnitt**, der, przekrój podłużny.
- Längeneinheit**, die, jednostka długości.
- Längenfeld**, das, pole nadane na rozciągłość złoża.
- Längenmass**, das, miara długości.
- Längenmessung**, die, pomiar długości (mier.).
- langflammig**, długopłomienny.
- Längsstab**, der, pręt podłużny.
- Lasche**, die, 1. (Gestänge-) spona, złączka; 2. (Schienen-) łubek, łubka.
- laschen**, łubkować.

Laschenbolzen, der, sworzeń łubkowy.

Laschenschraube, die, śruba łubkowa.

Last, die, ciężar; **tote-**, ciężar martwy.

Latte, die, łąta; **Mess-**, łąta miernicza (mier.); **Nivellier-**, łąta niwelacyjna (mier.); **Setz-**, łąta z krokiewką (mier.).

Laubkohle, die, węgiel listkowaty.

Lauf, der, 1. bieg; 2. chodnik.

Laufachse, die, oś nośna.

Laufbohle, die, p. Laufbrett.

Laufbrett, das, deska do chodzenia, chodnica.

Laufbrücke, die, kładka, ława, most.

lauffähig, (v. Wagen) zdalny do jazdy, zdalny do ruchu.

Laufkatze, die, kot.

Laufrad, das, wirnik (masz. el.).

Laufschiene, die, szyna toczna.

Laufseil, das, (bei einer Drahtseilbahn) lina toczna.

Lauge, die, ług.

Läutertrommel, die, bęben oddzielający.

Läutewerk, das, dzwonek.

lebensgefährlich, połączony z niebezpieczeństwem życia.

Leder, das, skóra; **Bergmanns-**, natylnik, skóra górnicza.

Leergang, der, bieg jałowy, luzny (masz.).

Leerscheibe, die, koło luzne, jałowe (masz.).

Legierung, die, stop, kompozycja metalowa.

Lehm, der, glina.

lehmig gliniasty.

Lehmnudel, die, kluska gliniana, iłowa (gór.).

Lehne, die, 1. (Berg-) stok, pochyłość; 2. (Stuhl-) poręcz.

Lehre, die, (Schablone) prawidło.

Lehrgerüst, das, (Lehrbogen) krążyna (bud.).

Lehrhauer, der, młodszy rębacz.

Lehrling, der, uczeń.

Leim, der, klej.

Leine, die, lina,

- Leinenmessband**, das, taśma płócienna.
- Leiste**, die, listwa (bud.).
- Leistung**, die, 1. zrobienie, wykonanie; 2. świadczenie; 3. sprawność; 4. moc.
- Leistungseinheit**, die, jednostka mocy (el.).
- Leistungsfähigkeit**, die, zdolność robocza.
- Leistungsfaktor**, der, współczynnik mocy (el.).
- Leitapparat**, der, koło kierownicze.
- Leitbaum**, der, kierownik, ślizg.
- leiten**, 1. prowadzić, kierować, przewodzić; 2. przewodzić (el.).
- Leiter**, der, 1. (Leitungsdraht) przewód (el.); 2. (Konduktor) przewodnik.
- Leitfähigkeit**, die, przewodność (el.).
- Leitfossilien**, die, skamieniałości przewodnie.
- Leitrad**, das, koło kierownicze.
- Leitrolle**, die, krążek kierowniczy (masz.).
- Leitschiene**, die, (Zwangsschiene) szyna odbojowa (kol.).
- Leitschuh**, der, trzewik ślizgowy.
- Leitseil**, das, kierownik linowy (masz.).
- Leitung** die, 1. (Leitungsdraht) przewodnik (el.); **biegsame-**, giętki-; **blanke-**, goły-; **isolierte-**, izolowany-.
- Leitungsdraht**, der, przewodnik (el.).
- Leitungsfähigkeit**, die, przewodność (el.).
- Leitungsschema**, das, układ przewodów.
- Leitungsschiene**, die, szyna przewodowa (el.).
- Leitungsvermögen**, das, przewodność (el.).
- Leitungswiderstand**, der, opór przewodni (przewodnika) (el.).
- Lenker**, der, 1. (Geradführung) prostowód (masz.); 2. (Lenkerstange) wózek (masz.); 3. (Krückel) rączka wiertnicza (gór.).
- Leseband**, das, pas do przebierania.
- Lesetisch**, der, stół do przebierania.
- Letten**, der, il.

Lettenbesatz, der, przybitka łośowa.

Lettenhaue, die, motyka.

Lettenkohle, die, węgiel łośasty.

Lettennudel, die, kluska łośowa (gór.).

lettig, łośasty.

Leuchtgas, das, gaz łoświatlny.

Leuchtkraft, die, siła łoświatła.

Leuchtstoff, der, łoświatliwo.

Libelle, die, libela, poziomnica (mier.); **Dosen-**, poziomnica pudełkowa, poziomnica okragła; **Hänge-**, poziomnica w zawieśniku, p. wisiorkowa; **Reiter-**, poziomnica nasadkowa; **Röhren-**, poziomnica podłużna; **Setz-**, poziomnica stolikowa,

Libellenbasis, die, podstawa libeli, poziomnicy.

Libellenempfindlichkeit, die, czułość libeli, poziomnicy.

Licht, das, łoświatło; **im Lichten**, w łoświetle.

lidern, uszczelniać (masz.).

Liderung, die, 1. (das Lidern) uszczelnianie; 2. uszczelnienie.

Liderungsmaterial, das, szczeliwo.

Liegende, das, spag.

Lignit, das, lignit.

Limbus, der, limbus, koło poziome (mier.).

Limonit, das, limonit, żelaziak brunatny.

Lineal, das, linja.

linear, prostoliniiny.

Linoleum, das, linoleum.

Linse, die, soczewka.

Liter, das, litr.

Litze, die, (Seil-) wiotka, skrętk.

Lochsen, das, 1. (Durchtreiber) przebijak, rozeń (kow.);
2. (Nachbohrer) rozszerzacz obrotowy (wier.).

lochen, (Bleche), wytłaczać dziury (w blasze).

Lochpfeifer, der, strzał, który wyfuknął.

- Lochstein** der, 1. słupek, palik, kamień (mier.); 2. (Ziegel) cegła drażona.
- Lochweite**, die, średnica dziury, oczka.
- locker**, sypki, mialki, luźny.
- Löffel**, der, (Schmand-) łyżka.
- löffeln**, (ein Bohrloch) łyżkować, czyścić.
- logarithmieren**, logarytmować.
- Logarithmus**, der, logarytm.
- Lohn**, der, zapłata, płaca, wynagrodzenie.
- Lohnbuch**, das, książka zarobkowa.
- Lohnsatz**, der, stopa płacy.
- Lohnzahlungsbuch**, das, książka wypłaty.
- Lokomobile**, die, lokomobila, maszyna parowa prze-
woźna.
- Lokomotive**, die, lokomotywa; **Dampf-**, parowóz.
- Lokomotivförderung**, die, przewóz lokomotywą.
- Lokomotivführer**, der, kierownik lokomotywy, kierownik
parowozu.
- Lokomotivschuppen**, der, remiza (lokomotyw), parowo-
zownia.
- löschen**, (einen Brand) gasić.
- Löschvorrichtung**, die, przyrząd pożarowy.
- lösen**, 1. (eine Lagerstätte) otworzyć; 2. (Wasser) ścia-
gać.
- Losflansche**, die, obroża.
- Loskorb**, der, bęben wolny.
- loskuppeln** 1. (einen Wagen) odpiąć; 2. (einen Maschi-
nenteil) odłączyć.
- löslich**, rozpuszczalny.
- Löslichkeit**, die, rozpuszczalność.
- Löss**, der, loess, glina nawiana.
- Lösung**, die, 1. (einer Lagerstätte) otwieranie; 2. (des
Wassers) ściąganie.
- Lot**, das, 1. (Gewicht) łut; 2. (Senkblei) pion (mier.);
3. (Lötmittel) spoiwo, lutowie.

loten, pionować.

löten, lutować, spajać.

Lötkolben, der, lutownik, spawnik.

Lötlampe, die, lampka lutownicza.

lotrecht, pionowy.

Lotung, die, pionowanie.

Lowry, (Lori, Lore) die, wóz otwarty.

Luft, die, powietrze.

Luftblase, die, bańka (mier.).

Luftdruck, der, ciśnienie powietrza.

luftdicht, szczelny.

lüften, 1. przewietrzać; 2. (eine Schraube, Bremse) po-
puścić, zwolnić.

Luftsattel, der, siodło napowietrzne.

Luftsetzmaschine, die, maszyna osadzająca powietrzna
(sort.).

Lüftung, die, 1. przewietrzanie; 2. (einer Bremse) po-
puszczenie, zwolnienie.

Lunte, die, p. Zündschnur.

Lupe, die, lupa.

Lutte, die, lutnia (gór.).

Luttenstrang, der, lutnie (gór.).

M

mächtig, (v. Flöz) gruby.

Mächtigkeit, die, (eines Flözes) miąższość, grubość.

Magazin, das, skład, magazyn.

Magerkohle, die, węgiel chudy.

Magnesia, die, tlenek magnezu.

Magnesium, das, magnez.

Magnet, der, magnes.

Magnetismus, der, magnetyzm; **Erd-**, magnetyzm ziemski.

Magnetit, das, magnetyt.

Magnetkern, der, rdzeń magnesu.

- Magnetnadel**, die, igła magnesowa (mier.); **Balken-**,
igła magn. beleczkowa; **flache-**, igła magn. płaska.
- Magnetverschluss**, der, (einer Sicherheitslampe) zam-
knięcie magnesowe.
- Mahlbahn**, die, droga mlewa (sort.).
- Mahlgang**, der, złożenie młynowe.
- Mahlwerk**, das, mieliwo.
- Mammutpumpe**, die, pompa mamut.
- Mannesmannrohr**, das, rura Mannesmannna.
- Mannloch**, das, właz.
- Mannlochbügel**, der, kabłak włazu.
- Mannlochdeckel**, der, przykrywa włazu.
- Mannschaft**, die, załoga.
- Mannschaftsbuch**, das, księga załogi.
- Mannschaftsfahrt**, die, jazda ludzi.
- Mannschaftsverzeichnis**, das, spis załogi.
- Manometer**, das, manometr.
- Manövrierbremse**, die, hamulec zwyczajny.
- Manövrierventil** das, wentyl (zawór) sterowniczy
masz.).
- Mantel**, der, 1. (Zylinder-) płaszcz; 2. osłona (el.).
- Mappe**, die, mapa (mier.).
- Markasit**, der, markazyt (miner.).
- Marke**, die, 1. marka, znak (gór.); 2. znak (mier.).
- Markenkontrolle**, die, kontrola znaczkowa.
- Markenkontrolleur**, der, dozorca kontroli znaczkowej.
- Markscheide**, die, granica (gór.).
- Markscheidekunde**, die, miernictwo górnicze.
- markscheiden**, graniczyć z kimś.
- Markscheider**, der, miernik górniczy.
- Markscheiderei**, die, biuro miernicze.
- markscheiderisch**, górniczo-mierniczy, mierniczy.
- Markscheidesicherheitspfeiler**, der, graniczny filar opo-
rowy.
- Markscheidezeichen**, das, (unter Tage) znak mierniczy.

Markstein, der, (über Tage) znak mierniczy (mier.).

Marmor, der, marmur.

Masche, die, (Sieb-) oko, oczko.

Maschenweite, die, wielkość oczka.

Maschine, die, maszyna; **Fräs-**, gryzarka, zbierarka;

Hobel-, strugownica, strugarka; **Shapping-**, stru
garka; **Werkzeug-**, obrabiarka.

maschinell, maszynowy.

Maschinen-, maszynowy.

Maschinenführer, der, maszynista.

Maschinenhalle, die, hala maszyn.

Maschinenhaus, das, budynek maszyn.

Maschinenkammer, die, komora maszyn.

Maschinenwärter, der, maszynista.

Maschinist, der, maszynista.

Mass, das, miara.

Masse, die, masa.

Massenermittlung, die, obliczanie mas, stwierdzanie mas.

Massenförderung, die, wyciąganie, wydobywanie mine-
rałów.

massig, nieuwarstwiony (geol.).

massiv, silny, pełny.

Massstab, der, podziałka, skala.

Massstock, der, metrówka.

Masssystem, das, układ miar.

Mast, der, słup (el).

Material, das, materiał.

Materie, die, materia.

Matrize, die, matryca, wykrój.

matte Wetter, powietrze mdłe.

Matte, die, (für Gesteinsstaub) mata, rogoża.

Mattkohle, die, węgiel niebłyszczący.

Mauer, die, mur; **Futter-**, mur oporowy; **Stütz-**, die, mur
oporowy.

Mauer-, murowy.

- Mauerbogen**, der, łęk.
Mauerdamm, der, tama murowana.
Mauerfrass, der, butwienie muru.
Mauerfuss, der, (Schacht-) noga muru.
Mauering, die, 1. murowanie; 2. (Gruben-) omurowanie, obudowa murowa.
Maurer-, murarski.
Maximalausschalter, der, wyłącznik z zabezpieczeniem nadmiarowem.
Maximal- und Nullspannungsausschalter, der, wyłącznik z zabezpieczeniem nadmiarowem i zanikowem.
Maximum, das, maksimum.
Mechanik, die, mechanika.
Mechaniker, der, mechanik.
mechanisch, mechaniczny.
Mechanismus, der, mechanizm.
Mehl, das, mąka, mączka; **Bohr-**, mączka świdrowa (gór.); **Erz-**, mączka rudna (sort.); **Poch-**, mączka tłuczkowa (sort.).
Mehlführung, die, przewód mączny (sort.).
Mehrphasenstrom, der, prąd wielofazowy.
Meile, die, mila.
Meiler, der, milerz.
Meissel, der, dłuto, dłutko; **Dreh-**, rydło, nóż tokarski; **Flach-**, tniak, szerokie dłuto płaskie; **Hand-**, dłuto ręczne; **Kreuz-**, wycinak, wąskie dłuto płaskie; **Schrot-**, rozcinak.
Meisselbohrer, der, dłuto, świder dłutowy (wier.).
Meisselschneide, die, ostrze dłuta.
Meister, der, mistrz, majster.
Membran, die, błona, przepona.
Mengeapparat, der, mieszarka.
Mennige, die, minium.
Margel, der, margiel.
mergelig, marglowy.

- Meridian**, der, południk.
mesozoische Formation, formacja mezozoiczna.
Messband, das, taśma miernicza.
Messbrücke, die, mostek pomiarowy (el.).
messen, mierzyć, wymierzyć.
Messer, das, nóż.
Messing, das, mosiądz.
Messing-, mosiężny.
Messinstrument, das, instrument mierniczy.
Messkeil, der, klin mierniczy.
Messkette, die, łańcuch mierniczy.
Messlatte, die, łata miernicza.
Messmethode, die, sposób mierzenia, sposób pomiaru.
Messpflock, der, palik, kołek mierniczy.
Messprotokoll, das, protokół pomiaru.
Messschraube, die, śruba miernicza.
Messstab, der, tyczka miernicza.
Messstange, die, żerdka miernicza.
Messstation, die, stacja pomiarowa.
Messtisch, der, stolik mierniczy.
Messtischaufnahme, die, zdjęcie stolikowe (mier.).
Messtischblatt, das, karta pomiaru stolikowego.
Messung, die, mierzenie, wymierzenie, pomiar.
Messungsbasis, die, podstawa pomiaru.
Messungsfehler, der, błąd pomiaru (mier.).
Messverfahren, das, sposób mierzenia, sposób pomiaru.
Metall, das, metal, kruszec.
Metallfadenlampe, die, żarówka metalowa.
metallführend, zawierający metal.
Metallgehalt, der, zawartość metalu.
metallisch, metaliczny.
Metallsäge, die, piłka do metali.
metamorphisch, metamorficzny.
Metamorphose, die, metamorfoza, przemiana.
Meter, das, metr; **laufendes-**, metr bieżący.

- Meterkilogramm**, das, kilogrammetr.
Metermass, das, miara metrowa.
Meterzentner, der, centnar metryczny.
Methan, das, metan, gaz kopalniany.
Methode, die, sposób metoda, system.
metrisches System, system metryczny.
Miedziankit, das, miedziankit.
Mikanit, das, mikanit.
Mikrometer, das, mikrometr (mier.).
Mikrometerschraube, die, śruba mikrometryczna (mier.).
Mikroskop, das, mikroskop.
Mikrotelephon, das, mikrotelefon.
Mikroskoptheodolit, der, teodolit mikroskopowy.
mild, (v. Gestein), miękki.
Millimeter, das, milimetr.
Millimeterpapier, das, papier milimetrowy.
Mineral, das, minerał.
Mineralkohle, die, węgiel mineralny.
Mineralogie, die, mineralogja.
Minette, die, mineta.
Minimalausshalter, der, wyłącznik z zabezpieczeniem zanikowem (el.).
Minimalspannung, die, napięcie najmniejsze (el.).
Minimax, der, minimaks.
Minimum, das, minimum.
Ministerium, das, ministerstwo.
Minium, das, minium.
Minuszeichen, das, znak odejmowania.
Minute, die, minuta.
Miozän, das, miocen, formacja mioceńska.
Misch-, do mieszania.
mischen, mieszać.
Mischer, der, 1. (Mischapparat) mieszadło; 2. (Mann, der mischt) mieszacz.
Mischkondensator, der, skraplacz bezprzeponny.

Mitnehmer, der, zabieracz.

Mitnehmerkupplung, die, sprzęgło zabiercze.

Mitnehmerscheibe, die, krążek zabierczy.

Mittel, das, 1. (Teil einer Lagerstätte) warstwa, część;
2. (Zwischen-) przerost płonny; 3. średnia (mat.);
4. (zum Ziel) środek.

Mittelbohrer, der, świder średni (gór.).

Mittelpunkt, der, środek.

Mittelstempel, der, 1. (beim Grubenausbau) stojak środkowy; 2. (b. Pochwerk) stępor średni.

Mittelstück, das, 1. (Bohrstange) przedłużnica; 2. (an Maschinen) część środkowa.

mobil, ruchomy, przenośny.

Modell, das, model, wzór.

modern, butwieć, próchnieć.

Molekül, das, molekuł, cząsteczka.

Moment, das, moment; **Anfahr-**, moment rozruchowy (el.); **Anzugs-**, moment rozruchowy; **Biegungs-**, moment gięcia; **Dreh-**, moment obrotowy; **Kipp-**, moment wywracający; **Maximal-**, moment największy; **Torsions-**, moment skręcenia; **Trägheits-**, moment bezwładności; **Widerstands-**, moment oporu.

momentan, chwilowy, błyskawiczny.

Mönchskolben, der, nurnik.

Montage, die, montowanie, zestawianie, ustawianie.

Montan-, górniczy.

Montanindustrie, die, przemysł górniczy.

Monteur, der, monter.

montieren, montować, zestawiać, ustawiać.

Moor, das, bagno, trzęsawisko, oparzelisko.

Moorboden, der, grunt bagnisty.

Moosbüchse, die, (b. Schachtausbau) skrzynia z mchem (gór.).

Moräne, die, morena, zwał lodowcowy; **Grund-**, morena denna.

- Morgen**, der, 1. (Mass) mórg; 2. (Ost) wschód.
Mörser, der, moździerz.
Mörtel, der, zaprawa.
Mörtelverputz, der, wyprawa wapienna.
Motor, der, motor, silnik; Sauggas-, motor wodnoczadowy; **Verbrennungs-**, motor spalinowy; **Verpuffungs-**, motor wzbuchowy.
Motoranlasser, der, rozrusznik (el.).
Motoranschluss, der, złącz motorowy.
Muff, der, (Muffe, die) 1. nasuwka; 2. kielich.
Muffenrohr, das, rura kielichowa.
Muffenverbindung, die, 1. połączenie nasuwkowe; 2. połączenie kielichowe.
Mühle, die, młyn.
Mulde, die, łęk, niecka, kotlina.
Muldenflügel, der, bok łęku.
muldenförmig, kotlinowaty.
Muldengewölbe, das, sklepienie nieckowate.
Muldenkippwagen, der, wóz kolebkowy.
Muldentiefstes, środek łęku, kotliny.
mulmig, miałki jak próchno.
münden, wpadać, kończyć się.
Mundloch, das, wylot.
Mundstück, das, ustnik.
Mündung, die, wylot.
Muschel, die, muszla.
muschelig, muszlowy.
Muschelkalk, der, wapień muszlowy, muszlowiec.
Muster, das, wzór.
muten, wnieść na nadanie.
Muter, der, ubiegający się o nadanie.
Mutter, die, nakrętka, naśrubek (masz.).
Muttergestein, das, skała macierzysta.
Mutterlauge, die, ług macierzysty.
Mutung, die, wniosek na nadanie.

Mutungskarte, (-riss), die, p. Mutungsriß.

Mutungsriß, der, plan pola, na którego nadanie wniesiono.

Mutungsübersichtskarte, die, mapa przeglądowa pól zajętych (ust. gór.).

Mutungsverzeichnis, das, spis wniosków na nadanie.

Myriameter, das, mirjametr.

N

Nabe, die, piasta, głowa.

nachbohren, przybierać, rozszerzać (otwór).

Nachbohrer, der, rozszerzacz.

nachbrechen, 1. (die Firste, Stösse) przybierać; 2. (vom Hangenden) załamać się, oberwać się.

nachbringen, 1. (z. B. die Zimmerung) postawić, wznieść; 2. (eine Strecke) poprowadzić dalej, przedłużyć.

Nachfall, der, (beim Bohren) osyp, obwał.

nachführen, p. nachbringen.

nachgiebig, (v. Ausbau) poddający się.

Nachlassschraube, die, (beim Bohrzeug) śruba zawieszna (wier.).

Nachlassvorrichtung, die, przyrząd zawieszny; popuszczadło (wier.).

nachnehmen, (nachreissen) przybierać (gór.).

nachreissen, przybierać (gór.).

Nachschwaden, die, czady powybuchowe.

nachstossen, przybierać (gór.).

Nachsetzgut, das, materiał osadzany dodatkowo (sort.).

Nachsetzmaschine, die, osadzarka dodatkowa (sort.).

Nachtarbeit, die, praca nocna, robota nocna.

nachteufen, pogłębiać dalej.

Nachtrag, der, (zum Betriebsplan) dodatek.

nachtragen, (Risse) uzupełniać.

Nacken, der, (der Haue) obuch.

Nadel, die, igła.

Nadelablenkung, die, odchylenie igły.

Nagel, der, gwoźdź.

nageln, przybić (gwoździami).

Nageleisen, das, (Nagelzieher) rak, wyciągacz do gwoździ.

Naht, die, szew; **geschweisste-**, szew spawany.

Naphta, das, nafta, olej skalny, ropa.

nass, mokry.

Nassbohren, das, wiercenie mokre.

Nasspochwerk, das, tłuczka mokra.

Natrium, das, sól.

Natron, das, tlenek sodu.

Natur, die, natura, przyroda.

natürliche Wetterführung, przewietrzanie naturalne.

natürlicher Wetterwechsel, przewietrzanie naturalne.

Nebenanlage, die, 1. urządzenie poboczne; 2. zakład poboczny.

Nebenbetrieb, der, ruch poboczny, podrzędny.

Nebenerzeugnis, das, p. Nebenprodukt.

Nebengestein, das, skała przyległa.

Nebenprodukt, das, produkt uboczny.

Nebenschicht, die, dniówka nadliczbowa.

Nebenschluss, der, bocznik (el.).

negativ, ujemny, przeczący, odmowny.

Neigung, die, nachylenie, upad, spad.

Neigungsfehler, der, błąd nachylenia, (mier.).

Neigungsgrad, der, stopień nachylenia, upadu.

Neigungsmesser, der, przyrząd do mierzenia nachylenia.

Neignungsverhältnis, das, stosunek nachylenia, upadu, spadu.

Neigungswinkel, der, kąt nachylenia, upadu, spadu.

Neigungszöger, der, spadowskaz (kol.).

Nest, das, gniazdo.

nestartig, gniazdowaty.

Netz, das, sieć.

netzförmig, siatkowaty.

Netzlinie, die, linja sieci.

neutral, obojętny.

Nickel, das, nikiel.

niederbrechen, 1. (z. B. eine Kohlenbank) oderwać, zbić, odlupać; 2. (einstürzen) załamać się, zawalić się.

niederbringen, pogłębić.

Niederdruck, der, ciśnienie niskie.

Niederlage, die, skład, magazyn.

Niederschlag, der, osad.

Niederspannung, die, niskie napięcie (el.).

Niere, die, nerka, (geol.).

nierenartig, nerkowaty.

Niet, das, (Niete, die,) nit, zaklep; **versenktes-**, nit wpuszczony.

nieten, nitować, znitować.

Nietung, die, nitowanie.

Nippel, der, nipel (masz. elektr.); **Aufhänge-**, nipel do zawieszania; **Ring-**, nipel z kółkiem.

Nische, die, wnęka, framuga.

Nitrat, das, azotan.

Nitrit, das, azotyn.

Nitroglyzerin, das, nitrogliceryna.

Niveau, das, poziom.

Niveaumärke, die, marka poziomowa, marka wysokości.

Nivellement, das, niwelacja, poziomowanie; — **aus den Enden**, poziomowanie wprzód; — **aus der Mitte**, poziomowanie od środka.

Nivellementsbolzen, der, kołek niwelacyjny (mier.).

Nivellierdoppter, das, przeziernik niwelacyjny.

nivellieren, niwelować; 1. poziomować (mier.); 2. (ebnen) wyrównywać, zrównywać.

Nivellierfernrohr, das, luneta niwelacyjna.

- Nivellierinstrument**, das, instrument niwelacyjny (mier.).
Nivellierlatte, die, lata niwelacyjna.
Nivelliermethode, die, sposób (metoda) niwelowania, poziomowania.
Nivellierpflock, der, palik (słupek) niwelacyjny.
Nivellierung, die, niwelacja, poziomowanie (mier.).
Nivellierwage, die, waga niwelacyjna.
Nonienablesung, die, odczytanie noniuszów (mier.).
Nonius, der, noniusz; **nachtragender-**, noniusz wsteczny; **vortragender-**, noniusz postępowy.
Noniusblende, die, reflektor (odbłaśnik) noniusza.
Nord, północ.
Nordpol, der, biegun północny.
Nodrichtung, die, kierunek północny.
Nord-Südrichtung, die, kierunek północno-południowy.
Norm, die, zasada, norma, reguła.
normal, normalny.
Normal-Null (N. N.), normalne zero.
Normalprofil, das, 1. obrysie (kol.); 2. (Normalquerschnitt) przekrój (profil) normalny.
Normalspur, die, zwykła (normalna) szerokość toru.
Notausgang, der, wyjście ratunkowe.
Notbremse, die, hamulec na wypadek niebezpieczeństwa.
Notbühne, die, pomost tymczasowy (prowizoryczny).
Notdamm, der, 1. tama tymczasowa (gór.); 2. grobla tymczasowa.
Notfahrung, die, wyjście zapasowe, przejście zapasowe.
Notsignal, das, sygnał alarmowy.
Nullachse, die, oś zerowa (mier.).
Nullausschalter, der, wyłącznik z zabezpieczeniem zanikowem.
Nulllinie, die, linja zerowa (mier.).
Nullmeridian, der, południk zerowy.
Nullpunkt, der, punkt zerowy.

Nullstellung, die, położenie zerowe (mier.).
Nullstrich, der, kreska zerowa (mier.).
Nullzirkel, der, cyrkiel zerowy (mier.).
Nummerbolzen, der, kołek numerowy (mier.).
Numerierung, die, numerowanie.
Nusskohle, die, orzech, orzeszek.
Nut, die, wpust.
nuten, rowkować.
Nutenkeil, der, klin dwuwpuśny.
Nutzarbeit, die, praca użyteczna.
nutzbar, użyteczny.
Nutzeffekt, der, sprawność użyteczna, moc użyteczna.
Nutzlast, die, ciężar użyteczny.

O

Oberaufsicht, die, zwierzchni nadzór.
Oberbau, der, 1. (Eisenbahn-) nawierzchnia; 2. górna część budynku (bud.).
Oberbaukohle, die, węgiel górny, węgiel wierzchni.
Oberbergamt, das, wyższy urząd górniczy.
Oberbergat, der, starszy radca górniczy.
Oberfläche, die, powierzchnia.
Oberflächenkondensation, die, skraplanie naprzeponne.
Oberflächenkondensator, der, skraplacz przeponny.
Oberflächenkühlung, die, chłodzenie powierzchniowe.
Oberflöz, das, pokład górny.
Oberhauer, der, dozorca, starszy rębacz (górnik).
Oberingenieur, der, starszy inżynier.
Oberkette, die, łańcuch górny.
Oberkohle, die, 1. węgiel górny (el.); 2. węgiel wierzchni (gór.).
Oberleitung, die, przewód napowietrzny.
Oberlicht, das, światło górne.
oberschlächtig, nasiębierny.

Oberschüttelkasten, der, górna skrzynia drgawkowa (sort.).

Oberseil, das, lina górna.

Obersteiger, der, starszy sztygar.

Oberflurhydrant, der, hydrant naziemny.

obertags, na powierzchni.

Objektiv, das, obiektyw, soczewka przedmiotowa.

Objektivdioptr, das, przeziernik przedmiotowy (mier.).

Objektivfaden, der, nitka przedmiotowa (mier.).

Objektivlinse, die, p. Objektiv.

Ocker, der, ochra.

Ofen, der, piec; **Wetter-**, piec powietrzny.

offen, otwarty.

Öffnung, die, otwór.

Ohm, das, om (el.)

Ohmmeter, das, omometr (el.).

Öhr, das, ucho, uszko.

Okular, das, okular, soczewka oczna.

Okularauszug, der, wyciąg soczewki ocznej (mier.).

Okulardioptr, das, przeziernik oczny (mier.).

Okularlinse, die, p. Okular.

Okularprisma, das, pryzmat oczny (mier.).

Öl, das, olej.

Ölabscheider, der, odtłustnik (masz.).

Ölausschalter, der, wyłącznik olejowy.

Oligozän, das, oligocen, formacja oligoceńska.

Ölleinenband, das, taśma ceratkowa.

Ölleinwand, die, płótno naolejone.

Ölleitung, die, rura olejowa.

Öltransformator, der, transformator olejowy.

Ölung, die, oliwienie.

Ölvorlage, (Behälter, in dem die Öldestillate aufgefangen werden), die, zbiornik olejowy.

Operationsbasis, die, linja podstawowa.

Optik, die, optyka.

optisch, optyczny.

Ordinate, die, rzędna.

Ordinatenachse, die oś rzędnych.

Ordinatenaufnahme, die, zdjęcie rzędnymi (mier.).

Orgelstempel, der, stojak organowy (gór.).

Orgelzimmerung, die, obudowa organowa (gór.).

orientieren, (ein Instrument) zorjentować, ustawić w kierunku (mier.).

Orientierung, die, orjentowanie, ustawienie w kierunku (mier.)

Orientierungsfehler, der, błąd orientacyjny (mier.).

Orientierungslinie, die, linja orientacyjna (mier.).

Ort, das, przodek; **vor-**, w przodku.

Ort und Gegenort, dwa przodki pędzone ku sobie.

Ortsältester, przodowy.

Ortsbrett, das, deska czołowa (w przodku).

Ortsbrust, die, czoło przodka.

Ortscheit, das, orczyk.

Ortstunde, die, godzina przodka.

Öse, die, (beim Gezáhe) ucho, uszko.

Osmose, die, osmoza, przesiąkanie.

Ost, wschód.

Oszillationsbewegung, die, ruch wahadłowy.

oszillierend, (Bewegung) wahadłowy.

oval, owalny, jajowaty.

Oxyd, das, tlenek.

Oxydation, die, utlenienie, oksydacja.

oxydierbar, dający się utlenić.

oxydieren, utleniać.

Oxydul, das, podtlenek.

Oxygen, das, tlen.

Ozon, das, ozon.

P

Paar, das, para.

Pacht, die, dzierżawa.

Pächter, der, dzierżawca.

Packung, die, szczeliwo.

Paläontologie, die, paleontologia.

paläozoische Formation, formacja paleozoiczna.

Pantograph, der, pantograf.

Pantometer, das, pantometr.

Panzerader, die, przewodnik opancerzony (el.).

Panzerplatte, die, płyta pancerna.

Panzerrohr, das, rurka opancerzona.

Papier, das, papier; **Paus-** kalka.

Pappe, die, papa, tektura.

Paraffin, das, parafina.

Paragummi, das, guma naturalna.

Parallaxe, die, paralaksa.

parallel, równoległy.

Parallelarbeit, die, praca równoległa (el.).

Parallelbetrieb, der, 1. ruch równoległy (masz.); 2. bicie równoległych chodników,

Parallelogramm, das, równoległobok.

Parallelschaltung, die, połączenie równoległe.

paritätischer Fachausschuss, wydział parytetyczny.

Park, der, (Wagen-) tabor.

partiell, częściowy.

Parzelle, die, parcela, dział.

Passstück, das, wkładka dostosowana.

Patent, das, patent.

patentieren, patentować.

patentverschlossenes Seil, lina patentowo-zamknięta.

Paternoster, das, paternoster.

Paternosterwerk, das, paternoster.

Patrone, die, 1. patron; 2. korek (el.).

Patronensicherung, die, bezpiecznik korkowy.

Pauschale, das, ryczałt.

Pause, die, 1. przerwa; 2. przerys (rysunku).

pausen, 1. przerywać; 2. odbijać (rysunek).

Pausleinwand, die, kalka płócienna.

Pauspapier, das, kalka papierowa.

Pech, das, smoła.

Pechglanzkohle, die, węgiel smolisty.

Pechkohle, die, węgiel smolisty.

Pechvorlage, die, zbiornik na smołę.

Pegel, der, wodowskaz.

Pendel, das, 1. wahadło; 2. lampa spuszczone.

Pendelbewegung, die, ruch wahadłowy.

Pendelmühle, die, młynek wahadłowy.

pendeln, wahać się, kołysać się.

Pendelrätter, der, rzeszoto wahadłowe.

Pendelregulator, der, miarkownik wahadłowy.

Pendelrutsche, die, zsuwalnia wahadłowa.

Pendelsäge, die, piła wahadłowa.

penetrant, przenikający.

Pension, die, pensja, zaopatrzenie.

Pensionskasse, die, kasa pensyjna.

perforieren, dziurkować.

Periode, die, 1. okres (el.); 2. epoka, okres (geol.).

Periode des Stosses, die, okres uderzenia.

periodisch, okresowy.

Peripherie, die, obwód.

Perm, das, perm, formacja permska.

permanent, trwały, stały.

Personal, das, personel.

Perspektiv, das, dalekowidz, luneta.

Perspektive, die, widok, perspektywa.

Perspektivlineal, das, celownica (kierownica) lunetowa (mier.).

Perturbation, die, zamieszanie, zakłócenie, parturbacja (geol.).

Petrefakt, das, skamieniałość.

Petrographie, die, petrografia, skałoznawstwo.

Petroleum, das, olej skalny, nafta.

Pfahl, der, pal, słup, kół, okładzina (gór.).

pfählen, p. verpfählen.

Pfahlholz, das, wścianki, drzewo wbijane, okładziny (gór.).

Pfahlrost, der, krata (ruszt) na palach (bud.).

Pfahlwand, die, palisada, ostrokół (bud.).

Pfändebrett, das, deska wsporcza (pomocnicza).

Pfändeholz, das, przypory, zapory (gór.).

Pfändekeil, der, klin pomocniczy (gór.).

Pfändelatte, die, łąta wsporcza, pomocnicza (gór.).

pfänden, podpierać, stemplować (gór.).

Pfanne, die, panew.

Pfeife, die, 1. fajka (el.); 2. (Bohrpfeife) worek strzałowy, fajka; 3. (Signalpfeife) gwizdawka.

Pfeifer, der, wyświst strzałowy (gór.).

Pfeilhöhe, die, strzałka, ugięcie (bud.).

Pfeiler, der, 1. filar (gór.); 2. słup, filar (bud.).

Pfeilerabschnitt, der, odcinek filara.

Pfeilerbegrenzungsstrecke, die, chodnik na granicy filara.

Pfeilerbruchbau, der, odbudowa filarowa na zawal.

Pfeilerdurchhieb, der, przebitka filarowa.

Pfeilerfenster, das, okno filarowe.

Pfeilerrückbau, der, odbudowa filarowa powrotna.

Pfeilerstärke, die, szerekość filara.

Pferdebahn, die, kolej konna.

Pferdekraft, die, p. Pferdestärke.

Pferdestärke, die, siła końska, koń mechaniczny.

Pfette, die, płatwa, płatew.

Pflaster, das, bruk.

- Pflock**, der, palik, kołek.
Pflocknummer, die, palik z numerem.
Pioste, die, brus, dyl, bal.
Piriem, der, szydło.
Piropfen, der, zatyczka, korek.
Pfund, das, funt.
pfützen, czerpać wodę.
Pfützer, der, wodziarz.
Phase, die, faza (el.).
Phasen-, fazowy.
Phlegmatisierung, die, flegmatyzowanie.
Phosphor, der, fosfor.
Photogrammetrie, die, fotogrametria.
Photographie, die, fotografia.
Physik, die, fizyka.
Picotage, die, uszczelnianie klinowe, klinowanie wodoszczelne.
Pieler-Lampe, die, lampa Pielera.
Pikettstab, der, tyka, żerdź (mier.).
pikieren, kłuć, nakłuwać.
Pikotage, die, p. Picotage.
pikotieren, uszczelniać klinami.
pilotieren, palować, pilotować.
Pilz, der, grzyb, grzybek.
Pinge, die, obwał, lej, zapadlisko (gór.).
Plache, die, płachta, pokrowiec.
Plachenherd, (Planenherd), der, stół płóczkowy, płachtowy (sort.).
Plan, der, plan, rysunek.
Plane, die, (z. B. beim Planenherd) płachta.
Planenherd, der, p. Plachenherd.
Planherd, der, p. Plachenherd.
planieren, plantować, równać.
Planierung, die, plantowanie, równanie.

Planimeter, der, planimetr; **Faden-**, planimetr nitkowy;

Polar-, planimetr biegunowy.

Planimetrie, die, planimetria.

Planke, die, dyl, deska, parkan.

Planrätter, der, rzeszoto płaskie (sort.).

Planrost, der, ruszt płaski, poziomy (masz.).

Plansieb, das, sito płaskie (sort.).

Planum, das, 1 plant drogi żelaznej; 2. korona (nasypu lub wykopu).

Plateau, das, wyżyna, płaskowzgórze.

Plateauwagen, der, wóz pomostowy.

Platin, das, platyna.

platt, płaski, równy.

Platte, die, płyta; **Gitter-**, płyta jednolita; **negative-**, płyta ujemna; **Oberflächen-**, płyta powierzchnio-
wa; **positive-**, płyta dodatnia.

Plattform, die, 1. platforma, płaski dach; 2. pomost.

Platz, der, plac, miejsce.

Platzarbeiter, der, robotnik placowy.

Platzaufseher, der, dozorca placowy.

Pleuelstange, die, p. Kurbelstange.

Plunger, der, nur, nurnik.

Plungerpumpe, die, pompa nurnikowa.

Plungerstange, die, trzon nurnikowy.

pneumatisch, powietrzny, pneumatyczny.

Pneumatogen, das, pneumatogen.

Pneumatophor, das, pneumatofor.

Pocharbeit, die, robota tłuczkowa, tłuczenie (sort.).

Pocheisen, das, but stępora, but tłuczka (sort.).

pochen, tłuc, rozdrabniać (sort.).

Pocherz, das, ruda tłuczkowa, tłuczywo (sort.).

Pochschlägel, der, rozbijak, perlik (sort.).

Pochflut, die, męty płonne (sort.).

Pochgerinne, das, koryto tłuczkowe (sort.).

Pochgut, das, p. Pocherz (sort.).

- Pochhammer**, der, młot tłuczkowy (sort.).
Pochklein, das, otłuczki (sort.).
Pochmaschine, die, tłuczka maszynowa (sort.).
Pochmehl, das, mączka tłuczkowa (sort.).
Pochmühle, die, tłuczka, tłuczka karnia (sort.).
Pochrolle, die, 1. sypnik; 2. skrzynia wyspowa (sort.).
Pochsatz, der, zestaw stęporów (sort.).
Pochsäule, die, słupek tłuczkowy (sort.).
Pochschlamm, der, muł tłuczkowy (sort.).
Pochschuh, der, p. Pocheisen.
Pochschwelle, die, próg tłuczki (sort.).
Pochsohle, die, 1. płyta do przebierania (sort.); 2. spód
 tłuczki (sort.).
Pochstempel, der, stępor, tłuczek (sort.).
Pochstuhl, der, wiązanie tłuczkowe (sort.).
Pochtrog, der, koryto tłuczki (sort.).
Pochtrübe, die, męty (sort.).
Pochwerk, das, tłuczka, tłuczka karnia (sort.).
Pochzeug, das, p. Pocherz.
Podest, das, spoczynek schodowy, spocznik.
Pol, der, biegun.
Polanker, der, twornik biegunowy (el.).
Polarisation, die, polaryzacja.
Polarisationsapparat, der, przyrząd polaryzacyjny.
Polarkoordinaten, (pl.) współrzędne biegunowe.
Polarkreis, der, koło podbiegunowe.
Polarmethode, die, sposób współrzędnych biegunowych
 (mier.).
Polarplanimeter, der, planimetr biegunowy (mier.).
Polarstern, der, gwiazda polarna.
Polianit, das, polianit.
polieren, gładzić, wygładzać.
Polinduktion, die, indukcja biegunowa, wzniesienie bie-
 gunowe (el.).
Polintensität, die, natężenie biegunowe (el.)

- Polklemme**, die, zacisk biegunowy (el.).
Polspannung, die, napięcie biegunowe (el.).
Polstärke, die, siła biegunowa (el.).
Polwechsel, der, zmiana biegunów, półokres (el.).
Polwender, der, przełącznik krzyżowy (el.).
Polygon, das, wielobok, wielokąt, poligon.
Polygonaufnahme, die, zdjęcie poligonowe (mier.).
Polygonnetz, das, sieć poligonowa (mier.).
Polygonpunkt, der, wierzchołek poligonu (mier.).
Polygonseite, die, bok poligonu (mier.).
Polygonwinkel, der, kąt poligonu (mier.).
Polygonzug, der, ciąg poligonowy (mier.).
Polzahl, die, liczba biegunów (el.).
porös, porowaty.
Porosität, die, porowatość.
Porphyr, der, porfir.
Portier, der, odźwierny.
Porzellan, das, porcelana.
Porzellanrolle, die, gałka porcelanowa (el.).
positiv, dodatni.
Potential, das, potencjał.
Potentialabfall, der, spadek potencjału.
Potentialflaschenzug, der, wielokrążek potęgowy.
Potentialgefälle, das, spadek potencjału.
potentielle Energie, die, energia potencjalna.
Potenz, die, potęga.
Präklusivfrist, die, termin nieprzekraczalny.
Prämie, die, premia, wynagrodzenie.
Präzision, die, dokładność, precyzja.
Präzisionsapparat, der, aparat precyzyjny.
Präzisionsmessung, die, pomiar dokładny, precyzyjny.
Preis, der, cena.
preisgeben, zaniechać.
Prellbock, der, odbijak (kol.).
Prellfeder, die, sprężyna odbojowa (wier.).

Prellstein, der, pacholek.

Prellvorrichtung, die, odbijadło, odrzutnia (wier.).

Presse, die, prasa, tłocznia.

pressen, wyciskać, odtłaczać, prasować.

Pressluft, die, powietrze zgęszczone, ściśnione.

Pressluftbohrhammer, der, młotek wiertniczy powietrzny.

Pressring, der, (bei Senkschächten) pierścień (wieniec) naciskowy.

Pressung, die, ciśnienie, wyciskanie, prasowanie.

primär, pierwotny.

Prisma, das, pryzmat, graniastosłup.

Prismenkrauz, das, węgielnica pryzmatyczna (mier.).

Privileg, das, przywilej.

Probe, die, próba, okaz, wzór.

Probebelastung, die, obciążenie próbne.

Proben, das, próbowanie, badanie.

probieren, próbować, doświadczać.

Probierhahn, der, kurek próbny.

Produkt, das, wytwór, iloczyn.

Produktion, die, wytwórczość.

produzieren, wytwarzać.

Profil, das, przekrój, przecięcie.

Profileisen, das, żelazo fasonowe.

Projekt, das, projekt, plan.

Projektion, die, rzut.

projizieren, odrzutować.

Prokurist, der, prokurent.

Proportion, die, proporcja.

proportional, proporcjonalny.

provisorisch, tymczasowy.

Prozent, das, odsetek.

Prozess, der, przebieg, postępowanie.

Prüfapparat, der, przyrząd sprawdzający.

prüfen, badać, sprawdzać.

Prüfinstrument, das, p. Prüfapparat.

Prüfung, die, egzamin, badanie, sprawdzanie.

Prüfung eines Dampfkessels, die, badanie kotła parowego.

Psychrometer, das, wilgociomierz. psychometr.

puddeln, pudlować, czyścić.

Puddingswerk, das, pudlownia.

Puffer, der, zderzak (kol.).

Pufferscheibe, die, tarcza zderzaka (kol.).

Pufferstange, die, trzon zderzaka (kol.).

Pulmotor, der, pulmotor.

Pulsometer, der, pulsometr, pompa tętnicza (masz.).

Pulver, das, proch strzelniczy (gór.).

Pulverkammer, die, prochownia.

Pulvermagazin, das, prochownia.

Pumpe, die, pompa; **Abteuf-**, pompa pogłębiarska;

Dampfstrahl-, smoczek parowy, injektor; **Differen-**

tial-, pompa różnicowa; **Druck-**, pompa tłocząca;

Duplex-, pompa zdwojona; **Hänge-**, pompa wiszą-

ca, szybowa; **Hub-**, pompa podnosząca, dźwigowa;

Kolben-, pompa tłokowa; **Kompressions-**, pompa

zgęszczająca; **Kreisel-**, pompa odśrodkowa, wirowa;

Luft-, pompa powietrzna; **Mammut-**, pompa

mamutowa; **Plunger-**, pompa nurnikowa; **Rota-**

tions-, pompa obrotowa; **Saug-**, pompa ssąca;

Schwengel-, pompa dźwigniowa; **Senk-**, pompa

opuszczalna; **Speise-**, pompa zasilająca; **Spül-**,

pompa płóczna; **Vacuumluft-**, pompa powietrzna

próżniowa; **Zentrifugal-**, pompa odśrodkowa; **Zul-**

bringe-, pompa pomocnicza; **Zwillings-**, pompa

bliźniacza.

pumpen, pompować.

Pumpenabteilung, die, przedział pompowy.

Pumpenanlage, die, urządzenie pompowe.

Pumpengehäuse, das, kadłub pompy.

- Pumpengesenk**, das, szybik pompowy (gór.).
Pumpenkörper, der, kadłub pompy.
Pumpensatz, der, zestaw pomp.
Pumpenwärter, der, pompowy, dozorca pompy.
Punkt, der, punkt; **Fix-**, punkt stały, znak stały; **Gefrier-**, punkt marznięcia; **Grenz-**, punkt graniczny; **kotierter-**, punkt ustalony; **Schmelz-**, punkt topienia; **Siede-**, punkt wrzenia; **verlorener-**, punkt pomocniczy, tymczasowy (mier.).
Punktnivellement, das, niwelacja punktów.
Pütte, die, szybik, komin.
Putz, der, wyprawa, tynk (bud.).
putzen, 1. czyścić, wygładzić; 2. wyprawiać, narzucać.
Putzkanal, der, popielnica, podłaz (kol.).
Putzlappen, der, pakuly, szmata do czyszczenia.
Putzmaterial, das, materiał do czyszczenia.
Putzmittel, das, środek do czyszczenia.
Putzöl, das, oliwa do czyszczenia.
Putzweg, das, kłaki, pakuly.
Pyramide, die, ostrosłup.
Pyrit, der, piryt.
Pyrometer, das, pyrometr, ogniomierz.
Pyropissit, der, piropisit, węgiel woskowy.

Q

- Quader**, das, cios, kamień ciosowy.
Quaderbruch, der, łom ciosów, kamieniołom.
Quadrant, der, kwadrant.
Quadrat, das, kwadrat.
Quadrat-, kwadratowy.
Qualifikation, die, uzdolnienie, uzdatnienie.
Qualität, die, jakość.
qualitativ, jakościowy.
Qualm, der, zaduch, dym.
Quantität, die, ilość.

quantitativ, ilościowy.

Quantum, das, ilość.

Quartärformation, die, formacja czwartorzędna.

Quarz, der, kwarc, kwarzec.

Quecksilber, das, rtęć, żywe srebro.

Quelle, die, źródło, krynica.

Quellen, das, (der Sohle) wzdymanie się, pęcznienie (gór.).

Querort, das, 1. (Querstrecke) chodnik poprzeczny; 2. (Querschlag) przekop, przecznica (gór.).

Querprofil, das, przekrój poprzeczny.

Querriegel, der, zaporę poprzeczną.

Querschlag, der, przekop, przecznica (gór.).

querschlägig, (adv.) poprzecznie, przekopami, przecznicami.

Querschnitt, der, przekrój poprzeczny.

Querstrebe, die, rozpora poprzeczna (gór.).

Querstrecke, die, chodnik poprzeczny (gór.).

Querstück, das, poprzeczka.

Querverbindung, die, połączenie poprzeczne.

Querzug, der, ciąg poprzeczny (mier.).

Quetsche, die, łamacz, kruszydło, gniotownik (sort.).

quetschen, gnieść, łamać, kruszyć.

Quetschwerk, das, 1. p. Quetsche; 2. (Schürerz, Waschzeug) ruda płóczkowa; ruda osadowa, opłóczki; 3. (Quetschhaus) kruszarnia (sort.); 4. (Luppenquetsche, Alligator) gniotownik łupowy (masz. hut.).

Quittungskarte, die, karta kwitowa.

R

Rabitzwand, die, ściana Rabbitza.

Rad, das, koło.

Radabstand, der, rozstawa kół.

Rädersatz, der, zestaw kół.

- Rädervorgelege**, das, przystawka kołowa, złożenie kół.
Räderwerk, das, zestaw kół.
Radfelge, die, dzwono koła.
rad'ial, 1. promieniowy; 2. idący w kierunku promienia.
Rad'ialdruck, der, ciśnienie w kierunku promienia.
Radialturbine, die, turbina promieniowa.
Radiator, der, 1. ogrzewnik organkowy (ogrz.); 2. wysylacz fal, radiator.
radioaktiv, radioaktywny.
Radium, das, rad, radjum.
Radiumemanation, die, emanacja (wypływ) radu.
Radius, der, promień.
Radkranz, der, wieniec koła, otok.
Radlauf, der, bieg koła.
Radreifen, der, obwód koła.
Radsatz, der, zestaw kół.
Radspeiche, die, sprycha, ramię koła.
Radspur, die, kolej.
Radspurkranz, der, krysa koła, obrzeże koła.
Radstand, der, rozstawa kół.
raffinieren, rafinować, oczyszczać.
Rahmen, der, 1. (Fensterrahmen) rama; 2. (Gestell) rama, podstawa; 3. (Schachtkranz) wieniec, para.
Rain, der, miedza.
Rainstein, der, granicznik.
Raketchen, das, rakieta (gór.).
Rambär, der, 1. baba; 2. obciążnik (wier.).
Ramme, die, kafar.
rammen, bić, wbijać, ubijać.
Ramkeil, der, klin z kafarem (gór.).
Rampe, die, pomost ładunkowy, rampa ładunkowa.
Rand, der, brzeg, krawędź.
Rangieren, das, (der Wagen) przetokowanie, przesuwanie wozów.
Rangierer, der, przetokowy.

Rangiermeister, der, starszy przetokowy.

rapid, nagły, gwałtownie działający.

Rapid-Bohrsystem, das, wiercenie pospieszne.

Rapport, der, sprawozdanie, relacja, raport.

Rasen, der, murawa.

Raseneisenerz, das, ruda żelazna darniowa.

Rasenerz, das, p. Raseneisenerz.

Rasenhängebank, die, zrąb szybu, poziom zrębu szybowego.

Rasensohle, die, powierzchnia, poziom zrębu szybowego.

Raspel, die, pilnik nadziorowy.

Rast, die, 1. spoczynek; 2. spocznik, pomost spoczynkowy (gór.).

Ratsche, die, grzechotka.

Rätter, der, rzeszoto, przesiewadło (sort.).

Rätterklein, das, węgiel drobny, przesiewany (sort.).

rättern, przesiewać.

Rätterwäsche, die, płóczka rzeszotowa (sort.).

Rätterwerk, das, przesiewadło rzeszotowe, urządzenie rzeszotowe (sort.).

Raubbau, der, odbudowa rabunkowa (gór.).

rauben, 1. wrywać, rabować (obudowę); 2. wrywać, wybierać (węgiel, filary).

Raubhaken, der, hak rabunkowy.

Raubspindel, die, trzpień rabunkowy

Raubwinde, die, winda rabunkowa.

Rauch, der, dym.

Rauchgase, die, gazy spalinowe.

Rauchkammer, die, dymnica, dymnisko.

Rauchkanal, der, kanał dymowy.

Rauchschieber, der, zasuwa dymowa.

rauh, chropowaty, szorstki.

Rauhwaschen, das, pierwsze płókanie (sort.).

Raum, der, miejsce, przestrzeń.

- (Raum)**, **lichter-**, światło, pojemność w świetle.
Raumeisen, das, zgrzebelko; skrobarka.
Rauminhalt, der, pojemność, objętość.
Raumkrätzel, der, p. Raumeisen.
Raummass, das, miara pojemności.
Raummeter, der, metr przestrzenny.
Raumnadel, die, iglica, żygadło.
Raupenkette, die, łańcuch gąsienicowy.
reagieren, oddziaływać, odczyniać.
Reaktion, die, 1. oddziaływanie (chem.); 2. odpór (mech.)
Receiver, der, przelotnia, zbiornik.
Rechen, der, grabki, wieszadła.
Rechenschieber, der, suwak rachunkowy.
Recht, das, prawo, słuszość.
Rechteck, das, prostokąt.
rechteckig, prostokątny.
rechter Winkel, kąt prosty.
rechtsgängig, prawoskrętny, o prawym gwincie.
rechtzeitig, (adv.) na czas, w porę.
Reduktion, die, odtlenianie (chem.), redukcja.
Reduktionsmassstab, der, podziałka zmniejszenia.
Reduktionsmuffe, die, zwężka.
Reduktionsventil, das, wentyl zamienny, redukcyjny.
Reduktionszirkel, der, cyrkiel redukcyjny, pomniejszający.
reduzieren, 1. odtleniać, redukować (chem.); 2. upraszczać, redukować (mat.).
Reduzierventil, das, p. Reduktionsventil.
Reflektor, der, reflektor.
Regal, das, prawo koronne, regal; **Berg-**, regal górniczy, królewsczyzna górnicza.
Regel, die, prawidło, zasada.
Regenerator, der, odnawiacz, regenerators.
Regie, die, zarząd.

- Register**, das, 1. rejestr, spis, lista; 2. (Essenklappe), zasuwka.
- Reglement**, das, regulamin.
- Regress**, der, regres, prawo do zwrotu.
- Regulator**, der, miarkownik, regulator.
- regulieren**, regulować, miarkować.
- Regulierschraube**, die, śruba nastawnicza (mier.).
- Reibahle**, die, wiertak, świder korbowy,
- Reibgitter**, das, płóczka sitowa, krata do przesiewania.
- Reibung**, die, tarcie.
- Reibungs-**, tarciový.
- Reibungszünder**, der, zapalnik tarciový, cierny (gór.).
- reichhaltig**, bogaty.
- reichlich**, obfity, dostateczny.
- Reif**, der, obręcz, skówka, zwora, pierścień (techn.).
- Reifen**, der, p. Reif.
- Reihe**, die, szereg, rząd, postęp.
- Reihenschalter**, der, wyłącznik szeregowy (el.).
- Reihenschaltung**, die, połączenie szeregowe (el.).
- Reinigung**, die, czyszczenie, oczyszczanie.
- Reinscheiden**, das, przebiórka rud na czysto (sort.).
- Reisig**, das, chróst, faszyna.
- Reissbrett**, das, deska rysunkowa.
- Reissfeder**, die, kreślnik, grafion.
- Reisschiene**, die, linia rysunkowa.
- Reisszeug**, das, przyrząd rysunkowy.
- Reiterlibelle**, die, libela nasadkowa (mier.).
- Rektifikation**, die, rektyfikacja, sprostowanie, poprawienie (mier.).
- Rektifikationsschraube**, die, śrubka poprawcza, rektyfikacyjna (mier.).
- rektifizieren**, poprawić, sprostować, rektyfikować (mier.).
- Rektifizierung**, die, poprawianie, sprostowanie; rektyfikowanie (mier.).
- Rekurs**, der, rekurs, odwołanie.

- Relais**, das, przenośnik, włącznik.
Remanent, das, remanent, pozostałość, reszta.
Remise, die, wozownia, szopa.
Rente, die, renta.
Reparatur, die, naprawa.
reparieren, odnawiać, naprawiać.
Repetieren, das, powtarzanie, repetowanie (mier.).
Repetitionsmethode, die, sposób powtarzający, wielokrotny, repetycyjny (mier.).
Repetitionstheodolit, der, teodolit repetycyjny, powtarzający (mier.).
Repetitionswinkelmessung, die, sposób powtarzający pomiaru kątów (mier.).
Repetitionszahl, die, liczba powtórzeń (mier.).
Repräsentant, der, przedstawiciel.
Reserve, die, zapas.
Reserve-, zapasowy.
Reservoir, das, zbiornik.
Rest, der, 1. reszta; 2. osad (chem.).
Resultante, die, wypadkowa, wynikowa.
Resultat, das, wynik, skutek.
resultieren, wynikać, wynikać.
Resultierende, die, p. Resultante.
Retorte, die, retorta.
Rettungsapparat, der, przyrząd ratunkowy, ratowniczy (gór.).
Rettungsort, der, miejsce ratunkowe, ochronne (gór.).
Rettungsschraube, die, śruba ratunkowa.
Rettungsstation, die, stacja ratunkowa, ratownicza (gór.).
Rettungstür, die, drzwi ratunkowe, ochronne (gór.).
Reversierhebel, der, dźwignia stawidłowa, dźwignia stawidła, nawrotnik (masz. el.).
Reversiervorrichtung, die, przyrząd nawrotny (masz. el.).

Reversionslatte, die, łąta zwrotna, podwójna.

Reversionslibelle, die, libela do przekładania, podwójna (mier.).

revidieren, przeglądać, badać, sprawdzać.

Revier, das, okręg, rewir.

Reviersteiger, der, sztygar rewirowy.

Rhät, der, ret, piętro retyckie.

Rhombennadel, die, igła rombowa.

Rhombus, der, romb.

richten, prostować, regulować, wyrównać, układać, ustawiać.

richtig, dokładny, trafny, słuszny.

Richtlatte, die, łąta kierownicza.

Richtlinien, die, wskazówki.

Richtmagnet, das, magnes kierowniczy.

Richtmaschine, die, maszyna wyrównywująca.

Richtort, das, chodnik kierunkowy, przodek, czoło włomowe (gór.).

Richtplatte, die, stół monterski.

Richtschacht, der, szyb pionowy, prostopadły (gór.).

Richtschraube, die, śruba kierownicza, nastawna.

Richtstollen, der, sztolnia kierunkowa (gór.).

Richtstrecke, die, chodnik kierunkowy (gór.).

Richtung, die, kierunek; **achsiale-**, kierunek osiowy; **radiale-**, kierunek promieniowy.

Richtungswinkel, der, kąt kierunkowy, azymut.

Riegel, der, 1. poprzeczka (cieś.); 2. podchwyt, podstawka (gór.); 3. zasuwa (ślus.); 4. średnic (bud.); 5. (Pochriegel) kliny stoporowe.

Riegelbäume, (pl.) (des Schachtgeviertes) legary.

Riegeldamm, der, tama stęplowa (gór.).

Riemen, der, pas, rzemień; **Kamelhaar-**, pas wielbłądzi, pas z sierści wielbłądziej.

Riemenantrieb, der, napęd pasowy.

Riemenaufleger, der, nakładacz pasowy.

Riemenausrücker, der, przesuwacz pasowy.

Riemengabel, die, widły pasowe.

Riemenleim, der, klej do pasów.

Riemenscheibe, die, koło pasowe; **feste-**, koło pasowe stałe, robocze; **lose-**, koło pasowe luźne.

Riemenspanner, der, kleszcze do ściągania (łączenia) pasów.

Riemenvorgelege, das, przystawka pasowa.

rieseln, zraszać.

Riffelblech, das, blacha żeberkowa.

Rille, die, rowek, żłóbek.

Riffelscheibe, die, koło żłóbkowe, żłóbkowane.

Ring, der, pierścień (geom. masz.); **Dichtungs-**, pierścień uszczelniający; **Exzenter-**, pierścień mimośrodkowy; **Kolben-**, pierścień uszczelniający tłoka; **Spann-**, pierścień rozprężny, nasuwka kleszczowa, refa; **Stell-**, pierścień nastawny (wier. masz.).

Ringbohrer, der, świder pierścieniowy, dzwonowy.

ringförmig, pierścieniowaty.

Ringleitung, die, przewód okrężny.

Ringschmierlager, das, łożysko samosmarowe, pierścieniowe.

Ringschmierung, die, smarowanie pierścieniowe

Rinne, die, rynna, żłobek.

Rinnenherd, der, spławisko korytowe (sort.).

Rinnsal, das, ściek, brózda.

Rippe, die, grzbiet, żebro, wykrój.

Riss, der, 1. (Gruben-), plan, mapa, rysunek; 2. rysa, pęknięcie, szpara.

Ritz, der, 1. p. Riss; 2. zasiek klinowy (gór.).
roh, surowy.

Rohbau, der, budowa niewyprawiana.

Rohbenzol, das, benzol surowy.

Roheisen, das, żelazo surowe, surówka.

Rohöl, das, ropa, olej skalny, nafta.

Rohr, das, rura; **Ansatz-**, rura nasadczą; **Flamm-**, rura płomienna, płomienica; **Flanschen-**, rura kołnierzowa; **Gas-**, rura gazowa; **geschweisstes-**, rura skuwana; **gezogenes-**, rura ciągniona; **Muffen-**, rura kielichowa; **Senk-**, nurnica; **Speise-**, rura zasilająca; **Sprach-**, rura głosowa, tuba; **Spritz-**, rura sikawki, wytryskowa; **Ueberlauf-**, rura przelewna.

Rohrabschneider, der, odcinacz do rur.

Rohrbruch, der, pęknięcie rury.

Rohrbruchventil, das, wentyl zabezpieczający w razie pęknięcia rury.

Rohrbürste, die, szczotka rurowa.

Rohrdichtung, die, uszczelnienie rur.

Röhrenbündel, das, ściskacz rurowy, pierścień rurowy (wier.).

Röhrenlibelle, die, libela rurkowa.

Röhrentour, die, kolumna rur; **verlorene-**, stracona kolumna rur.

Rohrflansche, die, kołnierz rury.

Rohrlänge, die, długość rury.

Rohrleger, der, robotnik, zajęty przy układaniu rur, rurarz.

Rohrleitung, die, rurociąg.

Rohrleitungsnetz, das, sieć rurociagowa.

Rohrmuffe, die, kielich, rękaw rury.

Rohrnaht, die, szew rury.

Rohrschuss, der, dzwono rury.

Rohrstrang, der, gałąź rur, rurociąg.

Rohrumhüllung, die, osłonięcie rury, izolacja rury, obwój rury.

Rohrwandstärke, die, grubość ścianki rury.

Rohrweite, die, średnica rury.

Rohrzange, die, szczypce rurowe, cewiaki.

Rohrstahl, der, stal surowa.

Rohstoff, der, materiał surowy.

Rohtoluol, das, toluol surowy.

Rolle, die, 1. krążek, blok (masz.); 2. komin sypny, spust (gór.).

Rollen, das, toczenie się (gór.).

Rollenkasten, der, p. Rollkasten (gór.).

Rollenlager, das, łożysko wałkowe

Rollenrost, der, ruszt wałkowy (gór.).

Rollenstern, der, 1. (an Seilbahnen) gwiazda krążka kierunkowego (masz. gór.); 2. (an Becherwerken) wał gwiazdowy (masz.).

Rollkasten, der, kosz wsypowy (gór.).

Rolloch, das, komin sypny, spust (gór.).

Rollplanimeter, der, planimetr walcowy (mier.).

Rollschicht, die, warstwa rębowa, warstwa na rąb (bud.).

Rollstecher, der, przebijak.

Rösche, die, rów, ściek (gór.).

röschén, kopać rów.

Röschherd, der, stół płóczkowy na makę ostrą (sort.).

Röschpochen, das, tłuczenie na grubo (sort.).

Röschsetzen, das, osadzanie grube (sort.).

Rosette, die, 1. rozeta, róża (bud.); 2. podkładka (el.).

Rost, der, ruszt; **Plan-**, ruszt płaski; **Treppen-**, ruszt schodkowy; **Wander-**, ruszt ruchomy.

Rostdurchfall, der, przepad rusztowy.

rosten, rdzewieć.

rösten, prażyć

Rostfläche, die, powierzchnia rusztu.

Rostkühlung, die, chłodzenie rusztu.

Roststab, der, pręt rusztu.

Rotation, die, wirowanie, krążenie.

Roteisenerz, das, hematyt, żelaziak czerwony.

Rotguss, der, spiż, bronz, metal czerwony.

Rotliegendes, spagowiec czerwony, czerwony piaskowiec permski.

Rotte, die, drużyna.

Rottenführer, der, przodownik drużyny, drużynowy.

Rotor, der, wirnik, rotor (el.).

Rüböl, das, olej rzepakowy.

Rückbau, der, odbudowa wsteczna (gór.).

Rückgang, der, ruch wsteczny, cofnięcie.

Rückgangventil, das, wentyl wsteczny.

Rückkühlung, die, chłodzenie okrężne.

Rückleitung, die, przewód zwrotny, wsteczny (el.).

Rückschlag, der, uderzenie wsteczne, wybuch powtórny.

Rückschlagventil, das, wentyl wsteczny, zapornik.

Rückstand, der, pozostałość, osad, odpaki.

rückwärts, wstecz, w tył.

Rückwärtseinschneiden, das, wcinanie wsteczne.

Rückwärtsnivellement, das, poziomowanie wstecz, niwelacja wstecz.

rückwirken, oddziaływać.

Rückwirkung, die, oddziaływanie, działanie zwrotne.

Ruhe, die, spoczynek, stan spoczynku.

Ruhebühne, die, spocznik, pomost spoczynkowy.

Ruhelage, die, stan spoczynku.

Ruhepause, die, przerwa w pracy.

Ruhezustand, der, stan spoczynku.

Rumpf, der, kadłub, tułów, kosz

rund, okrągły, kolisty.

Rundbaum, der, wał kołowrotu (gór.).

Rundherd, der, stół płótkowy okrągły (sort.).

Rundholz, das, okrągłak.

Rundnaht, die, szew okrągły.

Russ, der, sadza, kopeć.

Russen, das, kopcenie

Russkohle, die, węgiel sadzisty.

Rüstbaum, der, legar wchodowy, początkowy (gór.).

Rüstkappe, die, stropnica początkowa, stropnica wchodowa.

Rüstung, die, rusztowanie.

Rute, die, 1. pręt; 2. (Wünschelrute) różdżka czarodziejska.

Rutengänger, der, poszukiwacz minerałów za pomocą różdżki czarodziejskiej.

Rutsche, die, zsuwalnia, suwaczka (gór.).

rutschen, zsuwać, usuwać się (gór.).

Rutschenschlitten, der, sanie suwaczkowe, sanie suwaczki (gór.).

Rutschfläche, die, powierzchnia usuwowa, uskokowa.

Rutschschere, die, nożyce ogniwowe (wier.).

Rutschung, die, usuwanie się.

Rüttelherd, der, stół płótkowy wstrząsany (sort.)

rütteln, trząść, potrząsać.

S

Sackbohrer, der, świder workowy, świder z workiem.

Säge, die, piła.

Sägeblatt, das, taśma piły.

Sägefeile, die, pilnik do piły, nazebiak.

sägen, rżnać piłą, trzeć.

Sägespäne, die, trociny.

saiger, p. seiger.

Salmiak, der, salmiak.

Salpeter, der, saletra.

Salpetersäure, die, kwas azotowy, kwas saletrzany.

salp^{tr}igsaure Salze, azotyny.

Salz, das, sól; **Siede-**, warzonka; **Stein-**, sól kamienna, sól kuchenna.

Salz-, solny, słony, solankowy, soli (gen.).

Salzsäure, die, kwas solny.

Sammelbehälter, der, zbiornik.

Sammelrinne, die, żłób wylewny (sort.).

Sammelschienen, die (pl.) szyny zbiorowe (el.).

Sammelspitzkasten, der, skrzynia ostrosłupowa zbiorowa.

Sand, der, piasek; **Schwimm-**, kurzawka; **Triebsand**,
p. Schwimmsand.

sandig, piaszczysty.

Sandfang, der, osadnik piasku.

Sandkohle, die, węgiel piaskowy.

Sandstein, der, piaskowiec.

Sargdeckel, der, kulak skalny (gór.).

Sattdampf, der, para nasycona.

Sattel, der, 1. siodło (geol.); (Fahrsattel) pętlica, siodło
szybowe (gór.).

Sattelbildung, die, siodło, utwór siodłowy (geol.)

Satteldach, das, dach o dwóch okapach (bud.).

Sattelfilöz, das, pokład siodłowy (geol.).

Sattellinie, die linia siodłowa (geol.).

sättigen, nasycać.

Sättigung, die, nasycenie.

Satz, der, 1. zestaw (narz. masz.); 2. p. Pumpensatz;
3. p. Pochsatz,

sauer, kwaśny.

Sauerstoff, der, tlen.

Sauerstoffflasche, die, butla, (butelka) z tlenem.

saugen, ssać.

saugend, ssący, ssawczy.

Sauger, der, p. Saugkorb.

Sauggas, das, czad wodny.

Saughöhe, die, wysokość ssania.

Saugkorb, der, smok, kosz ssawczy.

Saugleitung, die, rurociąg, ssący, przewód ssący.

Sauglute, die, lutnia ssąca.

Saugpumpe, die, pompa ssąca.

Saugrohr, das, rura ssąca.

Saugventil, das, wentyl (zawór) ssący.

Säule, die, 1. słup (bud.); 2. stos (el.).

Saumschwelle, die, podwalina (bud.).

Säure, die, kwas.

Säurescheider, der, oddzielacz kwasu.

Säureregulator, der, odnawiacz kwasu.

Schablone, die, wzór, szablon.

Schacht, der, szyb (gór.); **Auszieh-**, szyb wiatrowy (wentylacyjny) wyciągający; **Blind-**, szyb ślepy, szybik, komin; **Bohr-**, szyb wiercony; **Brems-**, szyb hamulczy; **Doppel-**, p. Zwillingsschacht; **Einzieh-**, szyb wiatrowy, wciągający; **Fahr-**, szyb zjazdowy, wjazdowy; **Flach-**, szyb pochyły; **Förder-**, szyb dobywczy, wywozowy; **Pumpen-**, szyb pompowy, wodny; **Richt-**, szyb pionowy, prostopadły; **Schurf-**, szyb poszukiwawczy; **Versuchs-**, szyb próbny; **Wasserhaltungs-**, szyb wodny, pompowy; **Wetter-**, szyb wiatrowy, wentylacyjny, powietrzny; **Zwillings-**, szyb podwójny, szyb bliźniaczy.

Schacht-, szybowy.

Schachtanlage, die, szyb, szyby.

Schachtbau, der, szyb.

Schachtbohrer, der, świder szybowy.

Schachtführung, die, kierowniki szybowe, ślizgi szybowe.

Schachthau, die, jata szybowa.

Schachtliches, (das), światło szybu, przekrój szybu

Schachtmauerung, die, omurowanie szybu.

Schachtmeister, der, dozorca przy robotach ziemnych.

Schachtmund, der, wylot szybu.

Schachttrum, das, przedział szybowy.

Schachtöffnung, die, wylot szybu

Schachtring, der, pierścień szybu.

Schachtsohle, die, spodek szybu.

Schachtsumpf, der, rzap szybowy.

Schacht tiefstes, (das), spodek szybu.

Schachtverschluss, der, zamknięcie szybowe.

schädlich, szkodliwy, stracony.

Schaft, der, 1. osada, rękojeść (u narzędzi); 2. trzon, trzonek (noża, stępora, tłuczka); 3. trzpień (nita).

Schaftstück, das. (beim Bohren) przedłużnica.

Schale, die, 1. klatka, kosz, (masz. gór.); 2. kłosz (el.); 3. miska, miseczka (lub); 4. (Lagerschale) pa-niewka łożyska.

Schalholz, das, 1. podciąg; 2. drzewo do opierzania (gór. cieś.).

Schaltanlage, die, urządzenie rozdzielcze, łącznica (el.).

Schaltbrett (Schalttafel), das, (die), tablica rozdzielcza, (rozdzielnicza) (el.).

schalten, łączyć, włączać (el.).

Schalter, der, łącznik, wyłącznik (el.); **Dosen-** wyłącz-nik puszkowy; **Hebel-** wyłącznik nożowy (el.).

Schalthebel, der, dźwignia wyłącznikowa (el.).

Schaltkasten, der, skrzynka rozdzielcza (el.).

Schaltrad, das, koło wyłącznikowe.

Schaltstange, die, dźwignia wyłącznikowa.

Schalttafel, die, tablica rozdzielcza (el.).

Schaltung, die, łączenie (el.); połączenie (el.).

Schaltungsschema, das, szemat połączeń (el.).

Schamotte, die, szamota.

Schappe, die, świder łyżkowy.

schürfen, poszukiwać (gór.).

Scharnier, das, zawiasa, przegub.

schätzen, oceniać.

Schätzung, die, ocenianie, ocena.

Schaufel, die, łopata (narz.), łopatką (przy kole wo-dnem, turbinie itd.).

Schaufelrad, das, koło łopatkowe.

Schauloch, das, wziernik.

Schaum, der, 1. piana; 2. szumowiny.

Scheibe, die, tarcza, koło, krążek (masz.); **Antrieb-**, koło napędowe; **Ausrück-**, koło luzne; **Fest-**, koło stałe; **Leer-**, p. Ausrückscheibe; **Riemen-**, koło pa-sowe; **Seil-**, koło linowe.

Scheibenbau, der, odbudowa warstwami.

- Scheibenmaschine**, die, maszyna z twornikiem tarczowym (el.).
- Scheide**, die, 1. pochwa; 2. rozdział, przedział; 3. (Wasserscheide) dział wód.
- Scheidebank**, die, stół do przebierania (sort.).
- Scheidegänge**, (pl.), ruda przebieralna, do przebierania (sort.).
- Scheidehaus**, das, przebieralnia (sort.).
- scheiden**, przebierać (sort.).
- Scheideplatte**, die, płyta do przebierania (sort.).
- Scheider**, der, 1. przebieracz, rozdzielacz (sort.); 2. (Wetterscheider) przegródka.
- Scheidung**, die, przebieranie (sort.).
- scheinbar**, pozorny.
- Scheinwerfer**, der, reflektor.
- Scheit**, das, polano.
- Scheitel**, der, wierzchołek, szczyt.
- Schelle**, die, skobelek.
- Schenkel**, der, 1. (Winkel-) ramię; 2. (der Fahrt) listwa; 3. rdzeń (el.).
- Schere**, die, nożyce (masz. wier.).
- Schicht**, die, 1. dniówka, zmiana (czas pracy); 2. warstwa (geol.); **Neben-** dniówka nadliczbowa; **Über-**, dniówka przystana; **verfahrene-**, dniówka odrobiona.
- Schichtarbeit**, die, praca na zmiany, praca dniówkowa.
- Schichtarbeiter**, der, robotnik pracujący na dniówkę.
- Schichtenbuch**, das, książka dniówek.
- Schichtlohn**, der, płaca za dniówkę.
- Schichtlöhner**, der, p. Schichtarbeiter.
- Schichtmeister**, der, szychtmistrz.
- Schichtwechsel**, der, zmiana załogi.
- Schiebebühne**, die, przesuwница.
- Schiebebühnengrube**, die, dół przesuwniczy.
- Schiebekreuz**, das, krzyż stolikowy (mier.).
- schieben**, suwać posuwać, przesuwąć.

Schieber, der, 1. (Dampfschieber) suwak; 2. (Ofenschieber) zasuwka; **Verteilungs-**, suwak rozdzielczy.

Schlebkarre, die, taczka.

Schiedsgericht, das, sąd rozjemczy.

Schiedsspruch, der, orzeczenie (rozstrzygnięcie) sądu rozjemczego.

schief, pochyły, ukośny, spadzisty.

Schiefer, der, łupek (geol.); **Dach-**, łupek nadkładowy, stropowy (geol. gór.).

Schieferkohle, die, węgiel łupkowy.

Schiene, die, szyna, tornica (kol.); **Eisenschiene**, szyna żelazna.

Schienenstoss, der, połączenie szyn, złącz (styk) szyn.

Schienenstrang, der, ciąg szynowy, tok szynowy.

Schiessarbeit, die, robota strzelana, rozsadzanie robota strzelnicza (gór.).

Schiessbaumwolle, die, bawełna strzelnicza.

schiessen, strzelać, rozsadzać (gór.).

Schiesskiste, die, skrzynka strzelnicza (gór.).

Schiessmeister, der, strzałowy (gór.).

Schiessnadel, die, p. Raumnadel.

Schiesstechniker, der, technik strzelniczy (gór.).

Schild, das, 1. blacha; 2. (beim Schloss) osłonka.

Schippe, die, łopata (narz.).

Schirm, der, 1. parasol (mier.); 2. daszek (el.).

Schlacke, die, żużel.

Schlag, der, 1. uderzenie, udar, (mech.); 2. rażenie (el.).

Schlagbaum, der, rogatka, barjera.

Schlagbohren, das, wiercenie udarowe (gór.).

Schlägel, der, młotek, perlik (gór.).

Schlägel und Eisen, młotek (perlik) i żelazko, (godło górnicze).

schlagen, bić, uderzać.

schlagende Wetter, gazy (powietrze) wybuchowe, zapalne.

- Schlagwetter**, (pl.), schlagende Wetter.
- Schlagwetterentwicklung**, die, wytwarzanie się gazów wybuchowych, zapalnych.
- Schlagwetterexplosion**, die, wybuch gazów wybuchowych, zapalnych.
- Schlagwettergrube**, die, kopalnia z gazami wybuchowymi, zapalnymi.
- Schlagziündervorrichtung**, die, przyrząd zapalny udarowy.
- Schlamm**, der, 1. muł, namuł (sort); 2. (Bohrschlamm) łyżkowiny.
- Schlammfang**, der, rzap mułowy, osadnik dla mułu (sort.)
- Schlammarbeit**, die, odpławianie, płókanie (sort.).
- schlännen**, 1. odpławiać, płókać (sort.); 2. (ein Bohrloch) łyżkować.
- Schlammherd**, der, pławniszko mułowe (sort.)
- Schlammkasten**, der, skrzynia maczna, namulnik (sort.).
- Schlammlöffel**, der, (Bohrlöffel) łyżka, czerpak (wier.).
- Schlammpumpe**, die, 1. pompa piaskowa (wier.); 2. pompa mułowa.
- Schlammtrübe**, die, męty (mułowe) (sort.).
- Schlammversatz**, der, podsadzka mułowa (gór.).
- Schlangenbohrer**, der, świder spiralny.
- Schlauch**, der, wąż (masz.).
- Schlauchapparat**, der, przyrząd węzowy (gór.).
- Schläucher**, der, (bei Schachtpumpen) wsysacz (masz.).
- Schläucherrohr**, das, rura rozsuwna (gór.).
- Schlecht**, die, szczelina, rozpadlina (geol. gór.).
- schlechte Wetter**, (pl), złe powietrze, szkodliwe powietrze.
- Schleichstrom**, der, prąd wagabundujący (el. gór.).
- Schleifbürste**, die, szczotka ślizgowa (el.).
- Schleife**, die, pętlica, pętla.
- schleifen**, 1. (von Treibriemen) ślizgać się; 2. ostrzyć, ścierać; 3. (am Boden) wlec się.

Schleifleitung, die, przewód ślizgowy.

Schleifmaschine, die, szlifierka, gładzarka.

Schleifring, der, pierścień ślizgowy.

Schleifstein, der, bruś, ośelka.

Schlenkerbohren, das, wiercenie zamachowe (gór.).

Schlenkerfäustel, das, młot.

schleppen, wlec, przewłóczyć, pchać wózki, być wożakiem.

Schlepper, der, taczkarz, wozak, popychacz (gór.).

Schleudermühle, die, młyn odśrodkowy.

Schleuderrad, das, (z. B. an Ventilatoren) koło odśrodkowe.

Schleuse, die, upust, śluza.

Schlich, der, miał rudny, ruda mączna.

schlichten, 1. gładzić, równać (mech.); 2. łagodzić, załagadzać; 3. (schichten) składać, układać.

Schlichtungsausschuss, der, komisja pojednawcza

Schlichtungsverfahren, das, postępowanie pojednawcze.

schliessen, 1. zamknąć, zakończyć; 2. wnioskować; 3. zawierać (umowę).

Schlinge, die, pętlica, pętla, zadziernik.

Schlitten, der, 1. sanie; 2. wózek (tokarki); 3. łyżwy (krzyżulca).

Schlitz, der, 1. (im Felsen) szczelina, szpara; 2. wrąb, wcinka (gór.).

schlitzen, wcinać, wrębywać (gór.).

Schlitzkeilhaue, die, kilof odciosowy, zacinaczka.

Schlitzstrecke, die, chodnik wrębowy, zasiękowy (gór.).

Schloss, das, 1. zamek; 2. złączenie; 3. (Schachtschloss) wieniec szybowy; 4. (Gestängeschloss) złącze.

Schlosser, der, ślusarz.

Schlot, der, komin.

Schlucht, die, wąwóz, parów, jar.

Schlussbrett, das, deska zamykająca (gór.).

Schlüssel, der, klucz.

Schlussgeviert, das, wieniec zamykający, końcowy (gór.).

Schlusslatarne, die, latarnia końcowa.

Schlusswagen, der, wóz końcowy.

Schmand, der, 1. łyżkowiny (wier.); 2. błoto kopalniane (gór.).

Schmandlöffel, der, łyżka, czerpak.

Schmelzdraht, der, drut topikowy.

schmelzen, 1. topić; 2. polewać.

Schmelzsicherung, die, stopka.

Schmied, der, kowal.

Schmiede, die, kuźnia.

Schmiedeeisen, das, żelazo kute.

Schmiedekohle, die, węgiel kuzienny.

Schmiedemeister, der, mistrz kowalski.

schmieden, kuć.

Schmierapparat, der, przyrząd do smarowania.

Schmierbüchse, die, maźnica, smarownica.

Schmierdocht, der, knot smarowniczy.

Schmiere, die, smar, maź.

schmieren, smarować.

Schmierfähigkeit, die, smarowność.

Schmierfett, das, tłuszcz, smar.

Schmiergefäß, das, p. Schmierbüchse.

Schmiermaterial, das, p. Schmiere.

Schmieröl, das, olej smarowy.

Schmiertropfapparat, der, wykraplarka smaru.

Schmierung, die, smarowanie.

Schmiervorrichtung, die, p. Schmierapparat.

Schmirgel, der, szmergiel, ścier.

Schmirgelleinwand, die, płótno szmerglowe.

Schmirgelpapier, das, papier szmerglowy.

Schmirgelscheibe, die, krążek szmerglowy.

Schmitz, der, warstewka

schnarchen, (von Pumpen) sarkać.

- Schnecke**, die, ślimak, śruba bez końca.
Schneckenantrieb, der, napęd ślimakowy.
Schneckenbohrer, der, świder ślimakowy.
Schneckenflügel, der, skrzydło ślimakowe.
Schneckenrad, das, 1. koło ślimakowe; 2. czerpak ślimakowy.
Schneckenrog, der, koryto ze ślimakiem.
Schneidbacken, der, narzynka.
Schneide, die, ostrze.
schneiden, ciąć, krajać, rznąć, odcinać.
Schneidschuh, der, p. Senkschuh.
Schnitt, der, przekrój, przecięcie.
Schmittholz, das, budulec tarty.
Schnittlinie, die, sieczna.
Schnittpunkt, der, punkt przecięcia.
Schnur, die, sznur, powróż.
schnüren, sznurować, zesnurować.
Schnurspannen, das, wyprężenie sznur mierniczego (mier.).
Schock, das, kopa.
schöpfen, czerpać.
Schöpfllügel, der, skrzydło czerpakowe.
Schornstein, der, komin.
Schornsteinsockel, der, podstawa komina.
Schotter, der, szuter, żwir.
Schraffen, (pl.), kreski.
schraffieren, kreskować.
Schraffierung, die, kreskowanie.
schräg, ukośny.
Schram, der, 1. wręb, bruzda (gór.); 2. (Wasserschram), p. Wassersäge.
Schrämapparat, der, p. Schrämmaschine.
Schrämarbeit, die, rąbanie, wcinanie, robota rąbana.
Schrambank, die, przerost, warstwa do wrębywania.
Schrameinbruch, der, włom wrębny.

schrämen, rąbać, wcinać, wrębywać.

Schramhaue, die, kilof podciosowy.

Schramkrätzer, der, zgrzeblowy.

Schramkrätze, die, zgrzeblo, grabie wrębowe.

Schrämmaschine, die, maszyna wrębowa, wrębiarka, **Ketten-**, wrębiarka łańcuchowa; **Rad-**, wrębiarka kołowa; **Säulen-**, wrębiarka słupowa; **Stangen-**, wrębiarka drażkowa; **Stoss-**, wrębiarka uderowa.

Schramstrecke, die, chodnik wrębowy.

Schrank, der, stos, kaszt (gór.).

Schranke, die, rogatka.

Schrankenwärter, der, dozorca rogatki.

Schraube, die, śruba; **flachgängige-**, śruba o gwincie płaskim; **Flügel-**, śruba motylkowata; **Holz-**, śruba drzewna, do drzewa; **linke-**, śruba lewa, z gwintem lewym; **rechte-**, śruba prawa, z gwintem prawym; **scharfgängige-**, śruba o gwincie ostrym; **Spann-**, śruba naprężająca; **Stein-**, śruba zalewna, śruba do kamienia; **Stell-**, śruba nastawna (mier.); **versenkte-**, śruba zagłębiona.

schrauben, śrubować, zaśrubowywać.

Schrauben-, 1. śrubowy; 2. śruby (gen.).

Schraubenbolzen, der, sworzeń śruby.

Schraubengang, der, krok (skok), śruby.

Schraubenmutter, die, naśrubek, nakrętka.

Schraubenschlüssel, der, klucz do naśrubków.

Schraubenumdrehung, die, obrót śruby.

Schraubenwindung, die, zwój (skręt) śruby.

Schraubenzieher, der, śrubociąg.

Schraubstock, der, imadło.

Schrot, das, odcinki, odpadki (metal).

schroten, rozdrabniać rudę na grubo, rąbać, rozbić (sort.).

Schrotfeile, die, zdzierak, gruby pilnik.

Schrotmeissel, der, dłuto, (świder dłutowy), przecinak, rozcinak.

Schrotsäge, die, piła poprzeczna.

Schrotzimmerung, die, obudowa wieńcowa, zrębowa (gór.).

Schub, der, przesuwanie, przesunięcie.

Schubkarren, der, taczka.

Schubriegel, der, zasuwa.

Schubstange, die, p Kurbelstange.

Schuh, der, (eines Pfahls) trzewik.

Schuppen, der, szopa, remiza.

Schüreisen, das, pogrzebacz

Schüren, das, rozniecanie ognia.

Schurf-, poszukiwawczy.

Schurfarbeit, die, robota poszukiwawcza.

Schurfbohrloch, das, otwór wiertniczy poszukiwawczy.

schürfen, poszukiwać.

Schürfer, der, poszukiwacz.

Schürloch, das, czeluść.

Schurz, der, zamek linowy, oko.

Schuss, der, 1. strzał, nabój (gór); 2. (Flanimrohr-) dzwono płomienicy.

Schussbühne, die, pomost ochronny.

Schüsselherd, der, pławnisko (stół) miskowe (sort.)

Schutt, der, 1. gruz, rumowisko (bud.); 2. komin sypny, spust (gór.).

schütteln, trząść, wstrząsać.

Schüttelherd, der, stół płóczkowy, drgawkowy (sort.).

Schüttelkasten, der, skrzynia drgawkowa (sort.).

Schüttelrätter, der, rzeszoto drgawkowe (sort.).

Schüttelrinne, die, żłób drgawkowy (gór.).

Schüttelrost, der, ruszt drgawkowy (sort.).

Schüttelrutsche, die, żłób drgawkowy (gór.).

Schüttelsieb, der, sito drgawkowe (sort.).

Schüttelwerk, das, przyrząd wstrząsający, wstrząsak (gór.).

schütten, sypać, zsypywać.

Schutz, der, 1. ochrona; 2. (Schutzwand) ściana ochronna; 3. (beim Wassergöpel) zastawka.

Schutzbezirk, der, okręg ochronny.

Schutzblende, die, ściana ochronna (od pożaru) (gór.).

Schutzbrille, die, okulary ochronne.

Schutzbühne, die, pomost ochronny (gór.).

Schutzdamm, der, tama ochronna.

Schutzgegenstände, (pl.), przybory ochronne.

Schutzgewölbe, das, sklepienie ochronne.

Schutzglocke, die, kłosz ochronny.

Schutzkleidung, die, ubranie ochronne.

Schutzkorb, der, siatka ochronna, kosz ochronny.

Schutzmittel, das, środek ochronny.

Schutzwehr, die, zastawa (tama) ochronna (gór.).

Schutzwand, die, ściana ochronna.

Schwachstrom, der, prąd słaby (el.)

Schwachstromanlage, die, urządzenie (zakład) o prądzie słabym (el.).

Schwaden, der, powietrze duszne, czad; **Nach-**, czady wybuchowe.

Schwalbenschwanz, der, ogon jaskółczy, pletwa (cieś.).

Schwanz, der, 1. koniec, grot (gór.); 2. wasy (wieńca) (gór.); 3. ogon młota (hut.).

Schwanzgeviert, das, wieniec wąsaty (gór. cieś.).

Schwanzjoch, das, jarzmo wąsate (gór.).

Schwanzkranz, der, wieniec wąsaty (gór.).

Schwarte, die, okrajka, oszwar.

Schwartenpfahl, der, wścianka okrajkowa (gór.).

Schwarzpulver, das, proch strzelniczy.

Schwebe, die, p. Bergfeste (gór.).

Schwebebahn, die, kolej wisząca, napowietrzna.

Schwebebühne, die, pomost wiszący.

- schwebend**, wznoszący się, dowierzchni (gór.).
Schwebende, die, chodnik dowierzchni (gór.).
Schwefel, der, siarka.
Schwefelkies, der, iskrzyk, piryt.
Schwefelmann, der, siarnik, nitka nasiarkowana (gór.).
Schwefelsäure, die, kwas siarkowy, kwas siarczany.
schweiflige Säure, die, kwas siarkawy.
Schweif, der, wychodnia (geol.).
schweisssbar, spawalny.
Schweisseisen, das, żelazo spawalne, spawane.
schweissen, spawać, zgrzewać, spajać
Schweisssnaht, die, szew spojenia.
Schweisstahl, der, stal spawalny.
Schweisstelle, die, p. Schweissnaht.
Schweissung, die, spawanie, zgrzewanie, spajanie.
Schwelle, die, 1. próg, podkład (kol.); 2. podwalina (bud.);
Lang-, podkład podłużny; **Quer-**, podkład poprzeczny; **Stoss-**, podkład czołowy, stykowy.
schwemmen, 1. (vom Holz) spławiać; 2. myć, przepłukiwać (sort.).
Schwengel, der, wahacz.
Schwere, die, ciężkość, siła ciężkości, ciężenie.
Schwerkraft, die, siła ciężkości, ciężenie.
Schwerpunkt, der, punkt (środek) ciężkości.
Schwerstange, die, obciążnik (wier).
Schwimmaufbereitung, die, sortowanie systemem flotacyjnym (sort.).
schwimmendes Gebirge, kurzawka.
Schwimmer, der, pływak.
Schwimmsand, der, kurzawka.
schwinden, 1. paczyć się (o drzewie); 2. kurczyć się (o odlewie)
Schwindmass, das, miara skurczenia.
Schwindung, die, 1. paczenie się (drzewa); 2. kurczenie się (odlewu).

- Schwingsieb**, der, sito wahadłowe (sort.).
Schwingung, die, drganie, wahanie, kołysanie.
Schwingrutsche, die, żłób drgawkowy.
Schwung, der, zamach, rozped.
Schwungkraft, die, siła ośrodkowa.
Schwungrad, das, koło zamachowe.
Sediment, das, osad.
sedimentär, osadowy.
See, der, jezioro; die, morze.
Seele, die, dusza; **Hanf-**, dusza konopna.
Seelendraht, der, drut rdzeniowy.
Seelenlitze, die, splot rdzeniowy.
Segment, das, odcinek koła.
Sehne, die, 1. cięciwa, (koła); 2. ścięgno.
Seife, 1. usyp, zsyisko, górotwór napływowy (geol.);
 2. płóczka (złota i tp.).
seifen, płókać, myć.
Seige, die, ściek.
Seiger, der, 1. pion (mier.); 2. Seiher.
seiger, pionowy, prostospadły, stojący.
seigern, 1. spionować, zmierzyć głębokość (mier.); 2.
 saczyć.
Seigerriss der, rzut pionowy.
Seiher, der, kosz ssawczy (pompy).
Seil, das, lina; **Draht-**, lina druciana; **Flach-**, lina płaska;
Förder-, lina wyciągowa; **Hanf-**, lina konopna;
Rund-, lina okrągła; **Stahldraht-**, lina stalowa; **ver-**
schlossenes, lina zamknięta, zadrutowana; — **ohne**
Ende, lina bez końca.
Seilantrieb, der, napęd linowy.
Seilauge, das, kłódka, zamek linowy, oko linowe.
Seilbahn, die, kolej linowa.
Seilbohren, das, wiercenie linowe.
Seilbruch, der, urwanie się liny.
Seilbügel, der, nakrętka linowa.

- Seile'knicken**, das, zgięcie się liny.
Seilfahrt, die, jazda linowa, jazda lina.
Seilförderung, die, 1. (in Schächten) wyciąganie linowe;
 2 (in Strecken) przewóz linowy.
Seilführung, die, kierowniki linowe, ślizgi linowe.
Seilgehänge, das, p. Seilauge.
Seilklemme, die, p. Seilauge.
Seilkorb, der, bęben linowy.
Seilkupplung, die, 1. sprzęg lin; 2. sprzęgło linowe.
Seillitze, die, skrętka, splot.
Seilprobe, die, próba liny.
Seilrille, die, rowek dla liny.
Seilscheibe, die, tarcza linowa.
Seilscheibengerüst, das, wieża tarcz linowych.
Seilschloss, das, p. Seilauge.
Seilschlupf, der, p. Seilauge.
Seilschurz, der, p. Seilauge.
Seilstärke, die, grubość liny, średnica liny.
Seil und Gegenseil, lina przednia i lina tylna.
Seiltrommel, die, bęben linowy.
Seilverbindung, die, połączenie linowe.
Seilverspleissung, die, splot liny.
Seilzerreissmaschine, die, rozrywarka lin.
Seismograph, der, sejsmograf.
Seismometer, das, sejsmometr.
Seite, die, 1. strona; 2. bok (trójkąta).
Seitendruck, der, ciśnienie boczne.
Seitenkippwagen, der, wywrót boczny, wózek wywrotny w bok.
Seitwärtseinschneiden, das, wcinanie w bok (mier.).
Sekante, die, sieczna.
sekundär, wtórny, drugorzędny.
Sekunde, die, sekunda.
Selbstentlader, der, wywrót samoczynny.
Selbtsentladung, die, samowyladowanie się.

- Selbstentzündung**, die, samozapalanie się.
selbstregistrierend, samozapisujący, samoliczący.
Selbstregulierung, die, samoregulowanie.
Selbstschalter, der, łącznik samoczynny, wyłącznik samoczynny.
selbsttätig, samoczynny.
Senkapparat, der, 1. przyrząd do opuszczenia (obud. szybu); 2. opuszczadło pompowe.
Senkarbeit, die, opuszczanie (obudowy szybowej).
Senkausbau, der, obudowa opuszczana.
Senkel, der, pion.
senkeln, pionować.
Senkelschnur, die, sznur piona.
senken, 1. opuszczać; 2. (sich) osiadać.
Senkkasten, der, skrzynka nurkowa, keson.
Senklot, das, pion.
Senkmauer, die, mur opuszczany.
Senkmauerung, die, murowanie opuszczane.
senkrecht, pionowy, prostospadły.
Senkrechte, die, prostopadła, pionowa.
Senkschacht, der, szyb opuszczany.
Senkschuh, der, trzewik (but) obudowy opuszczanej.
Senkschraube, die, śruba opuszczająca (gór.).
Senkung, die, osiadanie się (ziemi).
Separation, die, oddzielanie, rozdzielanie (rudy), separacja (sort.).
Sparationsmaschine, die, oddzielnik, rozdzielacz, separator (sort.).
Separatventilation, die, przewietrzanie oddzielne (gór.).
Separiertrommel, die, bęben rozdzielczy (sort.).
Serien-, szeregowy (el.).
Serienmaschine, die, maszyna szeregową (el.).
Serienschalter, der, wyłącznik szeregowy (el.).
Servomotor, der, motor pomocniczy (el.).
Setzapparat, der, przyrząd osadzający, osadnik (sort.).

Setzarbeit, die, osadzanie (sort.).

setzen, 1. ustawiać (stemple); 2. osadzać (sort.); 3. (sich) osiadać się; 4. (von Flüssigkeiten) ustać się; 5. (den Bohrer) obracać.

Setzen, das, osadzanie (sort.).

Setzgut, das, materiał osadowy (sort.).

Setzherd, der, stół osadowy (sort.).

Setzkasten, der, skrzynia osadowa (sort.); **Feinkorn-**, skrzynia osadowa dla drobnego ziarna; **Grobkorn-**, skrzynia osadowa dla grubego ziarna.

Setzkompass, der, kompas kieszonkowy (mier.).

Setzlatte, die, lata z krokiewką (mier.).

Setzmaschine, die, maszyna osadzająca, osadzarka (sort.).

Setzpumpe, die, pompa osadowa (sort.).

Setzsieb, das, sito osadowe (sort.).

Setzwage, die, poziomnica, krokiewka (mier.).

Setzvorrichtung, die, p. Setzapparat (ort.).

Sextant, der, sekstans (mier.).

Sicherheit, die, bezpieczeństwo, pewność.

Sicherheitsapparat, der, przyrząd bezpieczeństwa, bezpiecznik.

Sicherheitsbühne, die, p. Schutzbühne.

Sicherheitsgrad, der, stopień bezpieczeństwa.

Sicherheitskoeffizient, das, współczynnik bezpieczeństwa.

Sicherheitslampe, die, lampka bezpieczeństwa.

Sicherheitsmann, der, delegat robotniczy, czuwający nad bezpieczeństwem.

Sicherheitsmassregel, die, środek bezpieczeństwa.

Sicherheitspfeiler, der, filar bezpieczeństwa.

Sicherheits Sprengstoff, der, materiał wybuchowy bezpieczny.

Sicherheitsventil, das, wentyl bezpieczeństwa.

Sicherheitszünder, der, zapalnik bezpieczeństwa.

- Sicherherd**, der, stół probierczy.
Sicherung, die, 1. zabezpieczenie; 2. bezpiecznik.
Sicherungsort, das, miejsce ochrone.
Sicherungspatrone, die, korek bezpiecznika (bezpiecznikowy) (el.).
Sicherungsstöpsel, der, bezpiecznik korkowy (e.).
sickern, saczyć się, wyciekać.
Sickerwasser, das, woda dzienna.
Siderit, der, syderyt.
Sieb, das, sito, rzeszoto, przetak.
sieben, przesiewać.
Siebrost, der, ruszt sitowy, kratowy.
Siebtrommel, die, bęben sitowy.
Siedepunkt der, punkt wrzenia.
Siederohr, das, (beim Kessel) opłomka, parownik, ogrzewacz, ogrzewalnik.
Siederohrkessel, der, kocioł opłomkowy, kocioł płomieniówkowy, kocioł z ogrzewaczami, (z ogrzewalnikami).
Siedetemperatur, die, ciepłota wrzenia.
Signal, das, sygnał; **Ausführungs-**, sygnał wykonawczy;
Melde-, sygnał zapowiadający.
Silber, das, srebro.
Silber-, srebrny.
Silikat, das, krzemian.
Silizium, das, krzem.
Siloplanlage, die, zbiornik.
Silur, das, sylur, formacja sylurowa (geol.).
sinken, głębić, zgłębiać (gór.).
Sinkwerk, das, ługownia (gór.).
Sinter, der, 1. nawar (geol.); 2. żużel.
Sinterkohle die, węgiel spiekający się.
Sinterkoks, der, koks kruchy, spiekowy.
sintern, 1. saczyć się; 2. spiekać się.
Situationsplan, der, plan położenia, plan sytuacyjny.

- Situationszeichen**, das, znak sytuacyjny.
- Sitz**, der, (beim Ventil) siedło.
- Skala**, die, podziałka, skala.
- Sockel**, der, cokół.
- Sockelplatte**, die, płyta cokółowa.
- Soda**, die, soda.
- Sohle**, die, 1. podłoże, spąg, spód, spodek (gór. geol.);
2. równia, linia pozioma (mier.).
- Sohlenabstand**, der, odległość poziomów (gór.).
- Sohlenauffahrung**, die, wykonanie, przedłużenie poziomu (gór.).
- Sohlenauftrieb**, der, pęcznienie, wypychanie spodka (gór.).
- Sohlenbildung**, die, podział, rozdział na piętra (gór.).
- Sohlennachreissen**, das, przybieranie spodka (gór.).
- Sohlenring**, der, pierścień spodni, podstawowy (gór.).
- söhlig**, poziomy (mier.).
- Sohlennachnahme**, die, p. Sohlennachreissen.
- Sohlplatte**, die, płyta podstawowa.
- Sohlstrecke**, die, główny chodnik poziomu (piętra) (gór.).
- Sole**, die, solanka.
- Solleistung**, die, wydajność należna, przepisana.
- Sonderbewetterung**, die, przewietrzanie oddzielne (gór.).
- Sondererregung**, die, wzbudzenie odrębne, obce (el.).
- sondern**, oddzielać, rozdzielać.
- sondieren**, sondować, zgłębiać, badać.
- Sorte**, die, gatunek, rodzaj.
- Sortierapparat**, der, przyrząd do gatunkowania (sort.).
- sortieren**, gatunkować (sort.).
- Sortierung**, die, gatunkowanie (sort.).
- Sortiervorrichtung**, die, p. Sortierapparat (sort.).
- Spachtel**, der, kopystka, łopatka (do farby).
- Spalt**, der, szczelina, przedział, przeciek.
- Spalte**, die, szczelina, szpara, rysa rozpadlina.

spalten, łupać, rozłupywać.

Spaltfunkenzünder, der, zapalnik iskrowy wysoko-oporowy (gór.).

Spaltglühzünder, der, zapalnik żarowy wysoko-oporowy.

Spaltung, die, rozłupywanie.

Späne, (pl.), wióry, heblowiny.

Spanndraht, der, drut napinający, wyprężający.

Spanne, die, (Mass) piędz.

Spannfeder, die, sprężyna napinająca.

Spanngeviert, das, wieniec napinający (gór.).

Spanngewicht, das, ciężar wyprężający, naprężający.

Spannkraft, die, siła napięcia, prężność.

Spannplatte, die, płyta wyprężająca, naprężająca.

Spannrolle, die, krążek wyprężający, naprężający.

Spannsäule, die, słup rozporowy.

Spannscheibe, die, koło naprężające.

Spannschienen, (pl.), sanki do naciągania pasa.

Spannseil, das, lina napinająca, wyprężająca.

Spannung, die, napięcie, naprężenie, prężność (gazów).

Spannungsmesser, der, wskaźnik napięcia, przyrząd do mierzenia napięcia.

Spannungsregulator, der, regulator napięcia (el.).

Spannungsverlust, der, strata napięcia.

Spannungswandler, der, przetwornik napięcia, przetwornik pomiarowy (el.).

Spannungszeiger, der, wskaźnik napięcia.

Spannvorrichtung, die, przyrząd naprężający.

Spannweite, die, rozpiętość.

Sparren, der, krokiew (bud.).

Spaten, der, rydel, ryskal.

Speiche, die, promień koła, ramię koła, sprycha.

Speiseapparat, der, przyrząd zasilający (masz.).

Speiseleitung, die, przewód zasilający (masz.).

speisen, zasilać (masz.).

- Speisepumpe**, die, pompa zasilająca (masz.).
Speiserohr, das, rura zasilająca (masz.).
Speisewasser, das, woda zasilająca (masz.).
Speisung, die, zasilanie (masz.).
Sperrbaum, der, zapor, barjera.
Sperre, die, zamknięcie.
sperrren, zamykać, zagrodzić.
Sperrhaken, der, zapadka.
Sperrklinke, die, zapadka.
Sperrmass, das, rozmiar.
Sperrrad, das, koło zapadkowe (masz.).
Sperrvorrichtung, die, zatrzym (mier.).
spezial, szczegółowy.
spezifisch, właściwy, gatunkowy.
sphärisch, sferyczny, kulisty.
Sphärosiderit, der, sferosyderyt.
Spielraum, der, luz, odstęp.
Spillanlage, die, kołowrot przetokowy.
Spindel, die, 1. trzpień (śruby); 2. (Welle) wał cienki, wrzeciono.
Spindel, wrzecionowy, sworzeniowy.
Spiralbohrer, der, świder spiralny.
Spiralfeder, die, sprężyna spiralna.
spiralförmig, spiralny, ślimakowaty, kręty.
Spiritus, der, okowita.
Spitzbohrer, der, świder zwyczajny, świder z ostrym końcem.
Spitze, die, 1. ostrze, grot (kilofa); 2. wierzchołek; 3. żelazko, klin (gór.).
Spitzeisen, das, żelazko, klin górniczy.
Spitzhacke, die, kilof, czakan.
Spitzhammer, der, dzióbak, młot kamieniarski.
Spitzhaue, die, kilof, czakan.
Spitzkasten, der, skrzynia ostrosłupowa (sort.).
Spitzkeil, der, klin grotowy, ostry.

- Spitzlütte**, die, lutnia ostrosłupowa.
Spitzpfahl, der, pał ostry.
spleissen, wiazać, splatać (liny).
Spleissmesser, der, nóż do splatania (liny).
Spleissnadel, die, igła do splatania (liny).
Splint, der, zawłoczka, przetyczka, zatyczka.
Spließpfahl, der, wścianka (gór.).
Sprachrohr, das, tuba.
Spreize, die, 1. rozpora, podpora; 2. belka przedziałowa (w szybie).
spreizen, rozpierać, podpieierać, stemplować.
Sprengarbeit, die, robota strzelnicza.
sprengen, strzelać, rozsadzać.
Sprengelatine, die, żelatyna wybuchowa.
Sprengkapsel, die, kapiszon.
Sprengkraft, die, siła rozsadzająca, siła wybuchowa.
Sprengmaterial, das, materiał wybuchowy.
Sprengmittel, das, środek wybuchowy; **brisantes-**, gwałtownie działający; **treibendes-**, powoli działający.
Sprengöl, das, nitrogliceryna.
Sprengpatrone, die, patron wybuchowy.
Sprengpulver, das, proch strzelniczy, wybuchowy.
Sprengsalpeter, der, saletra strzelnicza, wybuchowa.
Sprengstoff, der, p. Sprengmaterial.
Sprengstoffmagazin, das, prochownia, skład materiałów wybuchowych.
Sprengwerk, das, dźwigar rozporowy, wiązanie rozporowe.
Spritzdüse, die, dysza natryskowa, dysza wodna.
Spritze, die, sikawka.
Spritzwasserleitung, die, wodociąg natryskowy, wodociąg do zraszania.
spröde, kruchy, łamliwy, ostry.
Sprosse, die, szczebel.

Sprung, der, uskok; **-ins Hangende**, uskok w górę, do stropu; **-ins Liegende**, uskok w dół, do spagu.

Sprunghöhe, die, wysokość uskoku.

Sprungweite, die, szerokość uskoku.

Spülbohren, das, wiercenie płóczkowe, z przepłókiwaniem.

Spule, die, 1. cewka, zwojnica (el.); 2. motowidło (mier.).

spülen, płókać, wymywać, pławić.

Spülgut, (massen) das, materiał do posadzki płynnej.

Spüleleitung, (rohr), die, przewód płóczkowy.

Spülrinne, die, żłób płóczkowy.

Spültrübe, die, męty płóczkowe (sort.).

Spülversatz, der, podsadzka płynna.

Spülwasser, das, 1. woda płóczkowa (sort.); 2. woda zamulująca (gór.).

Spund, der, 1. czop (beczki); 2. wpust, pióro (stol.).

spunden, wpuszczać (stol.).

Spundwand, die, szczelna palisada, ściana palikowa

Spur, die, ślad, tor, szerokość toru.

Spurkranz, der, krysa koła, obręczy.

Spurlatte, die, kierownica, ślizg, wodzidło drewniane w szybie.

Spurmass, das, prawidło torowe (kol.).

Spurweite, die, szerokość toru.

Stab, der, pręt.

stabförmig, prętowaty.

stabil, stały, trwały, mocny.

Stabilität, die, stałość, trwałość, pewność.

Staffelmessung, die, pomiar stopniowy, schodkowy (mier.).

Stahl, der, stal.

Stahlband, das, taśma stalowa.

Stahlguss, der, odlew stalowy.

Stahlmessband, das, taśma miernicza stalowa.

Stall, der, stajnia.

- Stamm**, der, pień.
Stammbaum, der, (z. B. der Wetterwirtschaft) szemat.
Stampibeton, der, beton ubijany.
Stampte, die, 1. ubijaczka; 2. wykrój, matryca.
stampfen, ubijać, tłuc.
Stampfer, der, ubijak, stępor.
Stand, der, stanowisko, stan.
Ständer, der, stojak, słup podporowy.
Standesherr, der, pan stanowy.
Standrohr, das, 1. stojak rurowy; 2. rura bezpieczeństwa (w pompie).
Stange, die, żerdź, drag, trzon.
Stangenzirkel, der, cyrkiel drażkowy.
Stanze, die, matryca.
stanzen, wytłaczać, wyciskać.
stapeln, układać, składać.
Stärke, die, 1. moc, siła; 2. grubość; 3. napięcie (el.).
Starkstrom, der, prąd o wysokiem napięciu, prąd silny (el.).
Starkstromanlage, die, urządzenie (zakład) o prądzie silnym (el.).
starr, sztywny.
Station, die, stacja.
stationär, stały.
Stationierung, die, zdejmowanie z obwodu, stacjonowanie (mier.).
Stationsausgleichung, die, wyrównanie stanowisk (mier.).
statisch, statyczny.
Stativ, das, stayw, stojak.
Stator, der, stojnik (el.).
Staub, der, pył, kurz, miał.
Staubentzündung, die, zapalenie się pyłu.
Staubkohle, die, miał węglowy.
Staubsand, der, piasek lotny.
stauchen, ubijać.

Sauchsatzmaschine, die, maszyna osadowa wisząca (sort.).

stauen, spiętrzać.

Staufferbüchse, die, puszka Stauffera.

Stecher, der, przebijak.

Steckdose, die, gniazdko wtyczkowe (el.).

Stecher, der, wtyczka (el.).

Steckkontakt, der, zatycznik (el.).

Steckschlüssel, der, klucz.

Steg, der, 1. kładka; 2. ścieżka; 3. środnik (teownika).

Stehbolzen, der, trzpień rozpierający.

stehend, stromy, stojący.

Stehlager, das, łożysko stojące (masz.).

steigen, wznosić się.

steigend, wznoszący się, dowierzchni (gór.).

Steiger, der, sztygar; **Abteilungs-**, sztygar oddziałowy;

Fahr-, sztygar objazdowy; **Ober-**, nadsztygar;

Wetter-, sztygar wiatrowy.

Steigerrohr, das, p. Steigrohr.

Steigleitung, die, rurociąg tłoczny (masz.).

Steigrohr, das, rura wznosna, rura tłoczna, (masz.).

Steigventil, das, wentyl tłoczny, tłoczący.

steil, stromy, spadzisty.

Stein, der, kamień.

Steinbrecher, der, łamacz kamieni.

Steinbruch, der, łom kamienia.

Steinfall, der, oberwanie się kamienia (gór.).

Steinkohle, die, węgiel kamienny.

Steinkohlenformation, die, formacja węglowa, karbon.

Steinsalz, das, sól kamienna.

Steinschraube, die, śruba zalewna, śruba do kamieni.

Steinzeit, die, epoka kamienna.

Stellbrett, das, deska rozdzielcza (sort.).

stellbar, ustawny.

Stellrad, das, kółko ustawnicze (sort.).

- Stellring**, der, pierścień ustawny (wier., mier. masz.).
Stellschraube, die, śruba nastawna (wier., mier. masz.).
Stellung, die, stanowisko, położenie, ustawienie.
Stellvorrichtung, die, nastawka, przyrząd zwrotniczy.
Stellwerk, das, przyrząd zwrotniczy, stacja przyrządów zwrotniczych (kol.).
Stemmeisen, das, dłuto płaskie.
stammen, uszczelniać.
Stempel, der, 1. stojak, stempel, słup, podpora (gór.); 2. stępor, tłuczek, (sort.).
stempeln, stemplować, podpierać (gór.).
Stern, der, gwiazda, rozeta (bębna).
Sternrolle, die, krążek gwiazdowy (masz. gór.).
Sternschaltung, die, łączenie w gwiazdę (el.).
Sternwarte, die, obserwatorium astronomiczne.
stetig, ciągle, ustawiczny.
Steuer, das, ster.
steuern, sterować.
Steuerschalter, der, nastawnica (el.).
Steuerung, die, stawidło (masz.); **Corliss-**, stawidło korlissowskie; **Doppelschieber-**, stawidło suwakowe dwoiste; **Expansions-**, stawidło rozprężne; **Katarakt-**, stawidło kataraktowe, tłumiące; **Kolbenschieber-**, stawidło z suwakiem tłoczkowym; **Kullissen-**, stawidło jarzmowe, kulisowe; **Lenker-**, stawidło wodzikowe; **Schieber-**, stawidło suwakowe, **Schleppschieber-**, stawidło suwakowe z zabrankami; **Um-**, stawidło zwrotne; **Ventil-**, stawidło wentylowe, przepustowe.
Steuerungswelle, die, wał stawidła (masz.).
Stich, der, wysokość (strzałka) sklepienia (bud.).
Stichflamme, die, płomień ogniowy, szpiczasty.
Stickluft, die, powietrze duszne, czad.
Stiege, die, schody.
Stiel, der, toporzyisko.

- Stift**, der, ćwiek; **Draht-**, druciak.
Stiftschraube, die, kołek śrubowy.
Stillstand, der, stan spoczynku.
Stimmrecht, das, prawo głosowania.
Stirnrad, das, koło storcowe, walcowate (masz.).
Stirnwand, die, ściana czołowa (bud. gór.).
Stock, der, 1. kłoda, pień (kowadła); skład, bryła (geol.).
stockförmig, bryłowy, składowy.
Stockung, die, przerwa, zastój.
Stollen, der, sztolnia; **Auszieh-**, sztolnia powietrzna wy-
 ciągająca; **Anfahr-**, sztolnia wjazdowa; **Förder-**,
 sztolnia dobowcza; **Revier-**, sztolnia okręgowa;
Such-, sztolnia poszukiwawcza; **Wasser-**, sztolnia
 wodna; **Wetter-**, sztolnia powietrzna.
Stollenbau, der, 1. odbudowa sztolniami, odbudowa pod-
 kopowa (gór.); 2. budowa sztolni.
Stollenmund, der, wylot sztolni.
Stopfbüchse, die, dławik.
Stopfhacke, die, podbijak.
Stöpsel, der, korek, zatyczka, czopek, kołek.
Störung, die, 1. przeszkoda (ruchu); 2. zaburzenie, prze-
 wrót (w pokładach).
Stoss, der, 1. styk, zetknięcie (cieś.); 2. uder, uderzenie
 (mech); 3. bok, ściana, czoło, przodek (gór.).
stossartig, 1. odrębowy, 2. udarami, udarowo (adv.).
Stossbohren, das, wiercenie udarowe.
Stossbohrer, der, świder udarowy.
stossen, uderzać, pchać.
Stossherd, der, stół płóczkowy udarowy (sort.).
Stossrätter, der, rzeszoto udarowe (sort.).
Stossschwelle, die, podkład końcowy, stykowy.
Stosssieb, das, sito udarowe (sort.).
Stossverbindung, die, połączenie stykowe el., połącze-
 nie na ucios (stol.).
stossweise, ustępami.

Strahl, der, promień (światła), wytrysk (wody).

Strahlapparat, der, przyrząd smoczkowy (masz.).

Strahldüse, die, dysza.

Strahlpumpe, die, pompa smoczkowa, injektor.

Strang, der, 1. powróż; 2. tor tok.

Strasse, die, 1. gościniec, droga, ulica; 2. chodnik (gór.).

Strassenübergang, der, 1. przechód przez ulicę; 2. przejazd.

Streb, der, (beim Strebbau), ściana.

Strebe, die, 1. zastrzał, ramię (bud.); 2. ramię (żórawia); 3. ściana (gór.); 4. krzyżulec (most.).

Strebstrecke, die, chodnik ścianowy (gór.).

streckbar, rozciągliwy, rozszerzalny.

Strecke, die, 1. chodnik, droga (gór.); 2. droga kolejowa,

linia kolejowa (kol.); **Abzugs-**, chodnik odpływowy;

Auszieh-, chodnik powietrzny wyciągający; **diago-**

nale-, chodnik przekątny, ukośny; **einfallende-**, cho-

dnik upadowy, pochylnia; **Einzieh-**, chodnik po-

wietrzny wciągający; **Förder-**, chodnik dobywczy,

przewozowy; **Grund-**, chodnik główny; **Lösungs-**,

chodnik przygotowawczy; **Mittel-**, chodnik pośre-

dni; **schwebende-**, chodnik wznoszący się do-

wierzchnia; **streichende-**, chodnik kierunkowy, po-

rozciągłości; **Teilungs-**, chodnik rozdzielowy; **Um-**

bruch-, chodnik objazdowy; **Wasser-**, chodnik wo-

dny; **Wetter-**, chodnik powietrzny.

Strecken, das, (der Feder), rozciąganie się (sprężyny).

Streichbaum, der, ślizg, wodzidło, kierownik drewniany.

Streichen, das, kierunek, szerzenie, rozciągłość (geol.).

streichen, 1. malować, bielić (bud.); 2. rozciągać się (geol.).

streichend, kierunkowy, rozciągłościowy, po szerzeniu

Streichholz, das, zapalka.

Streichlinie, die, linia kierunkowa, rozciągłościowa.

Streichwinkel, der, kąt kierunkowy, azymut.

- Streifensicherung**, die, bezpiecznik topikowy (el.).
Streik, der, strejk, bezrobocie.
Streudiise, die, rozpryskiwacz.
Streuzone, die, (b. Anwendung von Gesteinsstaub) prze-
 strzeń posypywana.
Streuung, die, 1. rozpruszenie (el.); 2. (von Gesteins-
 staub) posypywanie.
Strom, der, 1. prąd (el.); 2. prąd (rzeki); 3. prąd (po-
 wietrza).
Stromabnehmer, der, 1. zbieracz prądu (el.); 2. odbior-
 ca prądu.
Stromapparat, der, przyrząd do sortowania za pomocą
 wznoszącego się prądu wody (sort.).
stromlos, bez prądu.
Strommesser, der, prądomierz.
Stromsammeler, der, akumulator, kolektor (el.).
Stromschalter, der, wyłącznik prądu (el.).
Stromschaltung, die, łączenie prądu (el.).
Stromschliessen, das, zamykanie obwodu (el.).
Stromspannung, die, napięcie prądu (el.).
Stromstärke, die, natężenie prądu (el.).
Stromwandler, der, przetwornica (el.).
Stromwechsel, der, przemiana rozprądu (el.).
Stromwender, der, przemiennik, zwrotnik, komutator
 prądu (el.).
Stromwirkung, die, działanie prądu (el.).
Stromzeiger, der, wskaźnik, miernik prądu (el.).
Strossbaum, der, listwica, smyk (gór).
Strosse, die, p. Sohle.
strossenartig, schodowo, zstępująco (adu.) (gór).
strossenweise, przodkami zstępującymi (gór).
Struktur, die, budowa, struktura.
Stück, das, kawał.
stücken, kawałkować.
Stückkohle, die, węgiel gruby

Stufe, die, 1. stopień, szczebel, schód; 2. (Erz-) odłamek.

Stufenkompressor, der, sprężarka okresowa.

Stufenrad, das, koło schodkowe.

Stufenscheibe, die, p. Stufenrad.

Stuhl, der, siodełko (szyny).

Stunde, die, 1. godzina; 2. kierunek (mier.); **hängen**, wyznaczać kierunek (mier., gór.); **-transportieren**, przenosić kierunek (mier., gór.)

Sturz, der, 1. spad, usuw; 2. zwał, wysyp.

Sturzbühne, die, pomost wysypowy.

stürzen, 1. wysypywać, wypróżniać. 2. zapadać (o żyłach).

Sturzrolle, die, komin wysypowy.

Stütze, die, podpora.

Stützen, der, króciec.

stützen, podpierać.

Substanz, die, materia, zapas.

Süd, południe.

Südpol, der, biegun południowy.

Südrichtung, die, kierunek południowy.

Summe, die, suma.

Sumpf, der, 1. bagno, trzęsawisko; 2. rzap (gór. sort).

sümpfen, czerpać wodę z rzapia, odwadniać.

Sumpfkasten, der, skrzynia pompowa.

Sumpfkorb, der, kosz ssawczy (gór.).

Sumpfquerschlag, der, przekop wodny (gór.).

Sumpfsohle, die, poziom wodny (gór.).

Sumpfstrecke, die, chodnik wodny (gór.).

Supplementwinkel, der, kąt przyległy, spełniający.

Support, der, wózek tokarski, przesuwnik (masz.);

Quer-, nasuwnik.

System, das, układ, sposób.

T

- Tachograph**, der, tachograf.
Tachymeter, der, tachymetr.
Tachymetrie, die, tachymetrja.
Tafel, die, 1. tablica, płyta; 2. (Blechtafel), arkusz.
Tafelband, das, taśma do przebierania pełna (sort.).
Tag, der, dzień, powierzchnia (gór.); **über Tage**, na powierzchni, na górze; **unter Tage**, na dole, w kopalni.
Tagebruch, der, zapadlisko, lej, załam.
Tagegeviert, das, wieniec dzienny, powierzchniowy.
Tagesarbeiter, der, 1. robotnik na powierzchni; 2. robotnik dzienny.
Tagesstrecke, die, chodnik wierzchni, światowy.
Tagewasser, das, woda dzienna, wierzchnia.
Tagkranz, der, 1. ujście, wylot szybu; 2. wieniec zrębowy (gór.).
Tal, das, dolina.
Talg, der, łój.
Talk, der, talk, łojek, słoniniec.
Tandem-, współtłoczyskowy, systemu Tandem.
Tangente, die, stycznca.
Tangentenbussole, die, stycznica, busola stycznych.
tangential, stycznny.
tangieren, stykać się, dotykać.
Tankwagen, der, wóz cysternowy, zbiornikowy.
Tantallampe, die, lampa tantalowa (el.).
Tarifvertrag, der, umowa taryfowa.
Tasche, die, 1. (zum Gezähetransport) torba; 2. (Verlade-) kosz ładunkowy.
Taster, der, przycisk.
taub, płonny, pusty, jałowy.
Taucher, der, nurek.
Tauchverfahren, das, nasycanie przez zanuzanie (gór.).
Taupunkt, der, punkt tajania.

Technik, die, technika.

Techniker, der, technik.

technisch, techniczny.

Technolog, der, technolog.

Technologie, die, technologia.

Teer, der, maź, dziegieć, smoła, ter; **Berg-**, dziegieć ziemny.

teeren, smołować, terować.

Tegel, der, tegel.

Teich, der, staw.

Teil, der, część, strona, udział.

teilbar, podzielný.

teilen, dzielić, podzielić.

Teilkoordinaten, die, współrzędne cząstkowe.

Teilkreis, der, koło podziałowe (mier.).

Teilsohle, die poziom pośredni, średni (gór.).

Teilstreuung, die, (mit Gesteinsstaub) posypywanie częściowe.

Teilstrom, der, prąd częściowy (el.).

Teilung, die, dzielenie, podział, rozdział, podziałka.

Teilungsstrecke, die, chodnik rozdzielczy, pośredni (gór.).

Tektonik, die, tektonika, układ skał.

tektonisch, górotwórczy.

Telegraphie, die, telegrafia.

telegraphisch, telegraficzny.

telegraphieren, telegrafować.

Telephon, das, telefon.

telephonisch, telefoniczny.

telephonieren, telefonować.

Teleskop, das, teleskop, dalekovidz.

Temperament, (einer Grube), das, temperament (kopalni).

- Temperatur**, die, ciepłota, temperatura; **Verbrennungs-**, ciepota spalenia.
- Tender**, der, jaszczyk, tender.
- Tenderlokomotive**, die, tendrówka.
- Termin**, der, okres czasu, termin.
- Terpentin**, das, terpentyna.
- Terpentinöl**, das, olej terpentynowy.
- Terrain**, das, naziom, powierzchnia ziemi, teren.
- Terrainaufnahme**, die, zdjęcie naziomu, terenu (mier.).
- Terraindarstellung**, die, przedstawienie kształtów terenu.
- Terasse**, die, 1. upłaz (geol.); 2. (Flussterasse) progi rzeczne; 3. odkryta weranda, taras (bud.).
- tertiär**, trzeciorzędny.
- Tertiärformation**, die, formacja trzeciorzędna, utwór trzeciorzędny (geol.).
- Tertiärschicht**, die, warstwa trzeciorzędna.
- Teufe**, die, głębokość; **ewige-**, głębokość nieskończona, bezdenna, niezmierzona, bezdno.
- teufen**, p. abteufen.
- Teufenzeiger**, der, wskaźnik głębokości.
- Theodolit**, der, teodolit; **Repetitions-**, teodolit powtarzający, repetycyjny.
- Theodolitaufnahme**, die, zdjęcie teodolitowe.
- Therme**, die, cieplica, źródło gorące.
- thermisch**, ciepły, termiczny.
- Thermometer**, das, termometr, cieplomierz.
- Tiefbau**, der, 1. odbudowa podziemna; 2. kopalnia podziemna, głęboka (gór).
- Tiefbausohle**, die, poziom głęboki.
- Tiefbohrung**, die, głębokie wiercenie.
- Tiefe**, die, p. Teufe.
- Tiegel**, der, topnik.
- Tille**, die, tulejka.
- Tischler**, der, stolarz.

Tischlerei, die, 1. stolarnia, pracownia stolarska; 2. stolarstwo, rzemiosło stolarskie.

Titel, der, 1. tytuł; 2. dział.

Ton, der, 1. głos, dźwięk (ak); 2. il, glina. glinka (min.).

tonartig, ilasty, gliniasty.

Tonelsenstein, der, żelaziak ilasty.

Tonerde, die, glinka.

tonig, p. tonartig.

Tonne, die, 1. (1.000 kg.) tona; 2. beczka.

Tonnenförderung, die, wydobywanie w beczkach.

Tonnengewölbe, das, sklepienie beczkowate. beczukowate.

tonnenlällig, upadkowy, pochyły.

Tonnenzins, der, olbora.

Tonnudel, die, kluska iłowa (do przybitki).

Tonrohr, das, rura gliniana, kamionkowa.

Tonschiefer, der, iłoluppek. luppek ilasty, gliniasty.

Topograph, der, topograf.

Topographie, die, topografja.

Tor, das, brama, wrota.

Torf, der, torf.

Torfmoor, das, grunt torfowy, trzęsawisko torfowe.
trzęsawisko

Torkretverfahren, das, cementowanie systemem Torkreta.

torpedieren, rozsadzać.

Torsion, die, skręcenie.

tot, nieużyteczny, szkodliwy, niezdatny, martwy (gór).

total, całkowity.

tote Last, ciężar nieużyteczny.

toter Gang, ruch martwy, nieużyteczny.

toter Punkt, martwy punkt.

toter Raum, przestrzeń szkodliwa.

totes Wasser, woda stojąca (bez odpływu).

Tour, die, 1. obrót, obieg; 2. kolejność; 3. droga, podróż; 4. (Rohr-) rurociąg.

Tourenänderung, die, zmiana ilości obiegów (masz.).

Tourenmesser, der, p. Tourenzähler (masz.).

Tourenregulator, der, miarkownik ilości obrotów (masz.).

Tourenzahl, die, ilość obrotów.

Tourenzähler, der, licznik obrotów (masz.).

Trace, die, p. Trasse.

tracieren, p. trassieren.

Tragachse, die, oś nośna, dźwigająca.

Tragbahre, die, nosze, mary.

Tragbalken, der, podciąg, dźwigar, bierzmo, siestrzan.

Tragebogen, der, podłecze, łuk nośny.

Tragegurt, der, pas.

Träger, der, dźwigar, legar, podciąg.

Tragering, der, pierścień podstawowy, nośny.

Tragestempel, der, stojak nośny, podstawowy.

Tragewerk, das, p. Tragwerk.

Tragfähigkeit, die, udźwig, nośność, siła nośna.

Tragfeder, die, sprężyna nośna.

Trägheit, die, bezwładność (mech.).

Trägheitsmoment, das, moment bezwładności.

Tragrolle, die, krążek nośny (masz. gór.).

Tragseil, das, lina nośna, nośnica; **festliegendes-**, nośnica stała;

umlaufendes-, nośnica okrężna, obiegająca

Tragweite, die, rozpiętość (bud.).

Tragwerk, das, ławy, pomosty, pochody (chodniki) (gór.).

tränken, p. imprägnieren.

Tränkkessel, der, kocioł do napawania, nasycania.

Tränkmasse, die, masa nasycająca.

Tränkung, die nasycanie, napawanie; napuszczanie, napajanie.

Transformator, der, przetwornik, przetwornica (el.);

Kern-, przetwornik rdzeniowy, jarzmowaty; **Man-**

tel., przetwornik płaszczowy, garnkowaty; **Spannungs-**, przetwornik napięcia.

Transformatorenöl, das, olej do transformatorów, do przetworników.

Transformatorraum, der, izba przetworników, przetwornica.

Transformatorschalter, der, wyłącznik przetwornikowy.

Transformatorstation, die, przetwornica.

Transformatorspule, die, cewka (cewa) przetwornikowa.

transformieren, przetwarzać, przemieniać.

Transformierung, die, przetwarzanie.

Transmission, die, napęd, pędnia, przenośnia.

Transmissionslager, das, łożysko napędne.

Transmissionswelle, die, wał napędny.

Transport, der, 1. przewóz, woźba, przesyłka; 2. z przeniesienia (rach.).

transportabel, przenośny, przewoźny.

Transportband, das, pas przenośny, przenośnik pasowy, taśmowy.

Transporteur, der, kątomierz, nanośnik (mier.).

transportieren, przewozić, przenosić.

Transportmittel, das, środek przewozowy.

Transportschraube, die, śruba przenośna (masz.).

Transversalmassstab, der, podziałka poprzeczna (mier.).

Trass, der, tras, tuf.

Trasse, die, trasa, wytyczna.

trassieren, wytyczać, trasować.

Traufbrett, das, deska okapowa.

Traufbühne, die, okap.

Traufe, die, okap.

Traverse, die, poprzecznica (bud.).

Treibachse, die, oś napędna.

treiben, 1 wydobywać (z kopalni); 2. prowadzić, pędzić (chodnik) (gór.); 3. (einen Keil) wbijać (gór.).

- Treibfäustel**, das, młot, perlik.
Treibkeil, der, klin pędny.
Treibkorb, der, beben linowy (masz.).
Treibkraft, die, siła motoryczna, napędna.
Treibriemen, der, pas napędny.
Treibscheibe, die, koło napędne, tarcza napędna.
Treibseil, das, p. Förderseil.
Treibzeug, das, maszyna napędna, tryb, mechanizm wytwarzający ruch.
Trennen, rozdzielać, rozłączać, przedzielać.
Trennstelle, die, miejsce rozłączenia.
Trennung, die, rozdzielenie, oddzielenie.
Trennungswand, die, ściana działowa.
Treppe, die, schody.
Triangulierung, die, trójkątowanie, tryangulacja.
Triangulierungs-, tryangulacyjny.
Trias, der, tryas, formacja tryasowa.
Trichter, der, lej, lejek.
trichterartig, lejowaty, lejkowaty.
Trieb, der, 1. pęd, ruch, napęd; 2. tryb, zębnik, cewie.
Triebfeder, die, sprężyna napędna.
Triebsand, der, kurzawka, piasek lotny.
Triebwagen, der, wóz napędny, wóz z motorem.
Triebwerk, das, 1. maszyna poruszająca; 2. tryb, transmisja, zazębienie (masz.).
Trigonometrie, die, trygonometria.
trigonometrisch, trygonometryczny.
Trinkwasser, das, woda do picia.
Tritt, der, 1. następ, pędał; 2. stopień, schód, szczebel; 3. chód, krok, ślad; **-brett**, das, stopień.
Trockenapparat, der, przyrząd do suszenia, suszak.
Trockenbatterie, die, bateria sucha (el.).
Trockenbohrer, der, świder do wiercenia na sucho.
Trockenmauerung, die, murowanie na sucho.
trocknen, suszyć, osuszać.

Trocknung, die, suszenie, osuszanie.

Trog, der, koryto, skrzynia, niecka.

Trommel, die, bęben.

Tropfapparat, der, wykraplarka (masz.).

Tropföler, der, oliwiarka kroplowa.

trüb (e), mętny.

Trübe, die, mety (sort.).

Trum, das, 1. gałąź, odnoga, odzylek; 2. przedział (szybu).

T-Stück, das, rozszczepka prosta.

Tübbing, der, tubing.

Tübbingsausbau, der, wyprawa tubingowa.

Tübbingsring, der, pierścień tubingowy.

Tuff, der, tuf, martwica.

Tülle, die, tulejka, tuleja.

Tunnel, der, tunel.

Tür, die, drzwi.

Turbine, die, turbina, wirówka; **Abdampf-**, turbina dla pary wylotowej; **Anzapf-**, turbina z parą pobieraną; **Axial-**, turbina osiowa; **Gegendruck-**, turbina z przeciwpężnością; **Gleichdruck-**, turbina odrzutna (akcyjna); **Radial-**, turbina promieniowa; **Tangential-**, turbina obwodowa; **Überdruck-**, turbina naporna (reakcyjna); **Zweidruck-**, turbina pędzona parą świeżą i wylotną.

Turbodynamo, das, prądnica turbinowa.

Turbogenerator, der, prądnica turbinowa.

Turbokompressor, der, sprężarka turbinowa.

Turbopumpe, die, pompa turbinowa.

Turnholz, das, (b. einer Fahrt) podpora.

Türstock, der, odrzwia, para

Türstockkappe, die, stropnica odrzwiowa.

Türstockschwelle, die, próg odrzwiowy.

Türstockstempel, der, stojak, stempel odrzwiowy, bocznica odrzwiowa.

Türstockzimmerung, die, obudowa odrzwiowa.
Type, die, wzór, kształt zasadniczy, typ.

U

überblatten, łączyć na nakładkę.
Überblattung, die, nakładka, łączenie na nakładkę (cieś.)
Überbrechen, das, nadsiewłoni, włoni dowierzchni (do stropu), wdzierka w strop, dowierzchnia (gór.).
überbrechen, kopać w górę, kominować, wdzierać się w strop (gór.).
Überbruch, der, p. Überbrechen (gór.).
überbrücken, przerzucić most.
Überdruck, der, 1. nadciśnienie; 2. nadprężenie; 3. ciśnienie zbytnie.
Überfahrt, die, przejazd (kol.).
Überführung, die, przejazd górą, przeprowadzenie, prowadzenie górą, przewożenie.
Übergewicht, das, 1. przewaga; 2. nadwyzka, przewyzka w wadze; 3. przeciążenie.
überhängen, 1. zwieszać się, wystawać; 2. wyjść z pionu.
Überhau, der, p. Überbrechen.
überhauen, p. überbrechen (gór.).
überhitzen, przegrzewać, przegrzać, przepalić.
Überhitzen, das, przegrzanie (pary).
Überhitzer, der, przegrzewacz.
Überhöhung, die, wywyższenie (kol.).
überkippt, odwrócony, przewrócony (geol.).
Überkipfung, die, odwrócenie, przewrócenie (geol.).
Überlagerung, die, uławicenie, uwarstwienie górne, wierzchnie (geol.).
Überlandzentrale, die, elektrownia okręgowa.
Überlappung, die, zakładka.
Überlastung, die, przeciążenie.

Überlauf, der, przelew.

Überlaufrohr, das, rura przelewowa.

Überschicht, die, dniówka przystana.

überschieben, nasunąć.

Überschiebung, die, przesunięcie, przerzucenie, nasunięcie.

überschlächtig, nasiębierny (gór.).

Überschwemmung, die, wylew, powódź.

Überschwemmungsgebiet, das, zalewisko.

übersetzen, (von Gängen) przecinać, krzyżować.

Übersetzung, die, 1. przekładnia, przeniesienie (masz.); 2. przełożenie; 3. przeprawa (przez rzekę).

Übersetzungsverhältnis, das, stosunek przeniesienia, stosunek przekładni (masz.).

Übersichtskarte, die, mapa przeglądowa, poglądowa

Überspannung, die, 1. nadmierne napięcie, nadmiar napięcia (el.); 2. nadmiar naprężenia (mech.).

Überstunde, die, godzina nadliczbowa.

übertreiben, (bei der Schachtförderung) przejechać

Überzug, der, 1. powłoka; 2. okładzina; 3. nadciąg.

Uhrwerk, das, przyrząd zegarowy, mechanizm zegarowy.

Umbau, der, przebudowa, przeróbka.

umbauen, 1. przebudować; 2. obudować.

umbördeln, zaoblić, rozoblić, wyoblić.

Umbruch, der, chodnik obchodowy, okrężny, objazdowy.

Umbruchsort, das, p. Umbruch.

Umdrehung, die, obrót, krążenie.

umfahren, 1. obejść, okrążyć, ominąć; 2. obwodzić (planimetrem).

Umfang, der, 1. obwód (koła); 2. rozmiar (zakładu).

Umfangsgeschwindigkeit, die, chyżość obwodowa.

Umfangsmauer, die, mur okalający.

umformen, 1. przekształcić; 2. przetworzyć (el.).

Umformer, der, przetwornica, przetwornik.

Umfüllvorrichtung, die, 1. urządzenie do przelewania (płynów); 2. urządzenie do przeładowania (gazów)

Umhüllung, die, obwiniecie, osłona.

umkippen, (einen Wagen) przewrócić, wywrócić.

umladen, przeładować, przełożyć.

Umlauf, der, obieg, krążenie, obrót.

Umlegen, das, przekładanie (lunety), przełożenie (liny).

Umriss, der, zarys, szkic.

Umschlag, der, zwój (liny na bębnie).

Umschlagen der Wetter, das, obrócenie się prądu powietrza.

Umschalter, der, przełącznik (el.).

Umsetzen, das, kręcenie, obracanie (świdrem), zmiana kierunku ruchu.

Umsetzen der Wetter, das, odwrócenie, zmienienie kierunku prądu powietrza.

Umstellen, das, 1. przestawienie; 2. (der Wetter) p. Umsetzen.

Umstellvorrichtung, die, przestawiak, urządzenie do przestawiania.

umsteuerbar, zwrotny, nawrotny.

Umsteuerung, die, 1. stawidło zwrotne; 2. nawrót, zwracanie biegu (maszyn).

Umwährung, die, ogrodzenie.

Umwicklung, die, 1. zwój, uzwojenie; 2. owijanie.

unbauwürdig, nienadający się do budowy, niegodny odbudowy.

unbebaut, niezabudowany.

unbefugt, nieupoważniony, nieuprawniony.

undicht, nieszczelny.

undurchlässig, nieprzepuszczalny, nieprzemakalny.

undurchsichtig, nieprzejrzysty, nieprzeźroczysty

uneben, nierówny.

unfahrbar, nieprzystępny, niedostępny.

Unfall, der, nieszczęśliwy wypadek.

Unfallverhütung, die, zapobieganie nieszczęśliwym wypadkom.

Unfallversicherung, die, ubezpieczenie od (nieszczęśliwych) wypadków.

universal, uniwersalny, ogólny.

Universalinstrument, das, instrument uniwersalny.

unschädlich machen, unieszkodliwić.

unteilbar, niepodzielny (adj.), niepodzielnie (adv.).

Unterbau, der, 1. budowa podtorowa, podtorze, poddróże; 2. fundament; 3. odbudowa spodnia (gór.).

unterbauen, 1. podrąbać pokład górny; 2. podchwycić (strop).

unterbolzen, podpierać słupkami (gór.).

Unterbrechung, die, przerwa, przeszkoda.

unterfahren, podjechać, podkopać.

Unterfahrt, die, przejazd dołem.

unterfangen, podchwycić, podeprzeć, podciągnąć.

Unterflurhydrant, der, hydrant podziemny.

Unterführung, die, przeprowadzenie dołem, podkop.

Untergestell, das, podwozie (masz. gór.).

unterhalten, utrzymywać.

Unterhaltung der Grube, die, utrzymywanie kopalni.

Unterhaltungsarbeiten, (pl) roboty zachowawcze.

unterhöhlen, podkopać.

unterirdisch, podziemny.

unterkeilen, podklinić, podklinować.

Unterkette, die, łańcuch spodni.

Unterlage, die, 1. podkładka, podstawa, podwalina; 2. podkład, próg (kol.).

Unterlagsplatte, die, podkładka.

unterlegen, podkładać.

untermauern, podmurować.

Unternehmer, der, przedsiębiorca.

Untersatz, der, 1. podstawek, podkładka; 2. podstawa;
3. osad spodni (sort.).

unterschlächtiges Wasserrad, koło wodne podsiębierne

unterschrämen, podrażać, podciąć.

Unterseil, das, lina spodnia.

unterspülen, podmyć, podmywać.

unterstempeln, podeprzeć słupem

unterstopfen, podbić (kol.).

Unterstützung, die, 1. podparcie, podpora; 2. wsparcie,
pomoc.

untersuchen, śledzić, badać, dochodzić.

Untersuchung, die, badanie, dochodzenie.

untertägig, podziemny.

unterwaschen, podmyć, podmywać.

Unterwassersetzen, das, zalanie.

Unterwerksbau, der, robota podpoziomowa.

unterwölben, podsklepić.

unterziehen, podciągnąć, zaciągnąć.

Unterzug, der, podciąg, siestrzan, podwłoka.

unverritzt, nietknięty.

Urgebirge, das, góry pierwotne.

Utensilien, (pl), przybory, sprzęty, narzędzia.

V

Vacuum, das, próżnia.

Vacuumbremse, die, hamulec próżniowy.

Vacuummeter, das, wskaźnik próżni, próżniomierz.

variabel, zmienny.

Variation, die, przemiana, odmiana.

Ventil, das, zawór, wentyl; **Absperr-**, wentyl nastawny,
zamykający; **Anlass-**, wentyl rozruchowy, wpustowy;
Auslass-, wentyl wypustowy; **Auspuff-**, wentyl
wydmuchowy; **Doppelsitz-**, wentyl dwusiedzeniowy;
Drossel-, wentyl przydławiający, dławik; **Druck-**,

wentyl naciskowy, tłoczny; **Durchgangs-**, wentyl przepustowy; **diisenförmiges-**, wentyl dyszowaty; **Einlass-**, wentyl wpustowy; **entlastetes-**, wentyl odciążony; **Expansions-**, wentyl rozprężniczy; **Glocken-**, wentyl dzwonowy; **Hub-**, wentyl podnośny; **Kegel-**, wentyl stożkowy; **Klappen-**, wentyl zawiasowy, przepustnica, kłapa; **Kolben-**, wentyl tłokowy, wentyl tłoku; **Kugel-**, wentyl kulisty; **Misch-**, wentyl mieszanekowy; **Reduzier-**, wentyl zamienny, redukujący; **Rohrbruch-**, wentyl samoczynnie działający przy pęknięciu rury; **Rückschlag-**, wentyl wsteczny, zaporowy; **Saug-**, wentyl ssący; **Sicherheits-**, wentyl bezpieczeństwa; **Speise-**, wentyl zasilający; **Teller-**, wentyl płaski, talerzowaty; **Verteilungs-**, wentyl rozdzielczy; **zwangsläufiges-**, wentyl sterowany; **Zusatz-**, wentyl uzupełniający.

Ventil-, 1. wentylowy, zaworowy; 2. wentyla, zaworu (gen.).

Ventilation, die, przewietrzanie, wentylacja; **blasende-**, przewietrzanie tłoczące; **saugende-**, przewietrzanie ssące; **Sonder-**, przewietrzanie oddzielne.

Ventilator, der, przewietrznik, wentylator; **blasender-**, przewietrznik tłoczący; **Depressions-**, przewietrznik depresyjny; **Druck-**, przewietrznik tłoczący; **Luftstrahl-**, smoczek powietrzny; **saugender-**, przewietrznik ssący; **Schrauben-**, przewietrznik śrubowy; **Volumen-**, przewietrznik zmiennej objętości; **Zentrifugal-**, przewietrznik odśrodkowy.

Ventilaufsatz, der, kołpak wentyla, zaworu.

Ventilführung, die, wodzidło wentylowe.

Ventilgehäuse, das, kadłub wentyla.

Ventilhebung, die, skok wentyla.

Ventilhub, der, skok wentyla.

ventilieren, przewietrzać.

Ventilkegel, der, grzybek wentylowy.

- Ventilkörper**, der, kadłub wentyla.
Ventilsitz, der, siódło wentyla.
Ventilspindel, die, wrzeciono wentyla, trzon wentyla.
veränderlich, zmienny.
verankern, ściągnąć kotwę (bud.).
Verankerung, die, ściągnięcie kotwę (bud.).
Verband, der, 1. opatrunek (rany); 2. wiązanie cegieł.
 układ spojów (bud.).
verbauen, zabudować, obudować.
verbinden, 1. łączyć, wiązać, połączyć; 2. opatrzyć
 (ranę).
Verbindung, die, 1. połączenie, związek (chem.); 2. wią-
 zanie, spajanie (bud.).
Verbindungs-, łącznikowy, łączący.
Verbindungsstück, das, łącznik.
verblenden, 1. przepierzać; 2. licować, wykladać (ścia-
 nę); 3. ościanować (tame).
Verblendung, die, 1. przepierzenie (gór.); 2. licowanie
 wykładanie (ścian); 3 ościanowanie tamy.
verbolzen, 1. zasworznić; 2. podeprzeć słupkami (gór.).
Verbrennungsgase, (pl.), 1. gazy spalania; 2. spaliny
 (siln. spal.).
Verbrennungsmotor, der, silnik (motor) spalinowy.
Verbrennungsprodukte, (pl), spaliny.
Verbrennungsraum, der, spalisko.
Verbruch, der, zawał, załom, zawalisko, zapadlina.
verbühnen, zadyłować, przykryć, zakryć.
verdämmen, zatamować, zagrodzić tamą.
Verdämmung, die, zatamowanie, zagrozdzenie.
verdampfen, parować, wywietrzyć, odparować.
Verdampfung, die, parowanie, wyparowanie, odparo-
 wanie.
Verdampfungsfähigkeit, die, zdolność parowania.
Verdampfungspunkt, der, punkt parowania.
Verdienst, der, zarobek, zasługa.

verdrängen, wypierać, uchylać.

verdrücken, (sich), wyklinować się, stać się cienkim, ścieńzić się, zapaść się.

Verdruck, der, wyklinowanie się, ścieńczenie się, słabnięcie.

verdübeln, zakolnkować.

verdunsten, wyparować, ulotnić się.

Verengung, die, ścieśnienie, zwężenie.

Verfahren, das, postępowanie, sposób.

verfahren, 1. (eine Schicht) odrobić dniówkę; 2. (aus der Stunde kommen) wyjść z kierunku (gór.)

verfallen, upaść, zniszczyć, zawalić się, zapaść się.

verfaulen, gnić, psuć się.

verfläichen, upadać, nachylać się (o pokładach).

Verfläichen, das, upad, nachylenie.

vergasen, zgazować.

Vergaser, der, 1. (am Verbrennungsmotor) ulatniak; 2. (Kohlen-) urządzenie do zgazowania.

Vergasung, die, 1. ulotnienie, 2. zgazowanie.

Vergrößerung, die, powiększenie.

Vergrößerungsglas, das, szkło powiększające.

Verhältnis, das, stosunek.

Verhältnisswahl, die, wybory proporcjonalne.

verhauen, rąbać, wyrąbać.

Verhieb, der, odbudowa, wyrąb, zrab.

Verjüngung, die, pomniejszenie, zwężanie.

Verkehr, der, handel, obrót, obieg, ruch.

verkeilen, zaklinować, sklinować.

Verkeilung, die, zaklinowanie, sklinowanie.

verklammern, umocnić, spoić klamrami.

verkleiden, opierzyć, obić.

verklotzen, zaklockować.

verkoksen, skoksować, koksować.

verladen, załadować.

Verlagerung, die, ułożenie, utwierdzenie, umocowanie.

verlängern, przedłużyć.

Verlängerung, die, przedłużenie.

Verlängerungsstange, die, przedłużnica, sprzęgło roz-
pierające, rozwora.

verlaschen, lubkować, połączyć sponami.

Verlaschung, die, olubkowanie, połączenie sponami.

verlatten, ołacić.

Verlattung, die, łacenie.

Verlauf, der, przebieg.

verlegen, przekładać.

verleihen, nadać (gór.).

verlesen, odczytywać, wywoływać po nazwisku.

Verleihung, die, nadanie własności górniczej

verlesen, zapisywać, odczytywać.

Verlesung, die, odczytywanie, wywoływanie po nazwi-
sku (gór.).

verlochsteinen, odgraniczyć, opalikować.

verloren, stracony, bezużyteczny, tymczasowy.

Vermarkung, die, odgraniczenie, opalikowanie, ozna-
czenie granicy.

vermauern, zamurować

vermessen, mierzyć zmierzyć.

Vernagelung, die, (eines Bohrloches) zagwożdżenie
(otworu świdrowego).

verpfählen, opalikować, opierzyć.

Verpfählung, die, ościankowanie, opalikowanie, opie-
rzenie.

Verpfändung, die, utwierdzenie klinami, zaklinowanie.

Verpflockung, die, opalikowanie (mier.).

Verpuffungsmotor, der, silnik (motor) wzbuchowy;

Sauggas-, silnik wzbuchowy wodno-czadowy.

Verputz, der, wyprawa.

verputzen, wyprawić, otynkować.

verringern, zmniejszać.

verrohren, zarurować.

- Verrohrung**, die, zarurowanie; **verlorene-**, rurowanie stracone.
- verrosten**, zardzewieć.
- versagen**, (von einem Schuss) zawieść, nie wypalić (gór.).
- Versager**, der, (Schuss) strzał, który nie wypalił (nie odszedł).
- Versatz**, der, podsadzka.
- Versatz-**, podsadzkowy.
- Versatzberge**, (pl), rumowisko, materiał podsadzkowy.
- Versatzung**, die, obudowa organowa (organy), stężona (e).
- verschalen**, opierzyć, odeskować (gór.).
- Verschalung**, die, opierzenie, odeskowanie (gór.).
- verschieben**, (Wagen) przesuwać.
- Verschlag**, der, przepona, przepierzenie, przegroda, przedział.
- verschlagen**, 1. obić deskami, przepierzyć (bud.); 2. (den Bohrer) stępić, zbić.
- verschlämmen**, zamulić
- Verschlämmung**, die, zamulenie.
- Verschleiss**, der, 1. zużycie, spotrzebowanie; 2. sprzedaż.
- verschliessbar**, dający się zamknąć
- verschliessen**, zamykać, zamknąć.
- Verschluss**, der, zamknięcie, zamek, zacisk.
- verschütten**, zasypywać, zasypać.
- verseilt**, skrecony (w linę).
- versenken**, zapuścić.
- versetzen**, podsadzić, zasypać (gór.).
- Versicherung**, die, zabezpieczenie, ubezpieczenie; **Angestellten-**, ubezpieczenie funkcjonariuszy prywatnych; **Invaliden- und Hinterbliebenen-**, ubezpieczenie inwalidzkie i osieroconych członków rodziny; **Kranken-**, ubezpieczenie na wypadek choroby;

- Pensions-**, ubezpieczenie pensyjne; **Unfall-**, ubezpieczenie od nieszczęśliwego wypadku.
- verspreizen**, zabezpieczyć rozporami, podporami (gór.).
- verspülen**, zapłókać, podsadzić.
- verspunden**, zatkać, zaczopować.
- Verspundung**, die, zatkanie, zaczopowanie.
- verstärken**, wzmocnić.
- versteifen**, zabezpieczyć obudową (gór.).
- Versteinerung**, die, skamienienie, skamienielina.
- Versteinung**, die, 1. opalikowanie (mier.); 2. (beim Schachteufen) cementowanie.
- verstellbar**, przestawialny.
- verstemmen**, uszczelnić przez pobijanie
- verstopfen**, zatkać.
- Verstopfung**, die, zatkanie, zatkanie się.
- verstreben**, stężyć, usztywnić, zabezpieczyć rozporami, podporami (gór.).
- verstürzen**, zasypać.
- Versuch**, der, próba, doświadczenie, usiłowanie.
- Versuchs-**, próbny, poszukiwawczy.
- Versuchsstation**, die, stacja doświadczalna.
- Versuchsstrecke**, die, sztolnia doświadczalna.
- vertäfel**, wyłożyć deskami, okładzinami.
- Vertäfelung**, die, taflowanie, deskowanie, opierzenie, wykładanie płytami (deskami).
- vertauben**, zjałowić.
- verteilen**, rozdzielić.
- Verteiler**, der, rozdzielacz.
- Verteilung**, die, rozdział, rozdzielanie.
- Verteilungs-**, rozdzielczy.
- Vertiefung**, die, zagłębienie.
- vertikal**, pionowy, prostopadły (adj.), pionowo (adv.).
- vertonnen**, opierzyć, wyłożyć deskami (gór.).
- Vertonnung**, die, opierzenie, wyłożenie deskami (gór.).
- verumbruchen**, objechać chodnikiem (gór.).

- Verwaltung**, die, zarząd, zarządzenie, zawiadowanie.
Verwaltungstreitverfahren, das, postępowanie sporno-administracyjne.
verwaschen, płókać.
verwerfen, odrzucić, odsunąć (geol.).
Verwerfung, die, uskok (geol.).
Verwertung, die, zużytkowanie
Verwirkung, die, postradanie.
verwittern, zwietrzeć.
Verwurf, der, p. Verwerfung
Verzahnung, die, 1. zamek, ząbienie (cieś.); 2. uzębienie (masz.).
verzapfen, zaczopować.
Verzapfung, die, zaczopowanie.
verziehen sich, paczyć się.
verzimmern, obudować
verzögert, opóźniony.
Verzug, der, 1. zwłoka, odwłoka; 2. p. Verpfählung.
Verzweigung, die, rozgałęzienie.
vibieren, drgać
Viertaktmotor, der, motor czterotaktowy, czterookresowy.
Vierweghahn, der, kurek czterowylotowy, czterodrogowy.
Visier, das, 1. p. Diopter; 2. wziernik (hut.).
Visierebene, die, płaszczyzna celowania.
visieren, celować, mierzyć.
Visierhöhe, die, wysokość celowej (mier).
Visierkompass, der, kompas z przeziernikami (mier.).
Visierkreuz, das, krzyż celowniczy (mier.).
Visierlineal, das, celownica (mier.).
Visierlinie, die, linja celowa, celowa (mier.).
Visierrohr, das, rurka celownicza (mier.).
Visierstange, die, żerdka celownicza, - sygnałowa (mier.).

- Visiervorrichtung**, die, przyrząd celowniczy, celownica (mier.).
- Visur**, die, celowa (mier.).
- Visurfehler**, der, błąd celowania, błąd celowej (mier.).
- Vitriol**, das, witryol, siarczan.
- Vollherd**, der, stół pełny (sort.).
- Vollkreistrporteur**, der, transporter kołowy, całokolisty (mier.).
- Vollstreuung**, die, (mit Gesteinsstaub) posypywanie zupełne.
- Volt**, das, wolt.
- Voltampere**, das, woltamper.
- Voltmeter**, das, woltomierz.
- Volumen**, das, objętość, pojemność.
- Vorauspuff**, der, wydmuch przedzwrotny.
- Vorausströmung**, die, wylot przedzwrotny.
- vorbehaltene Mineralien**, minerały zastrzeżone.
- vorbohren**, wiercić na próbę, wiercić dla zbadania przodka (gór.).
- voreilen**, wyprzedzać, przodować.
- Vorbohrloch**, (Vorloch), das, otwór wiertniczy próbny — dla zbadania przodka (gór.).
- Vorbohrung**, die, wiercenie próbne, — dla zbadania przodka (gór.).
- Voreilen**, das, 1. wyprzedzanie (des Schiebers); 2. prze-
- Voreilen**, das, 1. wyprzedzanie (des Schiebers); 2. prze-
ścig (der Kurbel).
- Vorgabe**, die, (eines Bohrloches) zasiąg (gór.).
- Vorgelege**, das, przenośnia, przystawka (napędna).
- Vorhängeschloss**, das, klódka.
- Vorkehrung**, die, środek zaradczy.
- vorkommen**, występować, znachodzić się.
- Vorkommen**, das, występowanie.
- vorrichten**, przygotować pole do odbudowy (gór.).
- Vorrichtung**, die, przygotowanie pola do odbudowy (gór.).

- Vorrichtungs-**, przygotowawczy, rozdzielający.
Vorschlaghammer, der, przybijak, młot kowalski dwuręczny.
Vorschub, der, (z. B. einer Bohrmaschine) postęp.
Vorstecker, der, zatyczka, przetyczka (gór.).
Vorsumpf, der, rzapiłk, rzap pomocniczy (gór.).
Vortreibepfahl, der, okładzina podpędzana.
Vortreibezimmerung, die, obudowa podpędzana.
Vortrieb, der, postęp.
Vorwärmer, der, podgrzewacz.
Vulkan, der, wulkan.
Vulkanfiber, das, fibra wulkanizowana.
vulkanisieren, wulkanizować.
vulkanisch, wulkaniczny.
Vulkanismus, der, wulkanizm.

W

- Wachs**, das, wosk; **Erd-**, wosk ziemny.
Wachsbüchse, die, puszka z woskiem (wier.).
Wächter, der, stróż.
Wage, die, waga; **Balken-**, przezmian; **Brücken-**, waga pomostowa; **Dezimal-**, waga dziesiętna; **Feder-**, waga sprężynowa; **Wasser-**, poziomnica, libela; **Zentesimal-**, waga setna.
Wagehaus, das, budynek wagowy, wagi.
Wagemeister, der, wagowy.
Wagen, der, wóz, wagon.
Wagengestellung, die, podstawianie wagonów, dostarczanie wagonów.
Wagenkasten, der, pudło wozowe.
Wagenmeister, der, dozorca wozów.
Wagenpark, der, tabor wozów, tabor przewozowy.
Wagenuntergestell, das, podwozie.
wagerecht, poziomy (adj.), poziomo (adv.).

Wagenstösser, der, wózak.

Wahl, die, wybór.

Wahlausschuss, der, wydział wyborczy.

wählbar, wybieralny.

Wählbarkeit, die, bierne prawo wyborcze, wybieralność.

Wahlberechtigte, der, uprawniony do wybierania.

Wähler, der, wyborca.

Wählerliste, die, lista wyborcza.

Wahlrecht, das, czynne prawo wyborcze, prawo wybierania.

Wahlvorschlagsliste, die, lista kandydatów.

Wahrscheinlichkeitsrechnung, die, rachunek prawdopodobieństwa.

Währung, die, waluta.

Walze, die, walec, krążek, blok.

Walzeisen, das, żelazo walcowane.

walzen, walcować.

Walzwerk, das, 1. walcownia; 2. zespół walców (sort.)

Wand, die, 1 ściana; 2. (Erz-) bryła, odłam.

Wandarm, der, ramię ścienne.

Wandersperre, die, (beim Gesteinsstaub) zaporą przeñośna.

Wandrute, die, kątownica, stóg, pryk (gór.).

Wandrutenzimmerung, die, wyprawa kątownicowa, prykowa (gór.).

Wärme, die, ciepło, ciepłota; **freie-**, wolne, nieutajone ciepło; **latente-**, utajone ciepło; **spezifische-**, ciepło właściwe, gatunkowe; **Verdampfungs-**, ciepłota parowania.

Wärmekapazität, die, pojemność ciepła.

Wärmeleiter, der, przewodnik ciepła.

Wärmeleitung, die, przewodzenie ciepła.

Wärmeleitungsfähigkeit, die, zdolność przewodzenia ciepła.

Wärmelücke, die, odstęp ze względu na rozgrzanie się (kol).

Wärmeschutzmasse, die, masa ciepłochronna.

Wärmespeicher, der, akumulator ciepła.

Warmlaufen, das, (z. B. einer Welle) grzanie się.

Warnungssignal, das, sygnał ostrzegawczy.

Warnungstafel, die, tablica ostrzegawcza.

Warnungszeichen, das, znak ostrzegawczy.

Wärter, der, dozorca.

Wartung, die, dogładowanie, pilnowanie, opatrywanie.

Wartezeit, die, p. Karrenzzeit.

waschen, płókać (sort.).

Waschberge, (pl.), płóczyny, zmywki (sort.).

Wäsche, die, płóczka, płókania (sort.).

waschen, płókać (sort.).

Waschtrog, der, niecka płóczkowa (sort.).

Waschtrommel, die, bęben płóczkowy (sort.).

Waschtrübe, die, męty płóczkowe (sort.).

Waschverfahren, das, sposób płókania, płókanie (sort.).

Wasser, das, woda; **unter-setzen**, zalać, zatopić.

Wasserabscheider, der, oddzielnik wody (masz.).

Wasserauftrieb, der, wypór wody.

Wasserdampf, der, para wodna; **gesättigter-**, para wodna nasycona; **nasser-**, mokra; **trockener-**, sucha; **überhitzer-**, przegrzana.

wasserdicht, wodoszczelny, nieprzepuszczający wody, nieprzemakalny.

Wasserdruck, der, napór, ciśnienie wody.

Wasserdruckprobe, die, próba na ciśnienie przy pomocy wody.

Wassereinbruch, der, wdarcie się wody.

wasserführend, wodonośny.

Wasserhaltung, die, odwadnianie, osuszanie (kopalni).

Wasserhaltungsmaschine, die, maszyna odwadniająca, wodociągowa.

Wasserhaltungsschacht, der, szyb wodny, szyb pompowy.

Wasserhaltungstrum, das, przedział wodny, pompowy.

Wasserheben, das, p. Wasserhebung.

Wasserhebung, die, podnoszenie, czerpanie wody.

Wasserjoch, das, wieniec wodny (gór.).

Wasserkran, der, żoraw wodny.

Wasserkühlung, die, chłodzenie wodą.

Wasserlauf, der, bieg wody, ściek wody.

Wasserleitung, die, wodociąg.

Wasserleitungsrohr, das, rura wodociagowa.

Wassermenge, die, ilość wody.

Wassermesser, der, wodomierz.

Wasserrad, das, koło wodne.

Wasserrohr, das, 1. rura wodna; 2. opłomka (przy kotle).

Wasserrohrkammer, die, skrzynka opłomkowa, parownikowa (masz.).

Wassersack, der, próżnia napełniona wodą (gór.).

Wassersaige, die, p. Wasserseige.

Wassersäule, die, słup wody.

Wassersäulenmaschine, die, maszyna słupowodna (masz. gór.).

Wasserscheide, die, dział wód.

Wasserschlag, der, uderzenie wody (masz.).

Wasserseige, die, ściek (gór.).

Wassersohle, die, poziom wodny, pompowy (gór.).

Wasserspiegel, der, zwierciadło wody.

Wasserspritzverfahren, das, 1. (bei der Solgewinnung), sposób natryskiwania (pokładów) wodą; 2. (bei der Sandgewinnung) sposób rozmywania wodą.

Wasserstand, der, stan wody.

Wasserstandsglas, das, szkło wodowskazowe.

Wasserstandshahn, der, kurek wodowskazowy.

Wasserstandslinie, die, 1. linia wodna; 2. znak poziomu wody.

Wasserstandszeiger, der, wodowskaz.

Wasserstoff, der, wodór.

Wasserstollen, der, sztolnia wodna

Wasserstrahl, der, strumień wody, wytrysk.

Wasserstrahlpumpe, die, pompa prądowa, smoczek wodny, dyszak wodny.

Wasserstrecke, die, chodnik wodny.

Wasserturbine, die, turbina wodna.

Wasserturm, der, wieża wodna.

Wasserumlauf, der, krążenie wody.

Wasserverdampfung, die, wyparowywanie wody.

Wasserversorgung, die, dostarczanie wody, zaopatrywanie w wodę.

Wasserwage, die, poziomnica, libela.

Wasserwerk, das, 1. pompa wodna; 2. zakład wodny; 3. budowla wodna.

Wasserzufluss, der, dopływ, przypływ wody.

Watt, das, wat.

Watte, die, wata.

Wattometer, das, watomierz.

Wattstunde, die, watogodzina.

Wattzähler, der, licznik watów.

Wechsel, der, 1. zwrotnica (kol); 2. (Schicht-) zmiana (załogi).

wechselnd, zmienny, przemienny.

Wechselschicht, die, (dniówka) zmiana.

Wechselstrom, der, prąd zmienny, przemienny, rozprąd.

Wechselstrom-, o prądzie przemiennym, prądu przemiennego.

Wechselstromanlage, die, zakład (urządzenie) o prądzie przemiennym.

Wechselstrombetrieb, der, ruch o prądzie zmiennym.

Wechselstromdynamo, das, prądnicza o prądzie zmiennym.

Wechselstromgleichrichter, der, prostownica
wechselweise, na przemian.

Wecker, der, budzik, dzwonek alarmowy.

Weg, der, 1. droga; 2. sposób, środek.

Wegfüllarbeit, die, odwózka (gór.).

wegfüllen, skopywać i sypać, odwozić (gór.).

wegkarren, odwozić taczkami.

wegschaufeln, odgarniać łopatą, usuwać za pomocą łopaty.

wegtun, (einen Schuss) odstrzelić.

Wegweiser, der, drogowskaz.

Wehr, das, jar, zastawa.

Wehre, die, tama.

Wehrdamm, der, 1. jar, zastawa; 2. wał ochronny; 3. tama.

Weiche, die, rozjazd, zwrotnica.

Weichenstelle, die, rozjazd.

Weichensteller, der, zwrotniczy.

Weichenverbindungsstange, die, rozpora zwrotnicza.

Weichenwächter, der, zwrotniczy.

Weichenzunge, die, iglica, szyna zwrotnicza.

Weissblei, das, ołów biały.

Weissbleierz, das, ceruzyt, biała ruda ołowiana.

weissen, bielić.

Weissmetall, das, metal biały.

Weite, die, szerokość, odległość.

weitersteufen, pogłębiać.

weitmaschig, o dużych oczkach.

Weitung, die, szerzyzna, komora (gór.).

Welle, die, wał; **Druck-**, wał odporowy; **gekröpfte-**,
-łamany, kolankowy, kolano korbowe; **Hauptan-**
trieb-, wał napędny, główny; **Kurbel-**, oś korbowa;

- Steuerungs-**, wał stawidłowy, stawidła; **Transmissions-**, wał transmisyjny, przenośny.
- Wellen elektrische**, (pl.), fale elektryczne
- Wellenende**, das, wolny koniec wału (masz.).
- wellenförmig**, falisty.
- Wellengeschwindigkeit**, die, prędkość osi. wału (masz.).
- Wellenkröpfung**, die, wykorbienie wału (masz.).
- Wellenkupplung**, die, sprzęgło wałów (masz.).
- Wellenlager**, das, łożysko wału (masz.).
- Wellrohr**, das, rura falowana, płomienica falowana (masz.).
- Wendeherd**, der, stół płóczkowy obrotowy.
- Wendelatte**, die, łata zwrotna (mier.).
- Wendelibelle**, die, libela zwrotna (mier.).
- Wendelplatte**, die, płyta zwrotnicza, rozjazdowa (gór.).
- Wendepol**, der, 1. biegun zwrotowy (masz.); 2. biegun zwrotny (el.).
- Wendepunkt**, der, punkt zwrotny.
- werfen**, 1. (bei der Sprengarbeit) działać, skutkować, targać; 2. (sich) (von Gängen) zanurzać się, zapadać się; **zu Bruche-**, zawalić.
- Werg**, das, kłaki, pakuły.
- Werk**, das, 1. dzieło, czyn; 2. budowa, mechanizm; 3. zakład, fabryka.
- Werkführer**, der, kierownik zakładu, zawiadowca.
- Werkmeister**, der, wernmistrz.
- Werkstatt**, die, pracownia, warsztat.
- Werktag**, der, dzień roboczy.
- Werkzeug**, das, narzędzie, naczynie, przybory.
- Werkzeugkasten**, der, skrzynka na narzędzia.
- West**, zachód.
- Wetter**, (pl.), powietrze kopalniane, wiatry; **ausziehende-**, powietrze wychodzące; **böse-**, — złe, niebezpieczne; **brandige-**, -pożarne, palne; **einziehende-**, -wpadające; **faule-**, -stęchłe; **matte-**, -mdłe; **schla-**

- gende-, powietrze wybuchowe; **stickende-**, -duszne, duszące, czad; **tote-**, -duszne, nieprzewiewne.
- Wetterabteilung**, die, przedział powietrzny (gór.).
- Wetterauftrieb**, der, chodnik powietrzny wznoszący się, dowiezchni (gór.).
- wetterbeständig**, niewietrzejący.
- Wetterbohrloch**, das, otwór powietrzny, przewiewny.
- Wetterbrücke**, die, pomost powietrzny (gór.).
- Wetterbuch**, das, książka przewietrzania (gór.).
- wetterdicht**, szczelny, nieprzepuszczający powietrza.
- wetterfest**, niewietrzejący, niezwietrzały.
- Wetterflasche**, die, bańka na próbki powietrza (gór.).
- Wetterführung**, die, przewietrzanie kopalni (gór.).
- Wetterhaube**, die, hełm powietrzny.
- Wetterhut**, der, p. Wetterhaube.
- Wetterkreuz**, das, krzyż powietrzny (gór.).
- Wettermann**, der, dozorca powietrzny (gór.).
- Wettermaschine**, die, p. Ventilator.
- Wettermessung**, die, pomiar powietrza (gór.).
- Wetterofen**, der, piec powietrzny (gór.).
- Wetterquerschlag**, der, przecznica powietrzna, przekop powietrzny (gór.).
- Wetterriss**, der, mapa przewietrzania (gór.).
- Wetterrösche**, die, pomocniczy chodnik powietrzny (gór.).
- Wetterschacht**, der, szyb powietrzny, wiatrowy (gór.).
- Wetterscheider**, der, przegroda powietrzna (gór.).
- Wetersohle**, die, poziom powietrzny (gór.).
- Wettersprengstoff**, der, materiał wybuchowy powietrzny (gór.).
- Wetterstammbaum**, der, szemat przewietrzania (gór.).
- Wetterstockung**, die, zatamowanie (przepływu powietrza) przewietrzania.
- Wetterstollen**, der, sztolnia powietrzna (gór.).
- Wetterstrecke**, die, chodnik powietrzny (gór.).

- Wetterstrom**, der, prąd powietrza (gór.).
Wettertrum, das, przedział powietrzny (gór.).
Wettertuch, das, zasłona powietrzna (gór.).
Wettertür die, drzwi powietrzne (gór.).
Wetterversorgung, die, dostarczanie świeżego powietrza, zaopatrzenie w świeże powietrze (gór.).
Wetterwechsel, der, zmiana kierunku przewietrzania (gór.).
Wetterzug, der, przewiew, ciąg powietrza, prąd powietrza (gór.).
Wicklung, die, uzwojenie, nawinięcie (el.).
Widder, der, taran; **hydraulischer-**, taran wodny.
Widerlager, das, 1. wspora; 2. wspornica sklepienia, przyczulek.
widersinnig, nieprawidłowy, wsteczny, opaczny.
Widerstand, der, opór.
Widerstandskoeffizient, der, współczynnik oporu, opór właściwy.
Widerstandsmesser, der, omiometr (el.).
Widerstandszeiger, der, wskaźnik oporu.
Wiederbelebung, die, ocucenie, przywrócenie do życia.
Wiegemeister, der, p. Wagemeister.
wiegen, ważyć.
wilde Flut, die, wody dzikie, nieujęte.
Winde, die, dźwig, dźwigarka, podnośnica, winda.
winden, wciągać, wyciągać, dźwigać.
Windkessel, der, kocioł powietrzny, dzwon powietrzny (masz.).
Windung, die, 1. zwój (el.); 2. (Schrauben-) skręt (zwój).
Winkel, der, 1. kąt; 2. p. Winkelmass.
Winkelantrieb, der, (bei Rutschen), napęd dźwigniami kątowymi (gór.).
Winkelfehler, der, błąd kątowy (mier.).
Winkelkreuz, das, 1. węgielnica krzyżowa (mier.); 2. krzyż żylny (geol.); 3. wahacz kątowy (masz.).

Winkelmaß, das, węgielnica, kątownica.

Winkelmessinstrument, das, instrument do mierzenia kątów (mier.).

Winkelmessung, die, pomiar kątów.

Winkelprisma, das, węgielnica pryzmatyczna (mier.).

Winkelrepetition, die, powtarzanie pomiaru kątów (mier.).

Winkelspiegel, der, węgielnica zwierciadłowa (mier.).

Winkelstück, das, kolanko (do rurek) (masz.).

Winkeltrommel, die, węgielnica bębnekowa (mier.).

Wipper, der, wywrót; **Kopf-**, wywrót czołowy, przedni; **Kreisel-**, wywrót obrotowy; **Seiten-**, wywrót boczny; **Stirn-**, p. Kopf-.

Wirbel, der, 1. czop (kurka); 2. strzemionko (łańcucha mierniczego); 3. okrętka, werbel (do wyciągania żerdzi wiertn.); 4. okrętka linowa.

wirken, działać, mieć skutek.

wirksam, skuteczny.

Wirkung, die, działanie, skutek.

Wirkungsgrad, der, stopień działania, sprawność, wydajność.

wölben, sklepić.

Wölbung, die, sklepienie, łuk.

Wolf, der, klin żelazny, klin skalny.

Wulst, die, 1. (beim Bohren) nasadka (żerdzi wiertniczej); 2. zagiętka (bud.); 3. (bei einer Lagerstätte), nabrzmiałość (wypukłość).

Wiinschelrute, die, różdżka czarodziejska, poszukiwawcza.

Wurf, der, rzut.

Würfel, der, 1. kostka, sześcian, 2. węgiel kostkowy.

Wurmkrankheit, die, choroba robaczkowa.

Wurzel, die, 1. korzeń; 2. pierwiastek (mat.).

X

X-Achse, die, oś iksów.

Y

Y-Achse, die, oś ipsylonów.

Z

Zacken, der, ostrze, kolec.

zäh, ciągły, ciągły, gibki.

Zähigkeit, die, ciągliwość.

Zahl, die, liczba.

Zählapparat, der, licznik, przyrząd do liczenia.

Zähler, der, licznik, miernik.

Zahltag, der, dzień wypłaty.

Zählwerk, das, liczydło, licznik.

Zahn, der, ząb.

Zahnrad, das, koło zębate.

Zahnradsegment, das, odcinek koła zębatego.

Zahnradvorgelege, das, przystawka z kołami zębatymi
przenośnia z kołami zębatymi (masz.).

Zahnradwinde, die, dźwigarka z kołami zębatymi.

Zahnstange, die, drążek zębata, zębica.

Zahnstangenantrieb, der, napęd drążkiem zębatym,

Zahnstangenwinde, die, dźwigarka z drażkiem zębatym.
Zange, die, kleszcze, szczypce, obcęgi.

Zapfen, der, czop; **Ring-**, pierścieniowy, płaski; **Hals-**,
 czop szyjowy, szyja wału; **Kamm-**, czop grzebienia-
 sty, zwora grzebieniasta; **Kugel-**, czop kulisty;
Kurbel-, czop korbowy, czop korby; **Spur-**, czop
 pionowy, stojący; **Stirn-**, czop czołowy, leżący.

Zapfenstempel, der, stojak zaczopowany (gór.).

Zeche, die, kopalnia.

Zeichenbuch, das, książka kopalniana.

Zechenhaus, das, dom zborny, cechownia (gór.).

Zechenstube, die, izba zborna, cechownia (gór.).

Zechstein, der, cechsztyń.

Zeichenbrett, das, deska rysunkowa.

Zeichendreieck, das, trójkąt rysowniczy.

Zeichentisch, der, stół rysowniczy.

zeichnen, rysować, kreślić, naznaczyć.

Zeiger, der, wskazówka, wskaźnik.

Zeigerablesung, die, odczytanie wskaźnika.

Zeitzünder, der, zapalnik czasowy, opóźniony (gór.).

Zement, der, cement.

Zementation, die, cementowanie.

zementieren, cementować.

Zementierung, die, cementowanie.

Zementkunststein, der, cementowiec

Zementverputz, der, wyprawa cementowa.

Zenit, der, zenit.

zentesimal, setny.

Zentner, der, centnar; **Meter-**, centnar metryczny.

zentral, 1. środkowy; 2. centralny.

Zentrale, die, 1. wytwórcza stacja elektryczna, central-
 na stacja elektryczna, elektrownia; 2. dośrodkowa
 (geom.).

Zentrieraparat, der, przyrząd do środkowania (mier.).

zentrieren, środkować, wierzchołkować. pionować (mier.).

Zentrierung, die, środkowanie, wierzchołkowanie, pionowanie (mier.).

Zentrierungsfehler, der, błąd środkowania (mier.).

Zentrierungsvorrichtung, die, przyrząd do środkowania (mier.).

zentrifugal, odśrodkowy.

Zentrifuge, die, maszyna odśrodkowa, wirówka.

zentripetal, dośrodkowy.

zentrisch, współśrodkowy.

zerbröckeln, kruszyć, rozdrobić.

zerdrücken, rozgnieść, rozmiażdżyć.

zerfallen, rozpadać się, dzielić się.

zerhauen, rozrąbać.

zerkleinern, rozdrabniać, rozkruszać.

Zerkleinerung, die, rozdrabnianie.

Zerkleinerungsmaschine, die, maszyna do rozdrabniania, rozbijania; rozdrabniacz.

zermahlen, zemleć.

zermalmen, zgnieść, zmiażdżyć, skruszyć.

zerreissen, rozedrzeć, rozrywać.

Zerreissfestigkeit, die, wytrzymałość na rozdarcie, rozerwanie.

Zerreissmaschine, die, maszyna do rozrywania.

Zerreissung, die, rozdarcie, rozerwanie.

Zerreissversuch, der, próba na rozrywanie.

zerschlagen rozbić, stłuc.

zersetzen, rozkładać, (chem.); kruszyć, drobić (sort.).

Zersetzungsgleichung, die, równanie rozkładowe.

zertrümmern, zmiażdżyć, zdruzgotać.

Zeug, das, 1. materja; 2. sprzęt, narzędzie.

Ziegel, der, cegła.

Ziehband, das, ściągadło. opaska ściągająca (masz.).

ziehen, 1. ciągnąć, wydobywać; 2. mierzyć (mier.).

- Ziehfuss, der, rak (do gwoździ).
 Zielachse, die, oś celowa (mier.).
 Ziellinie, die, p. Visierlinie.
 Ziffer, die, cyfra.
 Zimmerling, der, cieśla (na dole).
 Zimmermann, der, cieśla.
 zimmern, ciosać, obrabiać drzewo.
 Zimmerung, die, obudowa drewniana, wydrzewienie.
 Zink, das, cynk.
 Zinkblende, die, blenda cynkowa.
 Zinkerz, das, ruda cynkowa.
 zinkführend, cynkonośny.
 zinkhaltig, zawierający cynk.
 Zinkweiss, das, biel cynkowa.
 Zinn, das, cyna.
 Zins, der, czynsz.
 Zirkel, der, cyrkiel.
 Zirkulation, die, krążenie, okrąg.
 Zisterne, die, cysterna, zbiornik.
 Zisternenwagen, der, wóz cysternowy.
 Zoll, der, 1. cal; 2. cło.
 Zollmass, das, miara calowa.
 Zollstock, der, metrówka, calówka.
 Zone, die, strefa.
 Zubehör, das, przynależność.
 Zubringepumpe, die, pompa pomocnicza.
 Zubrucharbeit, die, robota załadowa (gór.).
 Zubusse, die, dopłata, wkładka.
 Zufluchtsort, das, schronisko (gór.).
 Zufluss, der, dopływ.
 zuführen, dowozić, doprowadzać.
 Zuführungs-, doprowadzający.
 Zug, der, 1. ciągnięcie; 2. (Wetter-) przeciąg; 3. ciąg (masz. mier.); 4. pociąg (kol.); 5. (Flöz-) pasmo,
 Zugang, der, dostęp.

zugänglich, dostępny.

Zugfeder, die, sprężyna ciągła (ciągnąca).

Zugfestigkeit, die, wytrzymałość na ciągnięcie.

Zugführer, der, kierownik pociągu (kol.).

Zugkette, die, łańcuch do ciągnięcia, łańcuch ciągnący.

Zugkraft, die, siła pociągowa.

Zugmesser, der, 1. strug bednarski, ośnik; 2. ciagomierz.

Zugring, der, (beim Wagen) pierścień naciągowy, sprzęgło, pierścień do przyczepiana.

Zugseil, das, ciągnica, lina ciągnąca (gór.).

Zugstange, die, 1. ścięgno, ściąg (bud.); 2. (am Wagen) pociągacz; 3. ciagadło (wier.).

Zugvorrichtung, die, 1. (am Eisenbahnwagen) ciągło; 2. ściąg.

zulässig, dopuszczalny.

zulegen, przykładać, nanosić (mier.).

Zulegeplatte, die, przykładka (mier.).

Zulegezeug, das, kompas przykładkowy, nanośnik (mier.).

zuleiten, doprowadzać, doprowadzić.

zumauern, zamurować.

Zündapparat, der, przyrząd do zapalania (gór.).

zünden, zapalać.

Zünder, der, zapalnik.

Zündhölzchen, das, zapalka.

Zündhütchen, das, spłonka.

Zündkapsel, die, kapiszon.

Zündleitung, die, przewód zapalny.

Zündmaschine, die, p. Zündapparat.

Zündmasse, die, masa zapalna.

Zündmittel, das, środek zapalny.

Zündpatrone, die, patron zapalny.

Zündsatz, der, p. Zündmasse.

Zündschnur, die, lont.

Zündstoff, der, materja zapalna.

- Zündstreifen**, der, pasek zapalny.
Zündung, die, zapalanie, odpalanie (strzału); **elektrische Moment-**, zapalanie elektryczne natychmiastowe (momentalne); **Funken-**, zapalanie iskrowe; **Glüh-**, zapalanie żarowe.
Zündvorrichtung, die, przyrząd zapalny; **Schlag-**, przyrząd zapalny udarowy.
Zunge, die, p. Weichenzunge.
Zungenweiche, die, rozjazd iglicowy, zwrotnica iglicowa.
zusammenkuppeln, sprzęgać.
Zusammensetzung, die, połączenie, skład.
Zusammenstoss, der, zderzenie, zetknięcie, styk.
Zusammensturz, der, zawalenie się.
zusammenstürzen, zawalić się, runąć.
Zusatz, der, dodatek.
Zusatz-, dodatkowy.
Zusatzventil, das, wentyl uzupełniający.
Zuschläger, der, pomocnik kowalski, młotnik.
zusitzen, (vom Wasser) przypływać.
zuspitzen, zaostriżyć.
Zustand, der, stan, położenie.
Zu widerhandlung, die, przekroczenie.
Zwangschiene, die, szyna odbojowa.
zweiflügelig, dwuskrzydłowy.
Zweig, der, 1. gałąź; 2. odgałęzienie, odnoga.
Zweimeterstab, der, dwumetrowka, pręt dwumetrowy.
zweiphasig, dwufazowy.
zweipolig, dwubiegunowy.
zweiseitig, dwustronny.
Zweitaktmotor, der, motor dwuokresowy.
zweiteilig, dwudzielny.
Zwilling, der, bliźniak.
Zwillingsskompressor, der, sprężarka bliźniacza.
Zwillingmaschine, die, maszyna bliźniacza.
Zwillingsschacht, der, szyb bliźniaczy.

Zwinge, die, zwora śrubowa.

Zwischenablesung, die, przeczyt w bok (mier.).

Zwischenfeld, das, pole wolne otoczone polami górnymi.

Zwischengeschrir, das, części łączące linę z klatką.

Zwischenmagazin, das, skład pośredni.

Zwischenmittel, das, przerost płonny, jałowy.

Zwischenprodukt, das, produkt, wytwór pośredni.

Zwischenraum, der, rozstęp, przedział, odstęp.

Zwischensperre, die, (beim Gesteinsstaub) zaporą pośrednią.

Zwischenstation, die, stacja pośrednia.

Zylinder, der, walec, cylinder.

Zylinderbohrung, die, wydrążenie cylindra (masz.).

Zylinderdeckel, der, przykrywa cylindra (masz.).

Zylinderdurchmesser, der, średnica cylindra (masz.).

Zylindriett, das, smar cylindrowy.

Zylindermantel, der, płaszcz cylindra (masz.).

zylindrisch, walcowaty, cylindrowy.

Czcionkami i drukiem:
Drukarni Województwa Śląskiego w Katowicach.

CONTROL TO THE
MUSIC OF J.
Nowy Jork, pl. Piłsudskiego 5

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000682912

I 75321